

**SPRAWOZDANIE**

**Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU**  
**MIASTA SANDOMIERZA NA LATA 2015 – 2025**  
**ZA LATA 2019 – 2020**



## Spis treści

### **Cel strategiczny I**

#### **Stwarzanie godnych warunków życia i rozwoju dla mieszkańców miasta Sandomierza**

I.1. Rozwój edukacji szkolnej i przedszkolnej .....	3
I.2 Zapobieganie wykluczeniu społecznemu .....	11
I.3 Promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców .....	23
I.4 Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców .....	27
I.5 Zapewnienie wysokiej jakości usług administracyjnych .....	33

### **Cel strategiczny II**

#### **Rozwijanie królewskiej oferty turystycznej**

II.1 Udoskonalenie oferty opartej o walory miasta .....	33
II.2 Promocja Sandomierza .....	44

### **Cel strategiczny III**

#### **Tworzenie nowoczesnej infrastruktury zapewniającej przyspieszenie rozwoju gospodarczego**

III.1 Zapewnienie komfortu życia i poczucia bezpieczeństwa .....	47
III.2 Pobudzanie aktywności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorczości .....	59
III.3 Usprawnianie komunikacji wewnętrznej oraz połączeń drogowych, kolejowych i rozwój mieszkalnictwa .....	61
<b>Wskaźniki realizacji Strategii .....</b>	<b>66</b>
<b>Załączniki .....</b>	<b>71</b>

# CEL STRATEGICZNY I

## Stwarzanie godnych warunków życia i rozwoju dla mieszkańców miasta Sandomierza

### I.1 Rozwój edukacji szkolnej i pozaszkolnej

#### I.1.1. Zapewnienie nowoczesnej infrastruktury edukacyjnej

- **rozbudowa i termomodernizacja szkół oraz placówek edukacyjnych,**

Wykonano dokumentację techniczną dla Szkoły Podstawowej nr 4 przy ul. Mickiewicza i przy ul. Cieśli, nie realizowano robót budowlanych. Zadania realizowane są w ramach Umowy nr RPSW.03.03.00-26-0065/17-00 o dofinansowanie Projektu RPSW.03.03.00-26-0065/17 pn. „Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie Sandomierza”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.3 „Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym” Osi 3 „Efektywna i zielona energia” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

- **doposażenie szkół i placówek edukacyjnych,**

#### Rok 2019

- Gmina Sandomierz uzyskała dotację w wysokości 36 000 zł ze Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w ramach resortowego programu „Maluch +” na utrzymanie istniejących miejsc w Żłobku przy Przedszkolu Samorządowym nr 5.
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Sandomierzu otrzymała dotację w wysokości 14 000 zł na zakup sprzętu multimedialnego w ramach programu „Aktywna tablica”.
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Sandomierzu otrzymała dodatkową subwencję oświatową w wysokości 37 169 zł na zakup pomocy dydaktycznych do realizacji podstawy programowej na stworzenie pracowni przyrodniczej.
- Gmina Sandomierz otrzymała dotację celową na zakup podręczników i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów szkół podstawowych w wysokości 200 500 zł, z czego wykorzystano 183 594,10 zł.

#### Rok 2020

- Gmina otrzymała 32 400,00 zł wsparcia na funkcjonowanie istniejących miejsc w Żłobku przy Przedszkolu Samorządowym Nr 5 w ramach resortowego programu opieki na dzieci w wieku do lat 3 – „Maluch +”.
- Gmina uzyskała środki finansowe z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach projektu „Zdalna Szkoła” i „Zdalna Szkoła+”. Było to wsparcie funkcjonowania systemu oświaty w warunkach prowadzenia kształcenia zdalnego w związku z epidemią COVID-19, szczególnie uwzględniające potrzeby dzieci z rodzin wielodzietnych. Doposażono cztery szkoły podstawowe w sprzęt komputerowy (laptopy) niezbędny do prowadzenia lekcji w trybie zdalnym. W ramach programu „Zdalna Szkoła” Gmina Sandomierz pozyskała na ten cel środki w wysokości 78 000,00 zł, natomiast w ramach programu „Zdalna Szkoła +” 75 000,00 zł.
- Gmina Sandomierz otrzymała dotację celową na zakup podręczników i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów szkół podstawowych w wysokości 183 594,10 zł, z czego wykorzystano 166 688,26 zł.

Dzięki udziałowi sandomierskich szkół podstawowych w realizowanych projektach unijnych i ministerialnych pozyskane zostały środki na zakup pomocy dydaktycznych oraz niezbędne wyposażenie.

- **wdrażanie nowoczesnych technologii ICT w procesie edukacji,**

W związku ze stanem pandemii, spowodowanej epidemią koronawirusa COVID-19 w sandomierskich szkołach podstawowych w 2019 roku wprowadzono platformę Microsoft Teams. Jest to usługa internetowa oparta na chmurze, zawierająca zestaw narzędzi i usług służących współpracy zespołowej. W okresie nauki zdalnej z platformy korzystają uczniowie oraz nauczyciele.

Ponadto w 2019 roku w Szkole Podstawowej nr 3 w Sandomierzu wdrożono rządowy program „Aktywna tablica”, który obejmuje rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli w szczególności w zakresie posługiwania się TIK w procesie kształcenia lub uczenia się. W ramach programu doposażono 2 sale dydaktyczne w tablice interaktywne i sprzęt multimedialny (5 laptopów) co znacznie poprawiło jakość prowadzonych zajęć. Koszt realizacji programu wyniósł 17 500 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 14 000 zł, a wkład własny 3 500 zł.

- **rozbudowa biblioteki miejskiej wraz z zapleczem edukacyjnym,**

W dniu 10 grudnia 2020 r. została zawarta umowa o wykonanie robót budowlanych dotyczących realizacji przedsięwzięcia pn. „Przebudowa i nadbudowa Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z wyposażeniem”.

Zadanie realizowane jest w ramach Projektu RPSW.06.05.00-26-0008/16 pn. „Rewitalizacja Sandomierza – miasta dziedzictwa kulturowego i rozwoju” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 6.5 „Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich” Osi VI „Rozwój miast” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

Realizacja zadania obejmuje przebudowę dotychczasowego budynku biblioteki oraz nadbudowę większego budynku biblioteki dachem czterospadowym, celem zwiększenia powierzchni użytkowej pomieszczeń biblioteki oraz przystosowania jej do nowoczesnych standardów i wymagań, w tym wprowadzenie nowoczesnej ochrony zbiorów. Po przebudowie i nadbudowie powstaną dodatkowe pomieszczenia, m.in. czytelnie, wypożyczalnia, pokoje administracji, serwerownia, pomieszczenia zbiorów specjalnych, sala zebrań i zaplecze higieniczno-sanitarne, co umożliwi wzrost liczby osób korzystających z zasobów biblioteki.

W zakres zadania wchodzi ponadto:

- wymiana wszystkich instalacji wewnętrznych w budynku,
- wykonanie nowego przyłącza wodociągowego oraz przyłącza kanalizacji deszczowej,
- dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez montaż dźwigu osobowego,
- zagospodarowanie terenu (nowe ogrodzenie oraz wykonanie nowej nawierzchni z kostki betonowej na placu przy bibliotece, mała architektura, zieleń),
- dostawa i montaż wyposażenia budynku biblioteki, obejmującego meble i sprzęt komputerowy.

- **połączenie szkół i ZEAS w jedną sieć Intranet z wykorzystaniem lokalnych dostawców,**

Wszystkie sandomierskie Szkoły Podstawowe znajdują się Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE). Jest to program publicznej sieci telekomunikacyjnej, dającej szkołom dostęp do szybkiego (100 Mb/s), bezpłatnego i bezpiecznego Internetu.

Program został stworzony przez Ministerstwo Cyfryzacji we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej na mocy Ustawy o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Ustawa stanowi, że Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK) jest operatorem OSE.

Celem Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej jest: wspomaganie procesu kształcenia w szkołach poprzez dostęp do zasobów dostępnych w Internecie, podnoszenie poziomu kompetencji cyfrowych

uczniów, stworzenie dla szkół dostępu szerokopasmowego, bezpiecznego Internetu, wyrównanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów w Polsce, w szczególności tych, którzy mieszkają na terenach słabiej zaludnionych i uczących się w małych szkołach.

Ogólnopolska Sieć Edukacyjna to korzyści dla szkół, w tym m.in. bezpłatny dostęp do szybkiego i bezpiecznego Internetu, podstawowy zestaw urządzeń zapewniających podłączenie do sieci OSE oraz możliwość korzystania z cyfrowych narzędzi i treści edukacyjnych.

### I.1.2. *Rozwój oferty edukacyjnej*

- **indywidualizacja nauczania w szkołach,**

Wymóg indywidualizacji procesu nauczania realizowany jest podczas zajęć lekcyjnych w sandomierskich placówkach oświatowych. Proces edukacyjny jest personalizowany, nauczyciele dbają o wszechstronny rozwój i wykorzystanie potencjału uczniów. W przypadku uczniów z deficytami nauczanie indywidualne odbywa się na podstawie orzeczeń wystawianych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczne. Są to m.in. programy dla uczniów z:

- Autyzmem, Zespołem Aspergera;
- niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym;
- niepełnosprawnością narządu wzroku;
- niepełnosprawnością narządu ruchu;
- niepełnosprawnością narządu słuchu;
- zagrożeniem niedostosowaniem społecznym;
- deficytami sprzężonymi (niepełnosprawność narządu słuchu i niepełnosprawność narządu wzroku; niepełnosprawność narządu ruchu i wzroku; niepełnosprawność narządu ruchu i Autyzm).

W zależności od indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów wskazanych w opiniach psychologiczno-pedagogicznych oraz diagnozie przeprowadzanej w szkole na bieżąco wprowadzano indywidualizację nauczania.

Na tej podstawie uczniowie korzystali z zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych i logopedycznych, zajęć rewalidacyjnych, zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęć neurologopedycznych w ramach organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci niepełnosprawnych, zajęć rozwijających uzdolnienia dzieci: zajęcia plastyczno-konstrukcyjne i umuzykalniające.

- **rozwijanie oferty zajęć dodatkowych dla uczniów,**

W ofercie szkół podstawowych znalazły się dodatkowe zajęcia dla uczniów rozwijające zainteresowania z informatyki, teatru, tańca, sportu, czytelnicze, a także koła zainteresowań z języka polskiego, języka angielskiego, języka hiszpańskiego, matematyki, gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej, a także zajęcia wyrównujące szanse dla dzieci powracających z zagranicy lub obcokrajowców. Dużą popularnością cieszą się zajęcia artystyczne – muzyczne i taneczne, chór szkolny, koło krajoznawczo – turystyczne, koło teatralne – „Przystanek Dwójka” oraz klub dziennikarski – rozwijający kompetencje obywatelskie, społeczne, przedsiębiorczość, inicjatywność.

- **rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów/ realizacja projektów systemowych,**

W sandomierskich przedszkolach samorządowych realizowane były różnorodne zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe, min.: Kuchcikowo - Kolory, Smaki, Zapachy (program inspirujący do prozdrowotnych zachowań dzieci), Program Edukacji Artystycznej „Jestem małym artystą”, program z zakresu stymulowania postawy badawczej dzieci „Małe spotkania z wielką nauką”, program

Montessori, a także zajęcia rytmiczno-muzyczne, robotyka, kodowanie oraz zajęcia sportowe „Kangur”. W zakresie rozwijania sprawności fizycznej prowadzone były zajęcia pod nazwą „Przedszkoliada”, a także zajęcia z karate. Dzieci mogły rozwijać swoje zainteresowanie na zajęciach z plastyki, muzyki, teatralnych oraz lekcjach muzealnych.

W sandomierskich szkołach podstawowych realizowano różnego rodzaju projekty i programy: „Dziel się uśmiechem” – profilaktyka uzębienia, „Działaj czysto”, „Śniadanie daje moc”, „Zabawa w gotowanie”, „Zdrowo jem, więc wiem”, „Asy Internetu”, „Świat przygód” – zajęcia z edukacji ekologicznej, kampania kolejowa „Kolejowe ABC” – bezpieczeństwo na przejazdach kolejowych, „Szkoła z klasą 2.0”, „Uczymy dzieci programować”, „Poznaję siebie, znam siebie. Jestem ważny” – program profilaktyczny, „Zagrożenia, e-papierosy, dopalacze” – warsztaty, Uniwersytet Dzieci w Klasie, „Europejski Kodeks Walki z Rakim”, „Znamię! Znam je – profilaktyka walki z czerniakim” „Zbieramy, segregujemy, przetwarzamy”, Międzynarodowy Program AIESEC, „Zawsze obecna” – program PCK, projekt „POWER”, Narodowe Czytanie Balladyny, Akcja MEN #SzkołaDoHymnu projekt eTwinning „The Blue Planet Day” – lekcje o tematyce proekologicznej, „Owoce i warzywa w szkole”, „Mleko w szkole”, „Uczymy dzieci programować”, „Dziel się uśmiechem” – przeciwdziałanie próchnicy zębów u dzieci.

- rozwijanie wyższego szkolnictwa zawodowego,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- rozwijanie oferty doskonalenia zawodowego dorosłych (edukacja przez całe życie).

Zadania nie realizowania w latach 2019-2020.

### *1.1.3. Wspieranie inicjatyw na rzecz seniorów*

- wspieranie działań Uniwersytetu Trzeciego Wieku,

Od marca 2016 roku do marca 2019 roku w Sandomierzu prężnie działała Sandomierska Rada Seniorów, przyjęta uchwałą nr XXII/209/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 2 marca 2016r. w sprawie powołania Sandomierskiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu szczegółowo określała organizację, cel powołania oraz zasady działania Sandomierskiej Rady Seniorów. Pomimo zakończonej kadencji Sandomierskiej Rady Seniorów wciąż osoby starsze mają obszerną propozycję zajęć, spotkań, integracji oferowaną przez Klub Seniora oraz Uniwersytet III Wieku. Uniwersytet III wieku ma siedzibę przy ulicy Mariackiej 1 w Sandomierzu, gdzie prowadzi szereg zajęć muzycznych, edukacyjnych i profilaktycznych.

- rozwijanie oferty zajęć dla seniorów,

**Klub Seniora** został powołany jesienią 2006 r. W ramach reorganizacji w kulturze Klub został podporządkowany od miesiąca marca 2009 r. Sandomierskiemu Centrum Kultury. Głównym założeniem Klubu jest aktywizacja i integracja społeczna osób starszych oraz zagospodarowanie ich czasu. Klub Seniora obecnie liczy około 200 osób, z czego 60% osób uczestniczy we wszystkich prowadzonych formach działalności.

OPAK w latach objętych sprawozdaniem realizował następujące rodzaje działań: gimnastyka ogólnousprawniająca, kurs komputerowy, nauka języka angielskiego, warsztaty rękodzielnicze i szydełkowania, spotkania tematyczne i towarzyskie z muzyką oraz tańcem, imprezy promujące święta

narodowe i okolicznościowe, wyjazdy i imprezy integracyjne i kulturalno – rozrywkowe (koncerty, bale, wycieczki, kino, teatr, itp.).

#### **Cele Klubu Seniora:**

- organizowanie wsparcia psychicznego i środowiskowego dla osób w wieku sędziwym i podeszłym;
- usprawnianie psychofizyczne osób starszych;
- przełamywanie samotności i izolacji osób starszych;
- przełamanie stereotypu “człowieka starego” - kreowanie wizerunku osoby w wieku podeszłym jako jednostki czynnej społecznie;
- rozwój zainteresowań własnych klubowiczów, kreowanie nowych inicjatyw i pomysłów;
- integracja osób starszych ze środowiskiem i najbliższym otoczeniem;
- tworzenie wspólnoty osób przebywających w klubie.

Spotkania odbywają się w Ośrodku Promocji Aktywności Kulturalnej przy ul. Armii Krajowej 1 w Sandomierzu.

#### **Dodatkowe oferty dla seniorów w 2019 r.:**

- Otwarte Warsztaty Teatralne w ramach Międzynarodowego Dnia Teatru – 31.03.2019 odbyły się warsztaty teatralne zorganizowane w ramach projektu „Powróćmy z teatrem”. Projekt „Powróćmy z Teatrem” dofinansowano ze środków programu „Seniorzy w akcji” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Towarzystwa Inicjatyw Twórczych “ę”.
- Profesjonalne warsztaty teatralne z Alicją Brudło – 06.04.2019 r. - warsztaty teatralne zorganizowane w ramach projektu „Powróćmy z teatrem”.
- Warsztaty ewaluacyjne – 11-12.07.2019 r. - warsztaty ewaluacyjne dla uczestników projektu "Powróćmy z teatrem", które poprowadziła Zuzanna Sikorska-Borowska - Latający Animator Kultury. Warsztaty miały na celu podsumowanie projektu, wyciągnięcie wniosków z przeprowadzenia każdego etapu spotkań oraz wzmocnić więzi między uczestnikami.
- Współpraca Centrum Usług Wspólnych NSG Group i SCK dla Seniorów – październik 2019 r. - efektem współpracy były bezpłatny kurs języka włoskiego oraz kurs komputerowy prowadzone przez pracowników-wolontariuszy z NSG Group. Podczas zajęć językowych seniorzy mogli nauczyć się podstawowych zwrotów po włosku. Natomiast program warsztatów informatycznych obejmował podstawy obsługi komputera, poruszania się w sieci, korzystanie z poczty elektronicznej i bezpłatnych komunikatorów oraz bezpieczeństwo w sieci.
- Warsztaty z Nordic Walking w ramach akcji „ABC NORDIC WALKING” - październik 2019 r. - bezpłatne warsztaty z Nordic Walking obejmujące 10 spotkań po 1,5 godziny.
- organizacja „strefy czasu wolnego” z możliwością organizacji spotkań, gry i turnieje brydżowe, szachowe w Porcie Kultury.

Od marca 2020 r. z powodu wybuchu epidemii SCK zrezygnowało z wynajmu lokalu przy ul. Żółkiewskiego 7b-c nazwanego jako „Przełęcznik – Twórczy zaułek”. Część zajęć została przeniesiona do OPAK (II grupy warsztatów rękodzielniczych i I grupa szydełkowania).

W 2020 roku zajęcia dla Seniorów odbyły się przez 3,5 miesiąca: w styczniu, lutym, wrześniu i połowie października. Z powodu pandemii ucierpieli wszyscy ale to seniorzy, jako grupa społeczna najbardziej narażona na konsekwencje zachorowania na COVID-19, zmuszeni zostali do zmiany dotychczasowych nawyków i ograniczenia swojej społecznej aktywności, co wiąże się z wystąpieniem negatywnych konsekwencji natury psychicznej w tej grupie społecznej.

## Udział członków Klubu Seniora w spotkaniach/wycieczkach/ koncertach w 2019 roku

Tytułem	Data	Ilość osób	Instytucja
Koncert Karnawałowy „Strauss i nie tylko”	26.01.2019	52	SCK
Spektakl teatralny „Mąż mojej żony”	03.02.2019	15	SCK
Koncert Gabriel Fleszar	17.02.2019	12	SCK
Zabawa karnawałowa	24.02.2019	52	SCK
Koncert z okazji Dnia Kobiet „Leski”	08.03.2019	24	SCK
Otwarte Warsztaty Teatralne w ramach Międzynarodowego Dnia Teatru	31.03.2019	10	SCK
Profesjonalne warsztaty teatralne z Alicją Brudło	06.04.2019	10	SCK
Warsztaty ewaluacyjne dla uczestników projektu "Powróćmy z teatrem"	11-12.07.2019	9	SCK
Festiwal Muzyka w Sandomierzu - „Metamorphosis/Tribute To Zbigniew Wodecki	17.07.2019	20	SCK
Festiwal Muzyka w Sandomierzu – Orkiestra Kameralna Polish Camerata pod batutą Marka Głowackiego z solistką Urszulą Kryger	18.07.2017	7	SCK
Festiwal Muzyka w Sandomierzu – King of Rock and Roll Memoriał Ronniego Jamesa Dio	22.07.2019	9	SCK
Festiwal Muzyka w Sandomierzu – Koncert Pamięci Miry Kubasińskiej i Tadeusza Nalepy	23.07.2019	18	SCK
Festiwal Muzyka w Sandomierzu – Od Kankana do Czardasza – widowisko muzyczno-taneczne	24.07.2019	22	SCK
Festiwal Muzyka w Sandomierzu - Od klasyki po rozrywkę - Orkiestra Kameralna PRIMUZ-Krzysztof Dębski	25.07.2019	13	SCK
Udział członków Klubu Seniora w XVII edycji konkursu pt. "Nasze Sandomierskie - Kulinaria Regionalne"	14.09.2019	5	UM/SKC
Seans kinowy „PAVAROTTI”	25.09.2019	51	SCK
Bezpłatne warsztaty z Nordic Walking w ramach akcji „ABC NORDIC WALKING”	Październik	10	SCK/ Stowarzyszenie NW
Wyjazd na spektakl „Mayday” w Teatrze Bagatela w Krakowie	04.10.2019	52	SCK
Wolontariat z NSG Group – kurs komputerowy	08.10-05.11.2019	7	SCK, NSG Group
Wolontariat z NSG Group – język włoski	październik-grudzień	10	SCK, NSG Group
Seans filmowy „1800 gramów” z okazji dnia seniora + spotkanie z okazji Dnia Seniora	20.11.2019	61	SCK

Spektakl komediowy „Podwieczorek życia”	14.12.2019	1	SCK
---	------------	---	-----

#### UDZIAŁ CZŁONKÓW KLUBU SENIORA W SPOTKANIACH/WYCIECZKACH/KONCERTACH 2020

Tytułem	Data	Ilość osób	Instytucja
Koncert „Fortepianowe Lwowskie Trio”	25.01.2020	30	SCK
Musical „Road to the Glory”	02.02.2020	1	SCK
Spektakl „Imperium za mgłą”	09.02.2020	4	SCK
Spotkanie walentynkowe	16.02.2020	55	SCK
Koncert „Operetki Czar”	22.02.2020	37	SCK
Udział członków Klubu Seniora w XVIII edycji konkursu pt. "Nasze Sandomierskie - Kulinaria Regionalne"	20.09.2020	5	UM/SCK

Lp.	Rodzaj aktywności (ogółem)	2019		2020	
		Ilość wydarzeń	Ilość uczestników	Ilość wydarzeń	Ilość uczestników
1.	Udział w koncertach i imprezach miejskich	12	198 os.	5	77 os.
2.	Wycieczki, spotkania towarzyskie	4	216 os.	1	55 os.
3.	Dodatkowe warsztaty, szkolenia	6	56 os.	-	-

#### I.1.4. Zapewnienie opieki nad małymi dziećmi

- powszechna dostępność do opieki przedszkolnej,

W latach 2019-2020 wszystkie dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni złożyli wnioski o przyjęcie do przedszkola zostały objęte wychowaniem przedszkolnym.

Liczba dzieci w wieku od 3 do 6 lat zameldowanych na pobyt stały i czasowy na terenie Gminy Sandomierz w 2019 roku oraz 2020 roku (wg stanu na 30 września) kształtowała się następująco:

Rok	Liczba dzieci w wieku od 3 do 6 lat zameldowanych na terenie Sandomierza na pobyt stały i czasowy
2019	677
2020	723

Na podstawie danych przekazanych przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Sandomierzu.

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci w wieku od 3 do 6 lat przebywających w przedszkolach samorządowych zlokalizowanych na terenie Gminy Sandomierz:

*Liczba dzieci w przedszkolach wg. raportu z Systemu Informacji Oświatowej - według stanu na 30.09.2019 roku*

Roczniki	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	Razem	w tym niepełno - sprawni	Niepełno - sprawni w „0”
<b>Przedszkole Nr 1</b>	0	25	33	33	20	0	0	<b>111</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Oddział Przedszkola Nr 1	3	4	11	8	9	2	1	<b>38</b>	<b>3</b> <b>(2x sprzężone, 1x</b> <b>słabostyszający</b>	<b>3</b>
Przedszkole Nr 3	1	36	30	29	25	0	0	<b>121</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Przedszkole Nr 5	0	29	27	30	31	0	0	<b>117</b>	<b>1</b> <b>(Autyzm +</b> <b>wczesne)</b>	<b>0</b>
Przedszkole Nr 6	0	20	30	32	30	2	0	<b>114</b>	<b>7</b> <b>(4x autyzm, 2x</b> <b>słabowidzący, 1x</b> <b>ruch</b>	<b>4</b>
Przedszkole Nr 7	4	28	29	31	32	0	0	<b>124</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>RAZEM Przedszkola publiczne</b>	<b>8</b>	<b>142</b>	<b>160</b>	<b>163</b>	<b>147</b>	<b>4</b>	<b>1</b>	<b><u>625</u></b>	<b><u>11</u></b>	<b><u>7</u></b>
Przedszkole Specjalne Caritas	0	1	0	1	2	2	0	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>4</b>
Niepubliczne Przedszkole „Dolina Smerfów”	0	7	0	1	4	0	0	<b>12</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Niepubliczne Przedszkole „Jaś i Małgosia”	1	6	4	5	3	1	0	<b>20</b>	<b>3</b>	<b>2</b>
Niepubliczne Przedszkole „Różowy Stoń”	1	4	15	9	9	0	0	<b>38</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Niepubliczne Przedszkole „Mali Odkrywcy”	3	8	12	6	1	1	1	<b>32</b>	<b>5</b>	<b>3</b>
Niepubliczne Przedszkole „Akademia Małych Odkrywców”	1	7	3	3	1	0	0	<b>15</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>RAZEM Przedszkola niepubliczne</b>	<b>6</b>	<b>33</b>	<b>34</b>	<b>25</b>	<b>20</b>	<b>4</b>	<b>1</b>	<b><u>123</u></b>	<b><u>14</u></b>	<b><u>9</u></b>

W sandomierskich przedszkolach publicznych w roku szkolnym 2019/2020 przebywało łącznie 11 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności (niepełnosprawność sprzężona – 2 dzieci, słabostyszający – 1, autyzm – 5, słabowidzący -2, niepełnosprawność ruchowa – 1 dziecko).

Z kolei w przedszkolach niepublicznych z terenu Sandomierza przebywało łącznie 14 dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności.

- utworzenie żłobka w lewobrzeżnej części Sandomierza,

Projekt „Utworzenie żłobka na terenie Gminy Sandomierz” współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Projekt realizowany od 01.10.2019-30.09.2021.

Celem głównym projektu jest umożliwienie powrotu na rynek pracy rodzicom/opiekunom dzieci w wieku do lat 3 oraz kontynuacja zatrudnienia rodziców/opiekunów dzieci do lat 3 poprzez utworzenie miejsc opieki dla 27 dzieci w żłobku. Utworzenie żłobka przyczyniło się do zwiększenia liczby miejsc opieki w niepublicznych punktach, nad dziećmi od 20 tyg. do lat 3 w Gminie Sandomierz z 25 do 52.

Żłobek działa od 7 stycznia 2020r. Opiekę sprawują 4 opiekunki oraz woźna oddziałowa. Zatrudniono również pielęgniarkę i dietetyka. Dzieci otrzymują wyżywienie i opiekę w godzinach 6.30-16.30.

Na żłobek zostały wydzielone 2 pomieszczenia na parterze w Przedszkolu Samorządowym nr 6. Sale są połączone korytarzem. Salę zabaw i salę odpoczynku wyposażono w pomoce dydaktyczne zabawki, meble, przewijaki, łóżeczka, leżaki.

Opieka w żłobku jest bezpłatna w okresie realizacji projektu.

## I.2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu

### I.2.1 Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem

- rozwój edukacji i wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,

W roku szkolnym 2019-2020 podział uczniów w poszczególnych szkołach przedstawiał się następująco:  
Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020 z podziałem na oddziały i szkoły wg stanu na dzień 30 września 2019 roku

Lp.	Placówka	Liczba klas w tym integracyjne	Liczba klas integracyjnych (specjalna)	Liczba uczniów	średnia	klasy							
						I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	26	8+1s	461	17,73	57	55	53	22	80	79	54	61
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2	10	0	197	19,6	25	20	44	15	35	24	16	18
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3	14	0	268	19,14	34	58	21	19	54	25	25	32
4.	Szkoła Podstawowa Nr 4	32	0	653	20,40	78	87	74	40	107	123	67	77
	<b>RAZEM</b>	<b>82</b>	<b>8+1</b>	<b>1579</b>	<b>19,24</b>	<b>194</b>	<b>220</b>	<b>192</b>	<b>96</b>	<b>276</b>	<b>251</b>	<b>162</b>	<b>188</b>
5.	Kat. Szkoła Podstawowa	4	0	34	8,5	0	0	0	4	6	8	16	0
	<b>RAZEM</b>	<b>86</b>	<b>8+1</b>	<b>1613</b>	<b>18,74</b>	<b>194</b>	<b>220</b>	<b>192</b>	<b>100</b>	<b>282</b>	<b>259</b>	<b>178</b>	<b>188</b>
	<b>Razem Szkoły Podstawowe</b>					<b>1613</b>							

Liczba uczniów mających specjalne potrzeby edukacyjne w roku szkolnym 2019/2020 przedstawiała się następująco:

Nazwa szkoły/rodzaj niepełnosprawności	Szkoła Podstawowa nr 1	Szkoła Podstawowa nr 2	Szkoła Podstawowa nr 3	Szkoła Podstawowa nr 4
z jedną niepełnosprawnością	26	5	5	11
słabowidzący	3		3	
słabosłyszący	1			

niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	3	1		
niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym	2	1		
z niepełnosprawnością ruchową w tym afazją	5		1	1
z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	12	3		10
niedostosowanie społeczne	3		2	
zagrożenie niedostosowaniem społecznym	3		2	
<b>więcej niż jedna niepełnosprawność</b>	5			4
słabowidzący	3			3
słabosłyszący				2
niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	2			1
niepełnosprawność ruchowa w tym afazja	5			2
z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	1			1

Wszystkim uczniom mającym specjalne potrzeby edukacyjne szkoły zorganizowały naukę i opiekę zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach wystawionych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną. W placówkach odbywały się zajęcia psychologiczno–pedagogiczne, rewalidacyjne, logopedyczne, integracji sensorycznej, socjoterapeutyczne, wspomagające.

- tworzenie mieszkań chronionych, wspomaganych, treningowych, aktywizujących,

Mieszkanie chronione jest jedną z form pomocy społecznej. W świetle ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Mieszkańcy ponoszą odpłatność w przypadku, gdy dochód osoby będzie wyższy od kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej (tj. od kwoty 701,00 zł), jeśli dochód będzie niższy mieszkaniec będzie zwolniony z ponoszenia odpłatności.

W czerwcu 2020 r. Gmina Sandomierz podpisała umowę na udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie utworzenia mieszkania chronionego o powierzchni 43,66 m<sup>2</sup> w budynku przy ul. Kościuszki 1/1 w Sandomierzu z przeznaczeniem dla trzech osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego, zaburzeń rozwojowych lub epilepsji oraz osoby niewidome.

Dotacja celowa wynikająca z Programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem” została wypłacona w łącznej kwocie 66 500 zł. Wkład własny Gminy wyniósł 28 500 zł. Udzielona dotacja została w 100% wykorzystana i rozliczona.

W zakres prowadzonego remontu wchodziło:

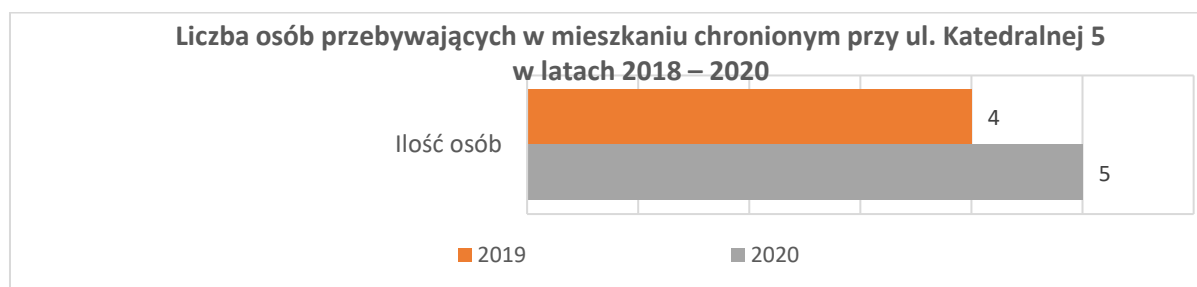
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
- wykonanie wylewek i nowych podłóg,
- wymiana instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej, gazowej,

- wykonanie instalacji centralnego ogrzewania,
- roboty malarskie,
- kładzenie płytek.

Mieszkanie przy ul. Kościuszki 1/1 jest mieszkaniem dwupokojowym, znajdującym się na parterze budynku. Mieszkanie zostało w pełni umeblowane i wyposażone w sprzęt gospodarstwa domowego (ręczniki, pościel, naczynia). Pierwsi mieszkańcy zamieszkają w lokalu w 2021 r. Najemców do lokalu będzie kierował Ośrodek Pomocy Społecznej po uprzednim wydaniu decyzji określającej typ wsparcia. W mieszkaniu chronionym zapewnione będą usługi bytowe w postaci miejsca całodobowego pobytu oraz pracy socjalnej. W ramach minimalnego standardu usług świadczonych w mieszkaniu chronionym wspieranym, zapewnione będą w szczególności usługi świadczone łącznie nie krócej niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu, obejmujące pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym dotyczących: przemieszczania się, utrzymania higieny osobistej, ubierania się. Mieszkanie chronione zostało wyposażone w pralkę automatyczną, a także w 2 telewizory. W mieszkaniu dla każdej osoby zapewnione jest m. in. łóżko, szafa ubraniowa, szafka nocna, fotel. Kuchnia została wyposażona w kuchenkę, zlewozmywak, lodówkę, meble kuchenne, sprzęt i naczynia do przygotowywania i spożywania posiłków. Łazienka została wyposażona w odpowiednie sanitariaty. W mieszkaniu zapewniona będzie pomoc w zakresie sprzątania, wykonywania zakupów i przygotowywania posiłków, załatwiania spraw osobistych oraz realizacji kontaktów społecznych przez umożliwienie mieszkańcom utrzymywania więzi rodzinnych, uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

Usługi w mieszkaniu chronionym przy ul. Katedralnej 5 w 2019 i 2020 r. pełnili specjaliści:

- Opiekun - 1 etat,
- Psycholog - ½ etatu,
- Fizjoterapeuta - ½ etatu.



- **wspieranie tworzenia spółdzielni socjalnych i ZAZów,**

Pracownicy **Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu** zdobywają wiedzę na temat tworzenia i działalności spółdzielni socjalnych i ZAZów, wzięli udział w czterodniowym szkoleniu w ramach projektu pn. „Nowa wiedza - zlecenie usług społecznych podmiotom ekonomii społecznej” realizowanym przez Caritas Archidiecezji Przemyskiej w partnerstwie z Podkarpacką Akademią Przedsiębiorczości Katarzyna Podraza w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Priorytet II „Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji”, Działanie 2.9 „Rozwój ekonomii społecznej”. Aktualnie oczekują na termin profesjonalnego doradztwa w powyższym temacie oraz na wizyty studyjne w podmiotach zlokalizowanych na terenie województwa Świętokrzyskiego. Ponadto brali udział w licznych konferencjach, spotkaniach w powyższym temacie.

- **realizacja projektów systemowych,**

Działalność **Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu** w 2019 i 2020 r. skupiała się na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu, przeciwdziałaniu zjawiskom zagrażającym życiu, zdrowiu, funkcjonalności i integralności rodziny. OPS w Sandomierzu od kilku lat realizuje szereg inicjatyw własnych, które są ukierunkowane na kompleksowe wspieranie rodziny i szeroko rozumianą pozytywną profilaktykę.

Projekt „*Jesteśmy dla Was*” - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu od 01.05.2019 r. do 31.12.2020 r. realizował projekt „*Jesteśmy dla Was*”, który był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 - Europejski Fundusz Społeczny. W ramach zadania realizowano usługi społeczne w postaci mieszkania chronionego wspieranego, zapewniającego pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia stanowiącego alternatywę dla pobytu osoby niesamodzielnej w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Program „Opieka wytchnieniowa” - w dniu 14 czerwca 2019 r. została podpisana umowa pomiędzy Wojewodą Świętokrzyskim, a Gminą Sandomierz na dofinansowanie zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program kierowany był do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę, wymagają wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tym osobami. Program ograniczony był do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Na terenie Gminy Sandomierz z programu korzystały 3 osoby niepełnosprawne.

W 2020 na terenie Gminy Sandomierz wsparciem w formie opieki wytchnieniowej realizowanej w ramach projektu EFS „*Jesteśmy dla Was*” objętych zostało 15 opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych. Usługi realizowane były w miejscu zamieszkania po wcześniejszym telefonicznym zgłoszeniu takiej potrzeby przez opiekuna faktycznego osoby niesamodzielnej.

**Środowiskowy Dom Samopomocy w Sandomierzu** w ramach zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych organizował oraz brał czynny udział w przedsięwzięciach integrujących podopiecznych ŚDS ze społecznością lokalną.

W 2019 roku były to następujące przedsięwzięcia:

- ❖ Organizacja warsztatów kulinarnych z podopiecznymi DPS.
- ❖ Organizacja zabawy karnawałowo – walentynkowej z udziałem podopiecznych ŚDS Opatów.
- ❖ Udział w Spotkaniach z poezją na zaproszenie Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Jana Długosza w Sandomierzu.
- ❖ Wyjście do Kina Starówka na seans filmowy.
- ❖ Organizacja warsztatu plastycznego z seniorami z projektu realizowanego przez PCK Sandomierz.
- ❖ Spotkania katechetyczne z ks. proboszczem z Katedry.
- ❖ Organizacja Śniadania Wielkanocnego.
- ❖ Współorganizacja Przeglądu Talentów Osób Niepełnosprawnych „Pawniczka Talentów”.
- ❖ Udział w wystawach w BWA.
- ❖ Organizacja wycieczek rowerowych.
- ❖ Udział w VI Integryjnym Przeglądzie Artystycznym Osób Niepełnosprawnych w Ożarowie na zaproszenie ŚDS Ożarów.
- ❖ Organizacja Cyklu Spotkań z Ciekawymi Osobami – gośćmi byli: Burmistrz Miasta Sandomierza - Pan Marcin Marzec, Przewodniczący Rady Miasta Sandomierz – Pan Wojciech Czerwiec, przedstawiciele Straży Miejskiej, Przedstawiciele Biblioteki Miejskiej, przedstawiciele SKS Wisły Sandomierz.
- ❖ Wycieczka do Kazimierza Dolnego.

- ❖ Organizacja I Sandomierskich Igrzysk Przyjaźni na Miejskim Stadionie Sportowym.
- ❖ Udział w Senioraliach na zaproszenie Ośrodka Pomocy Społecznej.
- ❖ Wyjście do Domu Katolickiego na seans „Sandomierz królewska Opowieść” z okazji Dnia Chłopaka.
- ❖ Wycieczka - Kielce i okolice (Jaskinia Raj, Rezerwat Kadzielnia, Pałac Biskupów Krakowskich – siedziba Muzeum Narodowego, Geopark Kielce).
- ❖ Udział w zajęciach z pierwszej pomocy przeprowadzone przez PCK Sandomierz.
- ❖ Wizyta w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Sandomierzu – zwiedzanie, poznanie pracy pań bibliotekarek.
- ❖ Udział delegacji ŚDS w Zabawie Andrzejkowej organizowanej przez ŚDS z Radomyśla nad Sanem.
- ❖ Udział delegacji ŚDS w Jubileuszu 20-lecia Środowiskowego Domu Samopomocy w Annopolu.
- ❖ Wyjazd do Krakowa na spektakl teatralny „Katarynka”, który wystawiany był na Scenie Kameralnej Teatru Współczesnego.
- ❖ Organizacja Spotkania Wigilijnego.
- ❖ Organizacja cotygodniowych wyjść na zajęcia na basenie.

W 2020 roku były to następujące przedsięwzięcia:

- ❖ Udział w wystawach w BWA.
- ❖ Udział w Spotkaniach z poezją na zaproszenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sandomierzu.
- ❖ Zwiedzanie sandomierskiego ratusza oraz gabinetu Burmistrza Miasta Sandomierza.
- ❖ Udział w I Przeglądzie Kolęd i Pastoralek organizowanych przez ŚDS Annopol.
- ❖ Organizacja imprezy sportowej Zimowe Mistrzostwa Sprawności.
- ❖ Zwiedzanie Wydawnictwa Diecezjalnego i Drukarni w Sandomierzu.
- ❖ Wyjście do kina na seans filmowy.
- ❖ Wewnętrzne obchody Dnia Kobiet.
- ❖ Spotkanie z policjantami dzielnicowymi.
- ❖ Wewnętrzne przedstawienie teatralne „Pani jesień i jej dary”.
- ❖ Wewnętrzny pokaz mody jesiennej.
- ❖ Wewnętrzne obchody Dnia Chłopaka.
- ❖ Wewnętrzne spotkanie z poezją, przypomnienie twórczości byłego uczestnika placówki.

### 1.2.2. *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie*

- realizacja działań profilaktycznych,

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie należy do zadań własnych gminy. Uchwałą NR XXI/204/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 3 lutego 2016 r. z późniejszymi zmianami przyjęto Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020. Celem programu jest tworzenie i rozwijanie spójnego i wielopoziomowego systemu zapobiegania przemocy rodzinie poprzez prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej, szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy oraz współpracy służb i instytucji warunkującą spójny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą osobom znajdującym się w trudnej sytuacji funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny. Głównym celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź dotkniętych przemocą w rodzinie. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego uczestniczą w posiedzeniach Zespołu oraz w posiedzeniach grup roboczych, na

które zapraszane są ofiary przemocy i wzywani sprawcy przemocy. Po wysłuchaniu stron członkowie grup ustalają plan pomocy rodzinie. Pracownicy socjalni ściśle współpracują z przedstawicielami Policji oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie realizacji procedury Niebieskiej Karty. Środowiska dotknięte przemocą w rodzinie były systematycznie monitorowane przez pracowników socjalnych oraz dzielnicowych, którzy sprawdzają stan bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb jednak nie rzadziej niż raz na kwartał, w 2019 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2019 r. wpłynęły do przewodniczącego zespołu 123 Niebieskie Karty. Pracownicy socjalni w 2019 roku łącznie skierowali 26 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem skierowania na przymusowe leczenie odwykowe, 7 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej celem podjęcia działań w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa, 17 wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodzinną. Na przełomie m-ca sierpnia i września 2019 r. przeprowadzono profilaktyczny konkurs plastyczny pn. „Słowa zamiast Bomb”, w którym łącznie wzięło udział 14 dzieci ze Świetlicy Środowiskowej i Przystanku Błonie w Sandomierzu.

W dniu 02.10.2019 r. odbył się zorganizowany przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu symboliczny „Marsz Pokoju”.

W dniu 22.10.2019 r. w Ratuszu Miejskim odbyło się szkolenie konsultacyjno–superwizyjne „Kompetencje Służb i Instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej. Jest specjalistyczną instytucją pomocy społecznej, zorientowaną na niesienie pomocy ludziom znajdującym się w sytuacji kryzysowej. Głównym celem pracy Punktu Interwencji Kryzysowej jest pomoc w znalezieniu nowych sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji. Pomoc osobom w kryzysie jest udzielana przez wykwalifikowanych specjalistów: psychologa, pedagoga, radcę prawnego, instruktora terapii uzależnień.

W 2020 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2020 roku wpłynęło do przewodniczącego zespołu 96 Niebieskich Kart. Pracownicy socjalni w 2020 roku łącznie skierowali 32 wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem skierowania na przymusowe leczenie odwykowe z tego 24 po ustaleniach na grupach roboczych dotyczących prowadzonej procedury niebieskiej karty, 5 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej celem podjęcia działań w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa, 13 wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodzinną.

W dniu 25.09.2020 r. w Ratuszu Miejskim odbyło się szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego „Procedura Niebieskiej Karty i jej rola w profilaktyce oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”.

W miesiącu grudniu 2020 r. przeprowadzono profilaktyczny konkurs plastyczny pn. „Słowa zamiast Bomb”, w którym łącznie wzięło udział 21 dzieci ze Świetlicy Środowiskowej i Przystanku Błonie w Sandomierzu.

### **Przystanek Błonie**

W placówce organizowano pogadanki na temat zjawiska przemocy, ponadto odbywały się indywidualne rozmowy wychowawcze z dziećmi i ich rodzicami, niekiedy poszerzone o współpracę z asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym dotyczące zaistniałych sytuacji o charakterze przemocowym.

Odbył się cykl spotkań profilaktycznych pod hasłem „Myślę pozytywnie” - 6 spotkań:

- „Malowanie słowem”,
- „Klucz do przyjaźni”,
- „Okulary”,
- „Cofnij nagraj zatrzymaj”,
- „Gra w sprawiedliwość”,
- „Prawie wszystko pod kontrolą”

Program miał na celu zmotywować dzieci do kreatywnego działania, pozytywnego patrzenia w przyszłość i budowania w nich poczucia własnej wartości. Ćwiczenia miały uczyć podejścia budującego, a nie negującego wszystko, co dzieje się w naszym otoczeniu, aby zauważały swoje błędy i umiały wyciągnąć wnioski. Oddziaływania te również mają odzwierciedlenie w zapobieganiu profilaktyce przemocy oraz eliminowaniu zachowań agresywnych.

Pracownicy wzięli udział w szkoleniach, webinarach online

- Samobójstwo i próba samobójcza - interwencja kryzysowa.
- Jak rozpoznać kryzys presuicydalny? Specyfika kontaktu zdalnego.
- Nastolatek na oddziale psychiatrycznym - dlaczego? I co dalej?
- Dziennikarze - jak informować w mediach o samobójstwie i próbach samobójczych.
- Zachowania samobójcze u dzieci i młodzieży - metody postępowania i sposoby pracy.

Poradnictwo specjalistyczne:

- Spotkania z terapeutą - 7 godzin
- Terapia pedagogiczna - 34 godziny
- Artterapia - 40 godzin

Udział wychowanków w konkursie plastycznym realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu „Słowa zamiast bomb”.

Spośród różnych problemów społecznych w naszym kraju, te związane z przemocą i alkoholem są jednym z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale i całe społeczeństwo. Koszty ekonomiczne związane z używaniem i nadużywaniem alkoholu to przede wszystkim koszty leczenia choroby alkoholowej i jej powikłań, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, opieki społecznej, koszty przedwczesnej umieralności i rent, spadek produktywności pracy i wiele innych. Obecnie nie przypisuje się szkód wyrządzonych przez alkohol wyłącznie alkoholikom i osobom pijącym alkohol, lecz całej populacji, bowiem na szkody związane z alkoholem jest narażony każdy. W związku z tym, działania podejmowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii skierowane są do wszystkich mieszkańców naszej gminy.

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w tym zakresie dotyczą tylko osób zgłoszonych i nie odzwierciedlają całego problemu. Alkoholizm i narkomania dotyczą bowiem wiele osób, ale nie są one nigdzie rejestrowane i o skali problemu mogą świadczyć jedynie obserwacje.

Podstawę prawną realizacji zadań i przedsięwzięć organów samorządu gminnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowią następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 183,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.).

Ustawy te regulują zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, wskazują zadania do realizacji oraz źródło ich finansowania. Zgodnie z uchwałą podjętą w dniu 26 lutego 2020 roku Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Sandomierzu w roku 2020 nie został

zrealizowany w całości, z przyczyn związanych z pandemią COVID-19 oraz zarządzonymi restrykcjami. GKRPA w Sandomierzu działa w składzie powołanym Zarządzeniem Nr 237/2016/SO z dnia 4 października 2016 roku Burmistrza Miasta Sandomierza w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zarządzeniem Burmistrza Sandomierza Nr 224/2019/SSZ z dnia 23 września 2019 w sprawie wprowadzenia zmian w Zarządzeniu Nr 237/2016/SO Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 4 października 2016 roku oraz Zarządzeniu Nr 151/2018/SSK z dnia 30 sierpnia 2018 roku.

Siedzibą Komisji jest Miejski Ośrodek Rozwoju Osobistego (MORO), mieszczący się przy Mariackiej 1 w Sandomierzu, gdzie organizowane są posiedzenia GKRPA. Organizację i tryb pracy Komisji określa Regulamin Organizacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/382/2014 Rady Miasta Sandomierza z dnia 19 lutego 2014 roku. Komisja działa w czterech Zespołach:

- interwencyjno-motywowującym,
- kontroli,
- ds. profilaktyki,
- opiniującym.

Punkt Edukacyjno-Konsultacyjny w 2020 roku prowadzony był przez Stowarzyszenie Na Rzecz Zdrowia Psychicznego oraz Oddział Rejonowy PCK w Sandomierzu, udzielając bezpłatnych porad wg. ustalonego harmonogramu dyżurów.

W Punkcie porad udzielali: psycholog-psychoterapeuta, prawnik, specjalista terapii uzależnień, terapeuta uzależnień (pomoc dla członków rodzin), specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zdecydowanie największym zainteresowaniem cieszą się porady dot. m.in. problemów małżeńskich, wychowawczych oraz kryzysów życiowych. Liczba porad udzielonych osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom w punkcie edukacyjno-konsultacyjnym w 2020 roku wyniosła łącznie 494. Specjaliści udzielili 183 porady osobom uzależnionym i współuzależnionym, 3 porady osobom uzależnionym od narkotyków, 7 porad osobom uzależnionym od leków, hazardu, 50 porad dot. problemów przemocy w rodzinach, 105 porad prawnych oraz 146 porad dotyczących m.in.: problemów małżeńskich, wychowawczych oraz kryzysów życiowych.

- **prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej z rozszerzonym wachlarzem oferty poradnictwa,**

W ramach struktury organizacyjnej **Ośrodka Pomocy Społecznej** funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK), który został wpisany do Rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa prowadzonego przez Wojewodę Świętokrzyskiego w 2013 r. pod pozycją 16.

Punkt Interwencji Kryzysowej od dnia 02.03.2015 r. działa w Sandomierzu przy ul. Żydowskiej 6c, pokój Nr 7, w 2019 r. od poniedziałku do czwartku, w godzinach od 16:00 do 18:00, w 2020 r. od poniedziałku do piątku, w godzinach od 16:00 do 18:00.

PIK nie stanowi samodzielnej placówki poradnictwa specjalistycznego i organizacyjnie usytuowany jest w strukturach OPS. Plan pracy PIK stanowi integralną część planu pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu.

Podstawą prawną działania PIK jest: ustawa z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej, ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Do zakresu działania Punktu Interwencji Kryzysowej należy wykonywanie zadań własnych gminy z przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Wszelkie działania podejmowane w ramach interwencji kryzysowej realizowane są nieodpłatnie. Obsługa kadrowo -finansowa PIK jest prowadzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu. W czasie pełnionych dyżurów oferowana jest pomoc osobom w kryzysie z zakresu :

- poradnictwa psychologicznego;

- poradnictwa prawnego;
- poradnictwa pedagogicznego;
- terapii uzależnień;
- interwencji kryzysowej.

W PIK udzielana jest pomoc w rozwiązywaniu problemów, w szczególności:

- przemoc domowa;
- agresja;
- problemy wychowawcze;
- konflikty małżeńskie, rodzinne;
- niepowodzenia szkolne;
- kryzys po stracie bliskiej osoby;
- przemoc seksualna;
- zdarzenia losowe;
- zagrożenie samobójstwem, po próbie i z tendencjami samobójczymi.

W PIK prowadzone jest także poradnictwo dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz terapia dla osób uzależnionych. W PIK świadczą pracę psycholog, instruktor terapii uzależnień, prawnik oraz inni specjaliści w zależności od potrzeb. W celu dokumentowania działań z zakresu interwencji kryzysowej podejmowanych w PIK prowadzony jest rejestr określający datę udzielonej porady, problem, z którym zgłasza się osoba potrzebująca, działania osoby pełniącej dyżur, ewentualnie podane dobrowolnie dane osobowe osoby zgłaszającej się. W ramach interwencji kryzysowej udziela się specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych podejmowane są działania zmierzające do zabezpieczenia schronienia interwencyjnego, krótkoterminowego lub na okres do 3 miesięcy.

W 2019 roku w PIK dyżury pełnili: radca prawny, psycholog, pedagog, instruktor terapii uzależnień. Dyżurujący w Punkcie Interwencji Kryzysowej specjaliści udzielili łącznie 164 porady w tym:

- ❖ Osobom doznającym przemocy - 16,
- ❖ Osobom z problemami rodzinnymi - 111,
- ❖ Osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym - 37.

W 2020 r. pomoc osobom w kryzysie była udzielana przez wykwalifikowanych specjalistów: psychologa, pedagoga, radcę prawnego, instruktora terapii uzależnień, interwenta kryzysowego.

W 2020 r. w PIK udzielono 153 porady:

- ❖ Osobom doznającym przemocy - 11,
- ❖ Osobom z problemami rodzinnymi - 93,
- ❖ Osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym - 49.

- organizowanie warsztatów kompetencji rodzicielskich w ramach Profilaktycznej Akademii Rodzinnej,

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego to jeden z częstszych powodów przyznania pomocy. W celu wsparcia rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Zespół Do Spraw Asysty Rodzinnej. Zespół Do Spraw Asysty Rodzinnej prowadzi działalność mającą na celu wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej sandomierskich rodzin. Aktywność Zespołu skupia się na oddziaływaniach profilaktycznych, prowadzonych we współpracy z innymi podmiotami świadczącymi usługi na rzecz dobra rodziny i dziecka. Wchodzący w skład Zespołu specjaliści obejmują potrzebujące środowiska wsparciem psychologicznym, prowadzą indywidualne konsultacje, zarówno z rodzicami jak i dziećmi. Włączają się także w realizację imprez okolicznościowych i wydarzeń, promujących prorodzinne wartości, zdrowy tryb życia, wolny od uzależnień i przemocy. W Zespole w 2019 r. było zatrudnionych 2 asystentów rodziny oraz psycholog. Asystent ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych.

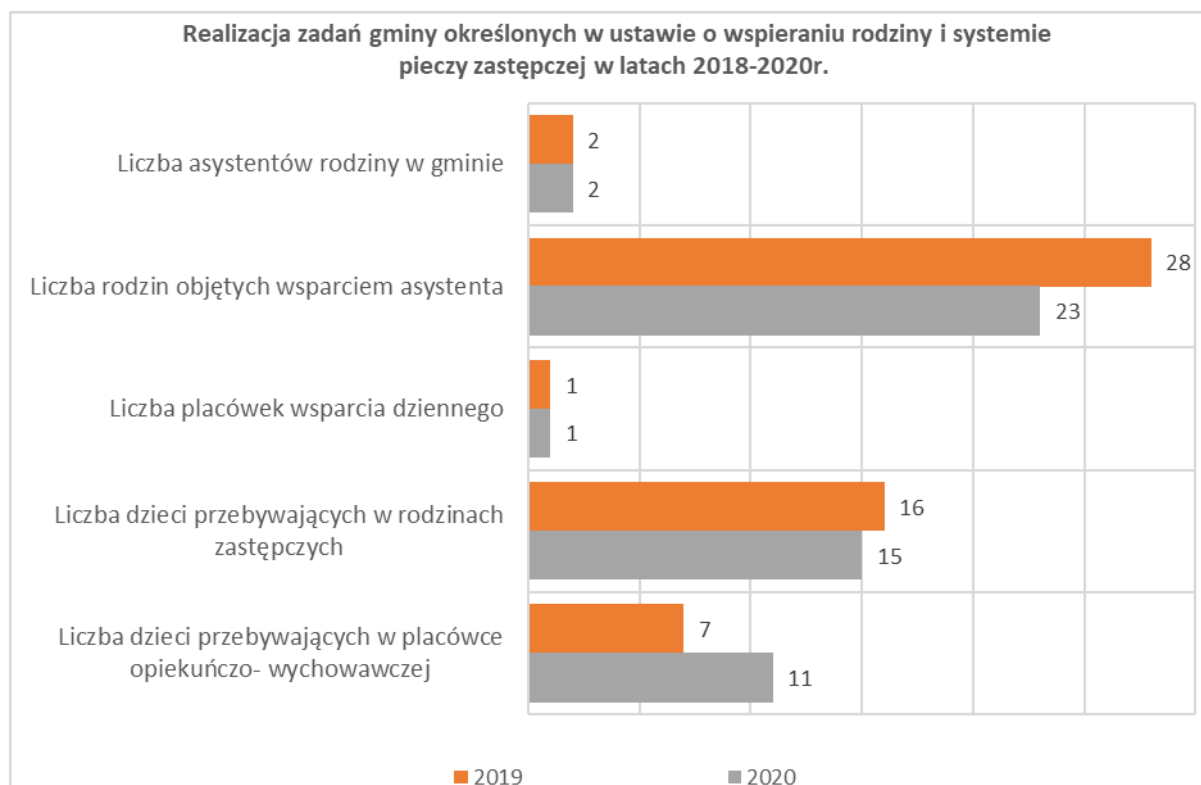
W okresie od 01.01-31.12.2019 roku 28 rodzin z terenu gminy Sandomierz miało przydzielonego asystenta rodziny. Praca asystenta rodzinnego ma charakter kompleksowy. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Większość spotkań odbywa się w domach podopiecznych, co pozwala stworzyć warunki bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania. Wizyty odbywają się minimum 1-2 razy w tygodniu i trwają 1-3 godziny. Każda wizyta asystenta rodziny w środowisku, rodzaje podjętych działań odnotowywane są w Dzienniku pracy asystenta rodziny. Asystent ściśle współpracuje z pracownikiem socjalnym, wspólnie opracowują plan prac z rodziną. Wsparcie dla rodzin niewydolnych wychowawczo oraz dla osób i rodzin korzystających z pomocy OPS zapewnia psycholog, który w omawianym okresie objął pomocą psychologiczną 72 rodziny.

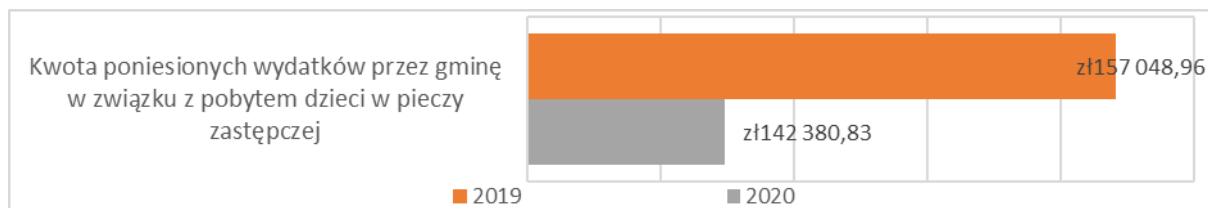
W dniu 11.04.2019 roku odbyły się zorganizowane przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu warsztaty wielkanocne dla rodzin z dziećmi. W spotkaniu uczestniczyły panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Sokolnikach, które ubrane w stroje ludowe zaprezentowały tradycyjny koszyk wielkanocny, sposób wyplatania palm oraz tradycyjne przysmaki ludowe.

Z okazji Międzynarodowego Dnia Rodziny (przypadającego na 15 maja), w dniu 31 maja został zorganizowany we współpracy ze Świątlicą Środowiskową i Zespołem ds. Asysty Rodziny tutejszego Ośrodka piknik rodzinny pod hasłem „Trzy godzinki dla rodzinki”. Atrakcje zaoferowane w trakcie pikniku (gry, zabawy, konkursy, malowanie twarzy, bańki mydlane, poczęstunek z grilla itp.) cieszyły się powodzeniem i pozwoliły licznie przybyłym rodzinom miło spędzić piątkowe popołudnie. W dniu 6 czerwca drugi taki piknik odbył się w parku Piszczele i skupił rodziny dzieci uczęszczających do Świątlicy przy ulicy Słowackiego.

W dniu 14.10.2019 r. w parku Piszczele odbyło się spotkanie między pokoleniowe pn. „Pieczony ziemniak”. W wydarzeniu uczestniczyły rodziny z dziećmi oraz osoby w podeszłym wieku.

W dniu 05.12.2019 r. odbyło się spotkanie świąteczno-mikołajkowe dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Celem spotkania była m. in. integracja rodzin, zachęcanie do wspólnego spędzania czasu, wzmocnienie więzi i podtrzymywanie tradycji i zwyczajów bożonarodzeniowych. W Zespole w 2020 r. było zatrudnionych 2 asystentów rodziny oraz psycholog. W okresie od 01.01.2020 do 31.12.2020 roku 23 rodziny, z terenu gminy Sandomierz, miały przydzielonego asystenta rodziny. Wsparciem psychologicznym objęto 25 rodzin niewydolnych wychowawczo.





W 2019 roku odbyło się osiem edycji programu profilaktyczno – edukacyjnego dla rodziców i wychowawców pt. „**Szkoła dla rodziców i wychowawców**”, którego inspiracją jest książka A. Faber i E. Mazlish „*Jak mówić żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły*”. Koszt programu pokryty został ze środków otrzymanych z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2020 roku ze względu na pandemię nie było możliwości zorganizowania szkoły dla rodziców ze względu na ścisły reżim sanitarny.

- **zabezpieczenie doraźnego interwencyjnego schroniska ofiarom przemocy domowej,**

Gmina Sandomierz/OPS w Sandomierzu podejmuje działania celem utworzenia i prowadzenia mieszkania interwencyjnego przy ul. Baczyńskiego w Sandomierzu (w przypadku uzyskania środków zewnętrznych na remont i wyposażenie). Mieszkanie pochodzi z zasobów mieszkaniowych Gminy Sandomierz.

### 1.2.3. Zapewnienie opieki nad osobami starszymi i chorymi

- **budowa hospicjum na terenie miasta,**

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- **rozwój oferty dziennej opieki nad osobami starszymi,**

**Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu** realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Pomoc skierowana jest głównie do osób starszych i niepełnosprawnych, niesamodzielnych. Osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione ze strony rodziny, przysługuje pomoc w postaci usług opiekuńczych:

- usługi opiekuńcze obejmujące osoby starsze i niepełnosprawne świadczone w miejscu zamieszkania,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze, którymi objęte są osoby niepełnosprawne,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze obejmujące osoby z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania.

Osoby otrzymujące pomoc w zależności od wysokości posiadanego dochodu ponoszą częściową odpłatność za usługi.

W sekcji usług w 2019 r. zatrudnionych było 16 pracowników, w tym dwóch w ramach trwałości projektu „Razem” oraz dodatkowo 2 pracowników w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” i 1 pracownik w ramach programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”.

W 2019 r. pomocą objętych było 91 osób:

- ❖ 77 osób w ramach usług opiekuńczych,
- ❖ 13 osób w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ❖ 1 osoba specjalistycznymi usługami.

W dniu 3 czerwca 2019 r. została podpisana umowa pomiędzy Wojewodą Świętokrzyskim, a Gminą Sandomierz na dofinansowanie zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy

i Polityki Społecznej „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych – edycja 2019” ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program zakładał wsparcie finansowe gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym, jakim jest organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Program miał na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Program skierowany był do osób niepełnosprawnych w wieku do 75 roku życia z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jak również z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji lub orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydane na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Ze wsparcia w ramach Programu mogły skorzystać osoby spełniające warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał 350% obowiązującego od 1 października 2018 r. kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. dla osoby samotnie gospodarującej – 701 zł, dla osoby w rodzinie – 528 zł.

Na terenie Gminy Sandomierz z programu korzystało w każdym miesiącu realizacji 10 osób niepełnosprawnych w wieku od 16 do 75 roku życia z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, które ze względu na stan zdrowia wymagały zwiększenia wymiaru usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

W dniu 14 czerwca 2019 r. została podpisana umowa pomiędzy Wojewodą Świętokrzyskim, a Gminą Sandomierz na dofinansowanie zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Program kierowany był do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę, wymagają wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tym osobami. Program ograniczony był do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Na terenie Gminy Sandomierz z programu korzystały 3 osoby niepełnosprawne.

W 2020 r. OPS w Sandomierzu realizował resortowy Program Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Usługi opiekuńcze dla osób 75+” oraz realizował projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej „Jesteśmy dla was”. W ramach projektu realizowana była opieka wytchnieniowa dla 15 opiekunów faktycznych oraz świadczone były usługi opiekuńcze (opiekun) oraz specjalistyczne usługi społeczne (fizjoterapeuta i psycholog) w mieszkaniu chronionym wspomagającym.

W 2020 r. pomocą usługową objęte było:

- ❖ 64 osoby w ramach usług opiekuńczych,
- ❖ 11 osób w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- ❖ 15 osób korzystało ze wsparcia w formie opieki wytchnieniowej w ramach realizacji projektu „Jesteśmy dla Was”.

- rozwój oferty całodobowej opieki nad osobami starszymi,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- współpraca z władzami powiatu w zakresie funkcjonowania Szpitala Specjalistycznego Ducha Św. w Sandomierzu,

Gmina Sandomierz na podstawie art. 115 ust. 3 oraz art. 114 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 295) oraz na podstawie uchwały Nr IV/32/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 stycznia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu miasta na 2019 rok i umowy nr SSZ.8031.16.2019 z dnia 31 lipca 2019 roku przekazała Szpitalowi Specjalistycznemu Ducha Świętego w Sandomierzu dotację celową w wysokości 290.000,00 zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu medycznego:

- dwóch inkubatorów do podstawowej opieki nad noworodkiem na kwotę 90.000,00 zł
- inkubatora do intensywnej opieki nad wcześniakiem i noworodkiem na kwotę 60.000,00 zł
- lasera holmowego giętkiego z osprzętem na kwotę 140.000,00 zł.

W 2020 roku Gmina Sandomierz na podstawie art. 115 ust. 3 oraz art. 114 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 295) oraz Uchwały Rady Miasta Nr XVII/190/2020 z dnia 23 stycznia 2020r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Sandomierz na 2020 rok – załącznik nr 11 „Dotacje celowe” w nawiązaniu do Zarządzenia nr 70/2020/SK Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 16 kwietnia 2020 roku w sprawie zmian w budżecie gminy na 2020 rok i umowy nr SSZ.8031.3.2020 z dnia 21 kwietnia 2020 roku przekazała Szpitalowi Specjalistycznemu Ducha Świętego w Sandomierzu dotację celową w wysokości 30.000,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu urządzenia do oznaczenia zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2.

### **I.3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców**

#### *I.3.1 Organizacja działań promujących zdrowy styl życia*

- organizowanie turniejów i rozgrywek sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,

**Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji** zorganizował 47 przedsięwzięć sportowych w roku 2019 oraz 23 w roku 2020.

#### **Rok 2019 :**

- ❖ „5 Ton Zdrowia” – impreza zorganizowana w dniu 15.09.2019 jako Promocja Zdrowego Stylu Życia Poprzez Sport i Rekreację.
- ❖ „IV Zimowa Przepawa Wisły Wpław” – 12.01.2019
- ❖ „V Turniej Brydża Sportowego o Puchar Burmistrza Miasta Sandomierza” – 12.01.2019
- ❖ „V Turniej Hokejowy o Puchar Burmistrza Miasta Sandomierza” – 10.01.2019
- ❖ „XII Triathlon Zimowy” – 16.02.2019
- ❖ „Bieg Żołnierzy Wyklętych Tropem Wilczym” – 03.03.2019
- ❖ „Bieg z Marzanną” – 21.03.2019
- ❖ „III Mistrzostwa Sandomierza w Scrabble o Puchar Burmistrza” – 6-6.04.2019
- ❖ „Duathlon na Ergometrze Wioślarskim” – 13.04.2019
- ❖ „Turniej Szachowy o Szachy Królowej Jadwigi” – 28.04.2019
- ❖ „IX Sandomierski Sportowy Weekend Kwitnących Sadów” – 11-12.05.2019
- ❖ „Piknik animacyjno - rekreacyjny z Okazji Dnia Matki” – 25.05.2019
- ❖ „Pikniki Rekreacyjne” – 1-2.06.2019
- ❖ „Sandomierska Liga Siatkówki” – 05-06.2019
- ❖ „X Sandomierski Rajd Rowerowy” – 15.06.2019
- ❖ „Zawody pływackie dla najmłodszych” – 14.06.2019
- ❖ „Bieg Miast Partnerskich” – 22.06.2019

- ❖ „Sandomierska Amatorska Liga Tenisa Ziemnego” – 09-10.2019
- ❖ „Cykl Turniejów Siatkówki Plażowej” – 06-07,2019
- ❖ „XI Triathlon Ziemi Sandomierskiej Mistrzostwa Polski Lekarzy” – 24.08.2019
- ❖ „Bieg Tam gdzie Pieprz Rośnie” – 31.08.2019
- ❖ „Narodowy Dzień Sportu” – 14.09.2019
- ❖ „Europejski Tydzień Sportu” – 27.09.2019
- ❖ „III Sandomierska Jesienna Dycha” – 05.10.2019
- ❖ „Halowa Amatorska Liga Piłki Nożnej” – 10.2019 – 04.2019
- ❖ „Pływacka Sztafeta Niepodległości” – 13.11.2019
- ❖ „Wyścig do Świętego Mikołaja” – 07.12.2019
- ❖ „Mikołajkowy Turniej Szachowy Juniorów – Szachiści dla Niepodległej” – 16.12.2019
- ❖ „Akcja Zima w Mieście 2019” w której skład wchodziły zajęcia sportowo-rekreacyjne organizowane na obiektach MOSiR podczas ferii zimowych takie jak:
  - ❖ „Pierwsze Kroki na Siłowni”
  - ❖ „Feryjne Gierki na Orliku”
  - ❖ „Pierwsze kroki - Badminton oraz Tenis Stołowy”
  - ❖ „Feryjny Turniej Piłkarski dla Młodzieży”
  - ❖ „Feryjny Turniej Piłkarski dla Najmłodszych”
  - ❖ „ I Feryjny Turniej Badmintona”
  - ❖ „Gry i zabawy w wodzie dla najmłodszych” (w dniach 18 i 19.01.2019r. dzieci i młodzież mogły skorzystać z atrakcji w postaci pływającego toru przeszkód)
  - ❖ „Gry i zabawy na lodzie dla najmłodszych”
  - ❖ „Akcja Lato w Mieście” w której skład wchodziły zajęcia sportowo-rekreacyjne organizowane na obiektach MOSiR podczas wakacji takie jak:
    - „Wakacje na Wiosłach”
    - „Wakacje motorowodne”
    - „Wakacje na nartach wodnych”
    - „Wakacje na żaglach”
  - ❖ „Gry i zabawy ruchowe”
  - ❖ „Gry Zespołowe”
  - ❖ „Szkółka Piłkarska Orlika dla najmłodszych”
  - ❖ „Turniej Koszykówki”
  - ❖ „Turniej Siatkówki”
  - ❖ „Zajęcia Rekreacyjno Ruchowe Dla Najmłodszych”
  - ❖ „Wakacje z Wędką”

#### **Rok 2020:**

- ❖ „V Zimowa Przepawa Wisły Wpław” – 11.01.2020
- ❖ „V Turniej Brydża Sportowego dla amatorów” – 11.01.2020
- ❖ „XIII Triathlon Zimowy” – 15.02.2020
- ❖ „Bieg Żołnierzy Wyklętych Tropem Wilczym” – 01.03.2020
- ❖ „ I Edycja Sandomierskiej Ligi Siatkówki Plażowej 2020” - 11.09.2020
- ❖ „ II Jarski Bieg o Sandały bł. Wincentego Kadłubka” – 05.10.2020
- ❖ „Sandomierska Amatorska Liga Tenisa Ziemnego” – 09-10.2020
- ❖ „Szachowe Grand Prix Sandomierza – cykl turniejów online” – od 23.10.2020 do 15.01.2021
- ❖ „Narodowy Dzień Sportu”- 19.09.2020 w którym odbyły się takie przedsięwzięcia jak: Turniej Dzikich Drużyn oraz Trening Siłowy
- ❖ „Europejski Tydzień Sportu” – 14-20.09.2020 w czasie którego odbyły się takie przedsięwzięcia jak: Test Coopera, Otwarty Turniej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Sandomierza, Turniej Piłki Nożnej Dzikich Drużyn, Trening Siłowy, Sztafeta Pływacka

- ❖ „Halowa Amatorska Liga Piłki Nożnej” – od stycznia do marca a następnie od października do grudnia
- ❖ „Akcja Zima w Mieście 2020” w której skład wchodziły zajęcia sportowo-rekreacyjne organizowane na obiektach MOSiR podczas ferii zimowych takie jak:
  - ❖ „Feryjne Gierki na Orliku”
  - ❖ „Pierwsze kroki - Badminton oraz Tenis Stołowy”
  - ❖ „Feryjny Turniej Piłkarski dla Młodzieży”
  - ❖ „Feryjny Turniej Piłkarski dla Najmłodszych”
  - ❖ „Gry i zabawy na lodzie dla najmłodszych”
  - ❖ „Zajęcia ruchowe w Siłowni CR”
  - ❖ „Turniej Siatkówki dla Młodzieży”
  - ❖ „Akcja Lato w Mieście” w której skład wchodziły zajęcia sportowo-rekreacyjne organizowane na obiektach MOSiR podczas wakacji takie jak:
    - „Gry i zabawy ruchowe”
    - „Gry Zespołowe”
  - ❖ „Szkółka Piłkarska Orlika dla najmłodszych”
  - ❖ „Zajęcia Rekreacyjno-Ruchowe Dla Najmłodszych”
- organizowanie imprez rekreacyjnych dla rodzin,

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji zorganizował 7 imprez rekreacyjnych dla rodzin w roku 2019 oraz 2 w roku 2020.

#### **Rok 2019:**

- ❖ „5 Ton Zdrowia” – impreza zorganizowana w dniu 15.09.2019 jako Promocja Zdrowego Stylu Życia Poprzez Sport i Rekreację.
- ❖ „Piknik animacyjno - rekreacyjny z Okazji Dnia Matki” – 25.05.2019
- ❖ „Pikniki Rekreacyjne” – 1-2.06.2019
- ❖ „X Sandomierski Rajd Rowerowy” – 15.06.2019
- ❖ „Cykl Turniejów Siatkówki Plażowej” – 06-07,2019
- ❖ „Narodowy Dzień Sportu” – 14.09.2019
- ❖ „Europejski Tydzień Sportu” – 27.09.2019

#### **Rok 2020:**

- ❖ „Narodowy Dzień Sportu”- 19.09.2020 w którym odbyły się takie przedsięwzięcia jak: Turniej Dzikich Drużyn oraz Trening Siłowy
- ❖ „Europejski Tydzień Sportu” – 14-20.09.2020, w czasie którego odbyły się takie przedsięwzięcia jak: Test Coopera, Otwarty Turniej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Sandomierza, Turniej Piłki Nożnej Dzikich Drużyn, Trening Siłowy, Sztafeta Pływacka

- pozyskiwanie znanych sportowców z regionu do wspólnych projektów sportowych,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

- organizacja i udział w ligowych oraz towarzyskich rozgrywkach sportowych w kraju i zagranicą,

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji jako administrator Stadionu Sportowego brał udział w organizacji 17 meczy ligowych SKS Wisła Sandomierz w roku 2019 oraz 17 meczy ligowych w 2020 roku.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji jako administrator Hali Widowiskowo – Sportowej brał udział w organizacji 40 meczy ligowych SPR Wisła Sandomierz w roku 2019 oraz 40 meczy w roku 2020.

### 1.3.3. Realizacja programów dot. profilaktyki zdrowotnej

- **organizacja spotkań i pogadarek nt. chorób cywilizacyjnych,**

W ramach prowadzonych i finansowanych przez Gminę Sandomierz zdrowotnych akcji profilaktycznych dedykowanych mieszkańcom Sandomierza, przeprowadzono badania USG tarczycy, spirometrii, badania w kierunku osteoporozy oraz niedoboru wapnia u dzieci i młodzieży na ogólną kwotę 4.400,00 zł.

W ramach akcji profilaktycznej „Sandomierska Sobota ze Zdrowiem” umożliwiono mieszkańcom Sandomierza skorzystanie z bezpłatnych, specjalistycznych porad u wielu sandomierskich lekarzy, m. in. ginekologa, dermatologa, ortopedy, psychologa, laryngologa, diabetyka.

W trosce o zachowanie bezpieczeństwa nad wodą zakupiono sprzęt ratowniczy – sanie lodowe oraz platformę ratowniczą do skutera na ogólną kwotę 9.000,00 zł, który przekazano umową darowizny Ratownictwu Wodnemu Grupie Patrolowo Interwencyjnej w Sandomierzu.

Gmina Sandomierz sfinansowała zakup 32 sztuk urządzeń GSM MM715BB +SOS na ogólną kwotę 10.716,16 zł, które umożliwiły wdrożenie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu usługi teleopieki „Przycisk życia”.

- **współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami związanymi z ochroną zdrowia (SANEPID, publiczne i niepubliczne służby medyczne, straż pożarna itp.) w zakresie organizacji otwartych imprez dot. profilaktyki zdrowotnej,**

W związku z trwającą pandemią COVID-19 oraz nowymi zasadami bezpieczeństwa, wprowadzonymi w październiku 2020 roku w całym kraju przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, Gmina Sandomierz zawarła umowę z oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Sandomierzu, której przedmiotem była realizacja usługi polegającej na zakupie i dostarczeniu produktów pierwszej potrzeby dla osób z grupy szczególnego ryzyka, tj. osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych, zamieszkałych na terenie Gminy Sandomierz. Koszt realizacji umowy określony został na kwotę 2.000,00 zł. W akcję zaangażował się również Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu.

Sandomierski Samorząd rokrocznie realizuje **akcję bezpłatnych badań i porad lekarskich** specjalistów m.in. kardiologa, onkologa, urologa, dermatologa, diabetologa, ginekologa, psychiatry oraz porad dietetycznych, a także dużego zakresu badań przesiewowych w kierunku m.in. osteoporozy, patologii tarczycy, naczyń żylnych, spirometrii itp. Akcja cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców miasta i jest organizowana wspólnie z sandomierskimi podmiotami medycznymi.

W trosce o zachowanie bezpieczeństwa nad wodą zakupiono sprzęt ratowniczy – sanie lodowe oraz platformę ratowniczą do skutera na ogólną kwotę 9.000,00 zł, który przekazano umową darowizny Ratownictwu Wodnemu Grupie Patrolowo Interwencyjnej w Sandomierzu.

Gmina Sandomierz sfinansowała zakup 32 sztuk urządzeń GSM MM715BB +SOS na ogólną kwotę 10.716,16 zł, które umożliwiły wdrożenie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu usługi teleopieki „Przycisk życia”.

W 2019 i 2020 roku w Sandomierzu realizowana była akcja szczepień przeciw grypie dla mieszkańców Sandomierza powyżej 55 roku życia. Na podstawie uchwały nr VIII/109/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 29 maja 2019 roku w sprawie uchwalenia Programu polityki zdrowotnej szczepień przeciw grypie na lata 2019-2022 z akcji skorzystało 901 osób. Powodem mniejszej liczby osób zaszczepionych w 2020 roku był ogólnopolski problem z dostępnością szczepionki przeciwko grypie. Ze względu na brak szczepionek przeciwko grypie, szczepienia rozpoczęły się z dużym opóźnieniem, termin szczepień został wydłużony do 22 grudnia, dając w ten sposób możliwość

zaszczepienia się jak największej liczbie mieszkańców Sandomierza. W 2019 roku koszt szczepień przeciw grypie wyniósł 35. 080,00 zł. W 2020 roku szczepienia kosztowały Gminę Sandomierz 20.040,00 zł. W 2020 roku realizowana była akcja szczepień przeciw meningokokom dla dzieci z Sandomierza, powyżej 12 miesiąca życia, urodzonych w latach 2018-2020. W 2019 roku uchwałą nr XV/181/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 29 listopada 2019 roku został przyjęty Program zdrowotny szczepień przeciw meningokokom dla dzieci z Gminy Sandomierz na lata 2019 – 2023. Program ten otrzymał pozytywną ocenę Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji nr 109/2019. Akcja szczepień przeciwko meningokokom dedykowana jest wyłącznie dzieciom mieszkającym na terenie Gminy Sandomierz i w pełni finansowana przez Gminę Sandomierz. W 2020 roku na szczepienia przeciw meningokokom przeznaczono 14.880,00 zł i zaszczepiono 93 dzieci. Realizatorami szczepień są wszystkie ośrodki zdrowia z terenu Sandomierza.

## **I.4. Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców**

### *I.4.1. Wspieranie aktywności obywatelskiej*

- **współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku w ramach corocznych programów współpracy,**

Projekty Roczno Programu współpracy Sandomierza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok i 2020 rok były przedmiotem konsultacji przeprowadzonych z przedstawicielami organizacji pozarządowych zgodnie z Uchwałą LIII/451/2010 Rady Miasta Sandomierza z dnia 22 września 2010 roku w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Celem głównym programu jest budowanie partnerstwa między samorządem lokalnym a organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego poprzez rozwijanie wzajemnej współpracy i wspieranie tych podmiotów w realizacji ważnych celów społecznych z uwzględnieniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020, przyjętej Uchwałą nr XXXIV/360/2013 Rady Miasta Sandomierza z 06.11.2013 r.

Program współpracy Sandomierza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok został przyjęty uchwałą nr LXVI/864/2018 Rady Miasta Sandomierza z dnia 17 października 2018 roku, a na rok 2020 uchwałą nr XIII/165/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 października 2019 r. Obie uchwały określają cel programu, zasady współpracy, przedmiot, sposób realizacji programu, priorytetowe zadania publiczne, wysokość środków finansowych zaplanowanych na jego realizację, okres jego obowiązywania, sposób tworzenia Roczno Programu, przebieg konsultacji, tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

W roku 2019 i 2020 Burmistrz Sandomierza działając na podstawie art. 13 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2013 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ogłosił otwarte konkursy ofert na realizację w tych latach zadań publicznych świadczonych na rzecz społeczności lokalnej przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w zakresie:

- 1) Kultury fizycznej i sportu,
- 2) Ochrony zwierząt,
- 3) Ochrony i promocji zdrowia,
- 4) Działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 5) Przeciwdziałania patologiom społecznym,
- 6) Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Obszary zadań i wysokość środków publicznych przeznaczonych na jego realizację określone były w uchwałach budżetowych miasta Sandomierza na 2019 i 2020 rok.

Ze względu na wybuch pandemii COVID-19 w marcu 2020 roku podjęte zostały negocjacje mające na celu rozwiązanie za obustronnym porozumieniem stron zawartych umów na realizację zadań publicznych świadczonych na rzecz społeczności lokalnej. Negocjacje podyktowane były brakiem możliwości zrealizowania zadań publicznych zgodnie z harmonogramem określonym w ofertach na realizację zadań publicznych oraz ciężką sytuacją budżetu gminy.

**Wykaz stowarzyszeń, które rozwiązały umowy na realizację zadań publicznych w 2020 roku za porozumieniem stron:**

1. Sandomierski Klubu „Amazonki”
2. Stowarzyszenie Diabetyków oddział powiatowy w Sandomierzu
3. Caritas Diecezji Sandomierskiej,
4. Klubu Karate „Trójka Sandomierz” dziękuję Prezesowi,
5. Stowarzyszenie na Rzecz Zdrowia Psychicznego w Sandomierzu,
6. Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Sandomierzu,
7. Polski Związek Wędkarski Koło nr 1 w Sandomierzu,
8. Polski Związek Wędkarski Koło nr 33 w Sandomierzu,
9. Sandomierski Klub Karate,
10. Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Uśmiech Seniora”,
11. Stowarzyszenie „Dobrze, że jesteś”,
12. Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Foka Sandomierz”,
13. Polski Związek Niewidomych koło w Sandomierzu,
14. Towarzystwo Naukowe Sandomierskie,
15. Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Kielecka Hufiec Sandomierz.

Stowarzyszenia, które zdecydowały się na rozwiązanie umów za obustronnym porozumieniem stron mogły liczyć na wsparcie Burmistrza Sandomierza według indywidualnych potrzeb i profilu ich działalności. Sandomierski Klub „Amazonki” otrzymał wsparcie finansowe w wysokości 300,00 zł na pokrycie kosztów indywidualnych zajęć z psychologiem. Sfinansowano również koszt ćwiczeń grupowych z fizjoterapeutą dla sandomierskich Amazonek. Zajęcia prowadzone były od września do grudnia 2020 roku, w ogólnej ilości 14 zajęć. Ogólny koszt zajęć z fizjoterapeutą zamknął się w kwocie 840,00 zł.

- zlecenie zadań do realizacji podmiotom działającym w sferze pożytku publicznego,

W 2019 oraz 2020 roku były zlecane w formie otwartych konkursów ofert zadania publiczne. Otwarte konkursy ofert na realizację w 2019 i 2020 roku zadań publicznych świadczonych na rzecz społeczności lokalnej przez podmioty prowadzące działalność na rzecz pożytku publicznego ogłaszane były w zakresie:

- I. Kultury fizycznej i sportu,
- II. Ochrony zwierząt,
- III. Ochrony i promocji zdrowia,
- IV. Działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- V. Przeciwdziałania patologiom społecznym,
- VI. Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego.

Do otwartych konkursów ofert mogły przystąpić zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 cytowanej ustawy.

- kontynuowanie realizacji zadań w ramach budżetu obywatelskiego,

Projekty realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego w 2019 roku.

Lp.	Tytuł projektu	Krótki opis projektu	Wartość (zł)
1.	Sandomierska siłownia plenerowa przy ul. Dr Zygmunta Schinzla	Budowa i wyposażenie w elementy małej infrastruktury rekreacyjno-sportowej tzw.: siłowni na wolnym powietrzu.	48 578,80
2.	W zdrowym ciele zdrowy duch! – budowa siłowni zewnętrznej (ul. Wielowiejska	Zaadaptowanie niewykorzystanej części placu zabaw pod siłownię zewnętrzną oraz montaż oświetlenia solarne lub ledowego.	43 432,53
3.	Zewnętrzne gry podwórkowe	Zadanie realizowane przy SP3 im. Armii Krajowej – zestaw wielu gier planszowych i zręcznościowych służących dzieciom do zabaw zarówno podczas czasu wolnego jak i między lekcjami	49 984,74
4.	MULTIROOM – multimedialny pokój dla mieszkańców Sandomierza w Miejskiej Bibliotece Publicznej	Multimedialny pokój dla mieszkańców Sandomierza w Miejskiej Bibliotece Publicznej – Interaktywna przestrzeń, w której mieszkańcy Sandomierza będą mogli korzystać z osiągnięć nowoczesnej techniki w celach edukacyjnych, rekreacyjnych i rehabilitacyjnych.	25 731,59

Budżet Obywatelski edycja 2019 do realizacji w 2020 roku.

Lp.	Tytuł projektu	Krótki opis projektu	Szacunkowy koszt (zł)
1.	Od Sandomierza do NBA	Zadanie ma na celu popularyzację koszykówki jako sportu dla każdego, propagować zdrowy styl życia oraz umożliwić mieszkańcom Sandomierza spędzanie wolnego czasu w sposób aktywny.	22 653,50
2.	Tradycja i nowoczesność w Trójce	Zadanie polega na doposażeniu Zespołu Sędimir poprzez zakup strojów ludowych związanych z regionem sandomierskim oraz na stworzeniu i wyposażeniu sali do ćwiczeń o różnorodnym charakterze.	60 638,32

3.	Nowoczesny i bezpieczny plac zabaw przy ul. K.K. Baczyńskiego	Zadanie polega na budowie nowoczesnego i bezpiecznego placu zabaw na działce zlokalizowanej przy ul. Baczyńskiego. Utworzenie ogólnodostępnego, atrakcyjnego placu zabaw pozwoli na zaspokojenie potrzeby ruchu dzieci w wieku 3-12 lat.	74 840,00
4.	Rycerski Plac Zabaw	Celem zadania jest stworzenie bezpiecznego i funkcjonalnego dla dzieci i rodziców placu zabaw, którego architektura dopasowana będzie do jego lokalizacji czyli Starego Miasta, będąc jednocześnie jego uzupełnieniem. Elementy wyposażenia placu nawiązywać będą do atutów historycznych Miasta przez co będzie spójny z otoczeniem, w którym się znajduje.	74 010,33
5.	Plac zabaw przy SP 4 w Sandomierzu	Przedmiotem zadania jest budowa placu zabaw z przeznaczeniem dla uczniów szkoły podstawowej, dzieci zamieszkujących okoliczne osiedla oraz towarzyszących rodzicom podczas wizyty w pobliskim centrum handlowym. Kompleksowa infrastruktura stworzy przestrzeń do aktywnego spędzania wolnego czasu całym rodzinom.	74 303,00

W związku z zaistniałą od miesiąca marca sytuacją spowodowaną pandemią wirusa COVID-19, Gmina została zmuszona do przełożenia realizacji projektów na przyszłe lata. Miało to związek z sytuacją finansową Gminy, która wymusiła podjęcie takich decyzji, które umożliwiłyby utrzymanie płynności finansowej Gminy jak i zapewniły jej prawidłowe funkcjonowanie.

- **organizacja corocznego spotkania organizacji pozarządowych,**

Sandomierska Rada Działalności Pożytku Publicznego wspólnie ze Stowarzyszeniem TRATWA była inicjatorem i organizatorem Festiwalu Organizacji Pożytku Publicznego w Sandomierzu. W wydarzeniu każdego roku udział biorą sandomierskie organizacje pożytku publicznego, które wymieniają się doświadczeniem i wiedzą. Festiwal jest doskonałą okazją do zaprezentowania sandomierskich NGO mieszkańcom Sandomierza.

- **zapewnienie wsparcia dla organizacji/podmiotów prowadzących działania pożytku publicznego,**

W 2019 i 2020 roku organizacjom i podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego zostało zapewnione wsparcie finansowe i pozafinansowe. Wsparcie finansowe zrealizowano na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, wsparcie pozafinansowe realizowano m. in. poprzez prowadzenie bazy danych stowarzyszeń, możliwość uczestniczenia we wszystkich sandomierskich wydarzeniach patriotycznych, ogłaszanie informacji o działalności stowarzyszeń w mediach lokalnych, udział w prelekcjach.

#### 1.4.2 Wzmacnianie poczucia tożsamości mieszkańców miasta

- **organizowanie spotkań nt. historii miasta dla różnych grup wiekowych,**

„Pamięci Sandomierskich Kolumbów” – cykl spotkań organizowanych m.in. przez **Urząd Miejski w Sandomierzu** upamiętniających pokolenie młodzieży polskiej urodzonej około roku 1920, dla której przeżyciem pokoleniowym była II wojna światowa;

**Muzeum Okręgowe w Sandomierzu** ma w swojej ofercie edukacyjnej zajęcia tematycznie związane z historią Sandomierza.

- ❖ W latach 2019-2020 zrealizowało 18 lekcji muzealnych dot. historii miasta.
- ❖ W ramach Muzealnego Uniwersytetu Dziecięcego 16 listopada 2019 roku odbył się wykład dr hab. Tomisława Giergiela na temat historii Sandomierza.
  - ❖ 2019 rok – 5 spotkań archeologicznych – spotkanie Koła Miłośników Archeologii, dotyczące badań nad Szachami Sandomierskimi (dr Agnieszka Stempin) oraz trzy spotkania w ramach cyklu „Styki Kultury – Kultury Styki”.
  - ❖ 2019 rok – III spotkanie z cyklu Pamięci Sandomierskich Kolumbów – Tadeusza i Jerzego Kucharskich.
  - ❖ 2019 rok – spotkanie muzealne wokół wystawy „Sandomierz w czasie okupacji”.
  - ❖ W ramach EDD 2019 – Spacer po Sandomierzu lat 20. XX wieku.
  - ❖ 2019 rok – Spotkanie muzealne „Przeciwko własnemu Narodowi. W 60. rocznicę likwidacji więzienia w sandomierskim zamku i 38. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce”.
  - ❖ 2020 rok – IV spotkanie z cyklu Pamięci Sandomierskich Kolumbów – Wandy Madejczyk
  - ❖ Ze względów bezpieczeństwa w 2020 roku spotkania muzealne przybrały wirtualny charakter, w takiej formule realizowana była ogólnopolska akcja „Darmowy Listopad w Rezydencjach Królewskich”, po raz pierwszy z udziałem Muzeum Okręgowego w Sandomierzu. Akcja obejmowała spacer wirtualny po Rezydencjach, webinaria, debatę historyczną. Materiał dotyczący Zamku Królewskiego w Sandomierzu w dużej mierze obejmował historię Królewskiego Miasta Sandomierza. W ramach akcji powstał także webinar *Aktualnie w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu*. „Ne'edár/ נְעִיבָר Nieobecni – z dziejów społeczności żydowskiej” oraz dwa filmy edukacyjne „Zamek w Sandomierzu – Rezydencja Królewska” i „Więzienie w murach sandomierskiej twierdzy”.

- **współpraca różnych podmiotów przy organizacji spotkań, prelekcji i innych wydarzeń,**

**Urząd Miejski w Sandomierzu** współpracował z wieloma różnymi podmiotami w sferze organizacji spotkań, prelekcji i innych wydarzeń. Były to m.in.: Sandomierskie Centrum Kultury, Miejski Ośrodek

Sportu i Rekreacji, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Okręgowe w Sandomierzu, Starostwo Powiatowe w Sandomierzu, Towarzystwo Naukowe Sandomierskie.

Sandomierz wsparł wiele inicjatyw grup pasjonatów różnych dziedzin życia społecznego. Byli to m.in., motocykliści (otwarcie sezonu motocyklowego), modelarze (mistrzostwa Polski mikromodeli), fotograficy (fotografia analogowa)

W latach 2019-2020 **Muzeum Okręgowe w Sandomierzu** współpracowało z:

- Miejską Biblioteką Publiczną – spotkanie z Janem Karpiem Bułecką (14.05.2019 r.),
- Komendą Powiatową Policji w Sandomierzu – Powiatowe Obchody Święta Policji (22.07.2019 r.)
- Biblioteką Pedagogiczną w Sandomierzu – spotkanie w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa „Polski Splot” 2019 na temat regionalnego stroju ludowego (10.09.2019 r.),
- Sandomierskim Centrum Kultury – XXIX Festiwal Muzyki w Sandomierzu (17-31. 08.2019 r.), wystawa „Sandomierz w czasie okupacji” (1.09.2019 r.).
- Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji – Turniej Scrabble, Turniej Szachowy, Turniej Brydża, 2020 rok – II Bieg Jarski po Zdrowie o Sandały Bł. Wincentego Kadłubka (4.10.2020 r.)

W 2019 roku Muzeum współorganizowało IX Ogólnopolską Giełdę Projektów NCK – we współpracy z Wojewódzkim Domem Kultury w Kielcach (głównym organizatorem) przygotowało dla uczestników wyjazd studyjny do Sandomierza oraz warsztaty w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu.

W lipcu 2019 roku Muzeum Okręgowe gościło na Dziedzińcu sandomierskiego Zamku Wirtualny Teatr Historii. Sandomierz był jednym z siedmiu polskich miast, do których w 2019 r. zawitał projekt Fundacji "Koncept Kultura" oraz Biura Programu "Niepodległa". W repertuarze znalazły się filmy "MS Piłsudski - ukryta historia" oraz "Kartka z Powstania".

- **współpraca z muzeami, bibliotekami, instytucjami kultury w zakresie gromadzenia i popularyzowania zasobów,**

**Muzeum Okręgowe w Sandomierzu** w latach 2019-2020 nawiązało następującą współpracę www. Zakresie:

- ❖ Rok 2019 – wystawa „Piękne Małpy Europy. Przestroga artysty” – współorganizacja z Fabryką Porcelany AS i Żywym Muzeum Porcelany w Ćmielowie;
  - ❖ Rok 2019 – wystawa „Sto lat sandomierskiej Policji” – współorganizacja z Komendą Powiatową Policji w Sandomierzu
  - ❖ Rok 2019 – wystawa „Sandomierz w czasie okupacji” – współorganizacja wystawy z Sandomierskim Centrum Kultury;
  - ❖ Rok 2020 – wystawa „Cztery pory roku w Muzeum Romantyzmu w Opinogórze”
  - ❖ Rok 2020 – wystawa „Zgoda Sandomierska. Zgoda Panów - Zgoda Braci” – współorganizacja wystawy z Muzeum Diecezjalnym w Sandomierzu i Sandomierskim Centrum Kultury;
- **udostępnianie przestrzeni na cele amatorskiej działalności artystycznej i wspieranie w tym zakresie grup pasjonatów,**

W latach 2019-2020 **Muzeum Okręgowe w Sandomierzu** było współorganizatorem Sandomierskiego Chóru Zamkowego SAN-do-MIR – warsztatów wokalnych muzyki gospel, organizowanych w Zamku Królewskim w Sandomierzu przez Annę i Jacka Przybyszów, dostępnych dla wszystkich mieszkańców Sandomierza i okolic. Corocznie, w II połowie lipca Muzeum współorganizuje wydarzenie pn. „Wolne Śpiewanie” na Dziedzińcu Zamku Królewskiego w Sandomierzu. Jest upamiętnieniem Powstania Warszawskiego i akcji "Burza" oraz poległych w bitwie pod Pielaszowem. W wydarzeniu udział bierze

chór zamkowy SAN-do-MIR, lokalne, amatorskie grupy śpiewacze, mieszkańcy Sandomierza i okolic oraz turyści.

- utworzenie muzeum „historii miasta i mieszczan”,

W pomieszczeniach Ratusza znajdujących się na parterze tego budynku została udostępniona zwiedzającym ekspozycja nawiązująca do historycznych wydarzeń, które odbywały się w Sandomierzu. Wystawa pt. „Zgoda Sandomierska. Zgoda Panów - Zgoda Braci” tematyką nawiązuje do 1570 r., i podpisania tzw. „Zgody Sandomierskiej” - porozumienie między trzema wyznaniem: luteranami, kalwinami i braćmi czeskimi. Organizatorami wystawy są: Urząd Miejski w Sandomierzu, Muzeum Diecezjalne w Sandomierzu, Sandomierskie Centrum Kultury oraz Muzeum Okręgowe w Sandomierzu. Inspiracją do powstania tej wystawy były 2 istotne fakty: w 2020 roku minęło 450 lat od podpisania tego ważnego dokumentu, a Uchwałą Rady Miasta rok 2020 został uznany Rokiem Zgody Sandomierskiej. 4 lipca 2020 r. odbyło się otwarcie wystawy z udziałem przedstawicieli władz kościelnych różnych wyznań oraz powiatowe i miejskie władze samorządowe. Przygotowanie wernisażu oraz wystawy poprzedzone było spotkaniami organizacyjnymi z przedstawicielami współpracujących instytucji, a także opracowaniem materiałów promocyjno-informacyjnych dot. otwarcia nowej wystawy w miejscu, które przez kilka lat było niedostępne dla zwiedzających. Wystawa działa nadal.

## **I.5. Zapewnienie wysokiej jakości usług administracyjnych**

### *I.5.1. Zapewnienie funkcjonowania usług e-urzędu*

- zapewnienie infrastruktury niezbędnej do świadczenia usług w ramach e-urzędu,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- przygotowanie pracowników i mieszkańców do korzystania z tych usług,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- tworzenie nowych e-usług urzędów i szkół z wykorzystaniem platformy e-puap. INF, CUW

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

## **CEL STRATEGICZNY II Rozwijanie królewskiej oferty turystycznej**

### **II.1. Udoskonalenie oferty opartej o walory miasta**

#### *II.1.1. Przygotowanie oferty dla różnych grup potencjalnych turystów*

- przygotowanie oferty dla osób niepełnosprawnych („Sandomierz miejscem przyjaznym dla turystów niepełnosprawnych”),

W ramach tworzenia oferty udoskonalana jest infrastruktura miasta, poprzez likwidowanie barier komunikacyjnych – rewitalizowana jest znacząca część miasta w tym Park Miejski, Miejska Biblioteka Publiczna, zakończyła się rewitalizacja Placu 3 Maja w tych miejscach nowopowstała infrastruktura jest dostosowana do osób niepełnosprawnych ruchowo. W zakresie wydarzeń, które mają miejsce w Sandomierzu uwydatnia się dni solidarności z danymi osobami posiadającymi dysfunkcję poprzez podświetlenie ratusza na kolor symbolizujący działalność w tym obszarze:

- 2 kwietnia 2019 i 2020 roku – Dzień solidarności z osobami cierpiącymi na autyzm (podświetlenie ratusza na niebiesko)
- 6 października 2020 – Dzień solidarności z osobami dotkniętymi Mózgowym Porażeniem Dziecięcym (podświetlenie ratusza na zielono)
- 15 października 2019 – organizacja spotkania w ramach Dnia Białej Laski

### **Muzeum Okręgowe w Sandomierzu**

W latach 2019-2020 w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu utworzono 20 nagrań audiodeskrypcji do obiektów na stałych wystawach w siedzibie muzeum.

W roku 2020 przygotowano w muzeum autorskie wystawy z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami:

- ❖ „Nieobecni – z dziejów społeczności żydowskiej w Sandomierzu” - audioprzewodniki po wystawie
- ❖ „Od piasku do szkła. Historia – technologia – zastosowanie” - materiały audiowizualne opatrzone napisami w języku polskim i angielskim

Rok 2020 – Spacery wirtualne po siedzibie, wystawach i zabytkowej części miasta:

Zamek Królewski w Sandomierzu – Muzeum Okręgowe:

<https://goo.gl/maps/ckYTwNa5yHK27pcU9>

Wystawa „Od piasku do szkła. Historia – technologia – zastosowanie”: <http://www.nsg.zamek-sandomierz.pl/>

Zamek Królewski w Sandomierzu – inspirujący element Pomnika Historii:

<http://www.pomnikhistorii.zamek-sandomierz.pl/>

Rok 2020 – Przygotowano oferty otwartych, bezpłatnych zajęć na platformie ZOOM w ramach Muzealnego Uniwersytetu Dziecięcego oraz Muzealnego Klubu Szachowego.

- **przygotowanie oferty dla narzeczonych i nowożeńców (wykreowanie mody na Sandomierz jako miasto ślubów),**

W ramach oferty dla narzeczonych, nowożeńców i osób zakochanych corocznie w sposób szczególny miasto uwydatnia Dzień Zakochanych poprzez:

- 2019 i 2020 rok przygotowanie Jarmarku Walentynkowego w niedzielę najbliższą świętu zakochanych,
- 2019 i 2020 przygotowanie wydarzeń towarzyszących Jarmarkowi Walentynkowemu; w 2020 były to wydarzenia w postaci bezpłatnej poczty walentynkowej, „kotwicy miłości”, na której wieszane były serca z życzeniami walentynkowymi, wspólnego bicia rekordu w piosence Skaldów „Ktoś mnie pokochał”, wspólna akcja promująca lasowiackie serce – czyli działanie w ramach partnerstwa Czwórmieścia.

**Sandomierskie Centrum Kultury** przygotowało ofertę pn. „Romantyczny Sandomierz” umożliwiającą wynajęcie tarasu widokowego/organizację romantycznej kolacji na Bramie Opatowskiej

po godzinach otwarcia obiektu dla zwiedzających. Oferta ta była szeroko promowana w mediach ogólnopolskich w tym w głównym wydaniu „Teleexpressu”

- przygotowanie oferty dla dzieci oraz osób starszych, które szczególnie chętnie odwiedzają Sandomierz,

W 2020 roku przygotowana została ulotka „Sandomierz dla najmłodszych”, która zawierała specjalnie opracowaną przez pracowników **Referatu Kultury, Promocji, Sportu i Turystyki** ofertę adresowaną do rodzin z dziećmi. Ulotka była szeroko dystrybuowana w miejscach dostępnych turystom – Centrum Informacji Turystycznej, hotelach, restauracjach. Następnie została przygotowana taka sama ulotka „Sandomierz dla seniorów”, w której podobnie, jak w ulotce dla dzieci została przygotowana atrakcyjna dla seniorów trasa po zabytkach i atrakcjach Sandomierza. Ulotka była przygotowana w wersji online, na kolejny rok budżetowy 2021 zaplanowano jej wydruk.

**Sandomierskie Centrum Kultury** przygotowało ofertę w postaci:

- ❖ biletu promocyjnego „3w1” umożliwiającą pakietowe zwiedzanie 3 najbardziej popularnych atrakcji Sandomierza (Brama Opatowska, Podziemna Trasa Turystyczna, zamek) w preferencyjnych cenach. Dzieci do 7. roku życia zwiedzający z rodzicami, którzy posiadają taki bilet promocyjny wchodzi do obiektów bezpłatnie. Seniorom, dzieciom powyżej 7. roku życia, młodzieży szkolnej oraz studentom do 26. roku życia przysługuje ulgowy bilet wstępu;
- ❖ „Vouchera Optymizmu” umożliwiającego skorzystanie z 3 atrakcji: wejście na Bramę Opatowską, seans filmowy pt. "Sandomierz - Królewska Opowieść" w Komnacie Królewskiej Podziemnej Trasy Turystycznej, zwiedzanie z przewodnikiem Podziemnej Trasy Turystycznej a także skorzystanie z rabatów na inne usługi lub produkty oferowane przez Partnerów akcji;
- ❖ nawiązania współpracy z twórcami animowanego filmu pt. „Sandomierz – Królewska Opowieść” oraz poszerzenie oferty Podziemnej Trasy Turystycznej poprzez wyświetlanie projekcji w „Komnacie Królewskiej” i powstanie pakietu „2w1” (film + zwiedzanie Podziemnej Trasy Turystycznej);
- ❖ organizowania wycieczek z przewodnikiem pn. „Sandomierz w pigułce” ;
- ❖ nawiązania współpracy z wydawnictwem PA (zawarcie umowy umożliwiającej sprzedaż książek dla dzieci o tematyce sandomierskiej oraz pamiątek z głównymi bohaterami książki)
- ❖ a także z Fundacją „Kuźnia Talentów Artystycznych”, która wydała „Sandomierskie Straszony”, czyli 11 opowiadań napisanych przez sandomierską młodzież o 4 fikcyjnych postaciach, inspirowaną nadwiślańskim grodem;
- ❖ aktywnego udziału SCK w akcjach „100% Sandomierza za pół ceny” – zniżki na zwiedzanie Bramy Opatowskiej, Podziemnej Trasy Turystycznej oraz weekendowy pobyt w obiekcie noclegowym „Krępianka”;
- ❖ „Dzień Ojca” - każdy tata i jego dzieci w Dniu Ojca mieli zniżkowe bilety wstępu na Bramę Opatowską i do Podziemnej Trasy Turystycznej;
- ❖ „Noc Muzeów”- wydłużono godziny otwarcia dwóch najbardziej popularnych atrakcji Sandomierza: Brama Opatowska, Podziemna Trasa Turystyczna do godz. 23. W tym czasie obowiązywały promocyjne ceny biletów;
- ❖ wprowadzono preferencyjne ceny biletów wstępu na Bramę Opatowską i do Podziemnej Trasy Turystycznej dla mieszkańców Sandomierza oraz okolic w promieniu do 30 km;

Od kilku lat w okresie wakacyjnym **Muzeum Okręgowe** proponuje zajęcia z cyklu „Lato w Zamku – Czwartki w Muzeum”, z którego chętnie korzystają mieszkańcy miasta, jak i turyści. Muzeum ma w ofercie questing „Poszukiwanie zamkowego skarbu”, będący nowatorską propozycją zwiedzania skierowaną do najmłodszych gości.

Sandomierskie Muzeum we wrześniu 2019 roku organizowało weekend dla seniorów „60+Kultura” – darmowe zwiedzanie w ramach ogólnopolskiej kampanii MKiDN. W latach 2019-2020 Muzeum przygotowało ofertę w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa – weekendowych, darmowych wydarzeń

kulturalnych dla wszystkich chętnych, wśród których najliczniejszą grupą wiekową byli seniorzy. W latach 2019-2020 odbyła się XVII i XVIII konkursu „Nasze sandomierskie – kulinaria regionalne”, który niezmiennie cieszy się uwagą gości przybywających do Sandomierza pod koniec września.

- uruchomienie wypożyczalni rowerów, S.C.,

**Centrum Informacji Turystycznej** działające w strukturach Sandomierskiego Centrum Kultury dysponuje pięcioma uniwersalnymi rowerami w dobrym stanie technicznym. Przy jednym z nich dołączony jest fotelik dla dziecka. Na stanie CIT są do dyspozycji wypożyczających kaski oraz ochraniacze na kolana i na łokcie. Zainteresowani szlakami rowerowymi otrzymują mapki z trasami w okolicy Sandomierza. W czasie pandemii wypożyczalnia była zamknięta.

- organizacja plenerów malarskich,

W 2020 roku miasto wsparło dwie zewnętrzne inicjatywy plenerów malarskich, które przyczyniły się do szerokiej promocji Sandomierza w dwóch dużych miastach Polski. W maju 2020 zorganizowany został plener Jacka Świgrulskiego i grupy artystów zrzeszonych przy jego studiu malarstwa i rysunku. Na dziedzińcu Zamku Królewskiego została zorganizowana wystawa poplenerowa - artyści spotkali się z Burmistrzem Sandomierza celem podsumowania pleneru. W sierpniu 2020 roku gościli w Sandomierzu artyści zrzeszeni przy Muzeum Schoena w Sosnowcu i wspierani przez samorząd miasta Sosnowca, którzy po tygodniowym plenerze malarskim zaplanowali na kolejny rok wystawę swoich prac pod hasłem „Światłoczułość” w sosnowieckim muzeum.

- park ichtiologiczny na Bulwarze Koprzywianki,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- wspieranie działalności artystów sandomierskich sztuk plastycznych i złotniczych,

Miasto promuje działalność Pana Cezarego Łutowicza, który w swojej złotniczej działalności ukazuje piękno krzemienia pasiastego.

- połączenie oferty miasta z ofertą sąsiednich ośrodków (Bałtów, Ujazd, Baranów Sandomierski) poprzez uruchomienie weekendowych połączeń komunikacyjnych lub jednolitych wejściówek do obiektów,

**Sandomierskie Centrum Kultury** przygotowało specjalną ofertę dla posiadaczy biletów z pociągu – wejście za symboliczną złotówkę.

**Muzeum Okręgowe w Sandomierzu** nawiązało współpracę z Muzeum Historycznym Miasta Tarnobrzega – zakup biletu wstępu w jednej instytucji kultury upoważnia do skorzystania ze zniżki przy zakupie biletu wstępu w drugiej instytucji.

- dążenie do funkcjonowania w Sandomierzu hotelu działającego w sieci,

Nie udało się zrealizować tego założenia, ze względu na niewielkie tereny inwestycyjne, którymi nie są zainteresowane duże sieciowe hotele.

## II.1.2. Organizacja imprez promujących lokalne produkty we współpracy z producentami

- organizacja Truskawkowej Niedzieli, Święta młodego wina, itp.,

W 2019 roku zostały zorganizowane obydwa te wydarzenia we współpracy z lokalnymi producentami. W 2020 roku ze względu na COVID-19 i problemy budżetowe Sandomierskiego Centrum Kultury oraz obostrzenia związane z epidemią Truskawkowa Niedziela nie została zorganizowana. Święto Młodego Wina zorganizowane zostało w wersji online oraz poprzez wysyłkę przez organizatora - Sandomierskie Stowarzyszenie Winiarzy lokalnych produktów – pakietów enoturysty.

- promowanie wykorzystania i wdrażanie idei Slow Food we współpracy z restauratorami i hotelarzami,

W ramach współpracy i wdrażania idei Slow Food lokalni restauratorzy brali udział w wydarzeniach o charakterze wystawienniczym na Rynku Starego Miasta w 2019 oraz w Jarmarku Jagiellońskim w 2020 – jedyne wydarzenie o takim charakterze.

- organizowanie festiwali i konkursów kulinarnych.

W 2019 odbyła się na Rynku Starego Miasta w Sandomierzu Festiwal Chleb, Wino, Ser – pierwsza edycja tego wydarzenia promowała lokalne produkty. W ramach tego wydarzenia zorganizowany został konkurs „Laur dobrego smaku” przyznany producentowi Serów od Dziedzica, za ser „Zawisza Czarny”.

W 2019 oraz 2020 roku odbył się na Rynku Starego Miasta Festiwal Czekolady, wydarzenie które gromadziło wystawców, cukierników, którzy w swoim asortymencie prezentowali typowe i nietypowe zastosowanie czekolady. W ramach wydarzenia w 2019 roku odbył się konkurs na najlepszy tort. Ponadto w 2019 roku organizatorzy przygotowali animacje dla dzieci związane z kulinariami – cukiernictwem itp. Na sandomierskim bulwarze stanął wielki food truck sponsorowany przez firmę Wawel z łakociami wewnątrz. W 2020 roku festiwal ze względów sanitarnych został ograniczony tylko do kiermaszu czekoladowego.

W 2019 oraz 2020 roku odbył się konkurs organizowany przez Muzeum Okręgowe w Sandomierzu pod hasłem „Nasze sandomierskie kulinaria regionalne”. Konkurs adresowany do wszystkich gmin powiatu, w tym swoje stoisko regionalne prezentowała także gmina Sandomierz. W 2019 roku podczas XVII edycji motywem przewodnim były grzyby, a w 2020 roku podczas XVIII edycji - słodkie wypieki.

### II.1.3. Organizacja festiwali, konkursów, konferencji

- organizacja festiwali filmowych (Festiwalu Filmów Niezwykłych, alternatywnie Festiwalu Filmów Kryminalnych lub innych),

W 2019 r. odbył się XVI Festiwal Filmów - Spotkań NieZwykłych. Oprócz NieZwykłych filmów, festiwal uświetniły liczne wydarzenia towarzyszące – warsztaty filmowe i dziennikarskie dla dzieci, młodzieży i studentów, edukacyjne pokazy filmowe Akademii Filmowej Otwórz Oczy!, koncerty, wystawy, debaty i spotkania.

XVII Festiwal Filmów-Spotkań NieZwykłych w 2020 r. odbył się w wersji hybrydowej. Tych, którzy do Sandomierza dotarli, organizatorzy zaprosili do udziału w wydarzeniach na żywo. Było ich o wiele mniej niż w poprzednich edycjach, odbyły się one zgodnie z zastrzonymi procedurami postępowania w czasie pandemii. Festiwal w wersji online był dużo pojemniejszy, oprócz warsztatów i spotkań, które pojawiły się na stronie i w kanałach społecznościowych Festiwalu, pokazy filmowe odbywały się aż do grudnia na platformie mojekino.pl.

Festiwalu Filmów Kryminalnych nie zrealizowano w 2019 i 2020 roku.

- organizowanie Festiwalu Muzyka w Sandomierzu,

W dniach 17 - 31 sierpnia 2019 roku odbyło się największe muzyczne wydarzenie miasta, prezentujące co roku różne style i gatunki muzyczne, z naciskiem na muzykę klasyczną. Festiwal obejmuje od ośmiu do dziewięciu koncertów, odbywających się w plenerze lub zabytkowych salach sandomierskich obiektów.

W 2020 XXX Festiwal Muzyka w Sandomierzu został przeniesiony na kolejny rok.

- organizowanie festiwalu sztuk kaskaderskich,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- stałe uatrakcyjnianie formuły organizowanych festiwali,

Sandomierz od dłuższego czasu słynie z festiwali poświęconych dobrym produktom. Z pewnością największym jest „Festiwal Chleb, Wino, Ser”. Jak twierdzi główny organizator Gienio Mientkiewicz, to wydarzenie sławiące polskie naturalne produkty, rodzimą kuchnię, tradycje i to co na naszych stołach najlepsze. Podczas festiwalu z pewnością nie zabrakło okazji do kosztowania nowych smaków. W programie były również pokazy kulinarne oraz warsztaty tematyczne. Wśród wystawców nie zabrakło winiarzy z regionu oraz wystawców z zagranicy. Taki Festiwal to dobra szansa na promocję polskiej kuchni i naszej tradycji kulinarnej. Wydarzenie zakończyło się klimatyczną kolacją na Zamku Królewskim, którą koordynował Adam Chrzóstowski, jeden z najlepszych szefów kuchni.

Święto Gór Pieprzowych odbyło się 31 sierpnia w Kamieniu Łukawskim w gminie Dwikozy. Celem wydarzenia była promocja tego wyjątkowego miejsca. Góry Pieprzowe to jedne z najstarszych gór w Europie. Mają ponad 500 mln lat. Wzniesienia malowniczo schodzą do Wisetki czy do starorzecza Wisły. Podczas pikniku można było zwiedzić pasmo Gór Pieprzowych razem z przewodnikiem, który opowiedział także o ciekawostkach przyrodniczych tego miejsca m.in. o unikatowym skupisku kilkunastu gatunków dziko rosnących róż. Odbył się również bieg terenowy na dystansie 7 kilometrów. Trasa była wymagająca ze względu na podbiegi, ale za to malownicza, bo z jednej strony płynie Wisła, z drugiej rozciąga się panorama Sandomierza. Osoby, które planowały udział w Święcie Gór Pieprzowych mogli skorzystać z bezpłatnego transportu. Z parkingu przy Zamku Królewskim w Sandomierzu co godzinę od 14.00 kursował autobus do Kamienia Łukawskiego. Można było także dojechać tam drewnianą łodzią flisacką ze starego portu, a na pierwszych 20 osób, które przyjechały na piknik rowerem czekały niespodzianki. Była także możliwość skorzystania z meleksów w drodze powrotnej.

14 kwietnia 2019 r. w Zamku Królewskim w Sandomierzu odbyła się I edycja Sandomierskiego Dyktanda „z jajem”. Udział w nim wzięło blisko 100 uczestników. Nazwa wydarzenia nie jest przypadkowa, bowiem nawiązuje do jajka, jako najbardziej rozpoznawalnej potrawy wielkanocnej. Każda osoba, po uprzednim zgłoszeniu, mogła wziąć udział w dyktandzie. Uczestnicy po rejestracji otrzymali imiona i nazwiska bohaterów literackich, dzięki którym zaszyfrowali swoje prace. Wszystkim zmagającym się z ortografią połamania pióra życzył Marcin Marzec Burmistrz Sandomierza. Tekst dyktanda przeczytał uczestnikom Radosław Podsiadły, redaktor Radia Kielce. Po zmaganiach ortograficznych, uczestnicy mieli okazję obejrzeć występ uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Sandomierzu. Gospodarz miasta przyznał, że ortograficzna wiedza laureatów wprawia w zakłopotanie wszystkich przeciętnych użytkowników języka polskiego. Na koniec burmistrz podziękował za patronat nad wydarzeniem dr Małgorzacie Makowskiej-Brzychczyk dziekanowi Wydziału Zamiejscowego UJK w Sandomierzu, Januszowi Knapowi prezesowi Radia Kielce za główny patronat medialny, NSG Group za wsparcie w postaci przekazanych szklanych dyplomów dla zwycięzców. Włodarz zwrócił się również z podziękowaniami do dr Danuty Paszkowskiej i Grażyny Milarskiej, które jako wieloletnie, doświadczone nauczycielki języka polskiego z sandomierskich szkół, sprawdzały wraz z zespołem organizatorów dyktando i wspomagały tworzenie tekstu. Na koniec, na tydzień przed świętami, Marcin Marzec złożył wszystkim uczestnikom serdeczne, świąteczne życzenia i zaprosił na kolejną edycję wydarzenia za rok.

9 sierpnia 2020 r. odbył się Sandomierz Fashion Street - pokazy mody projektantów z całej Polski, show akordeonowe, wokalne i taneczne oraz prezentacja aktywnych kobiet z regionu złożyły się na program wydarzenia Sandomierz Fashion Street w roku 2020. Wydarzenie odbywało się pod patronatem dwóch województw: podkarpackiego i świętokrzyskiego, dwóch powiatów: sandomierskiego i tarnobrzeskiego, Czwóromiasta i gmin partnerskich do których należą: Sandomierz, Tarnobrzeg, Stalowa Wola, Nisko, Gorzyce, Baranów Sandomierski.

Modowe święto rozpoczął panel dyskusyjny #Polasowiacku w Miejskim Domu Kultury w Stalowej Woli. Animatorzy kultury, regionaliści, samorządowcy, przedsiębiorcy rozmawiali o dziedzictwie kulturalnym, lokalnych zasobach, ich pielęgnowaniu oraz możliwościach korzystania z ich potencjału. Główne show w scenerii sandomierskiej starówki poprowadziła popularna modelka i stylistka Joanna Horodyńska. Był to pokaz mody z udziałem dziewięciu polskich projektantów z różnych części Polski: Ewa Zbaraszewska, Kovalowe, Marzena Chełmińska, Agnieszka Piechowska-Dragan, Serafin Andrzejak, S&S, Patrycja Włodarczyk, Edyta Jermacz i Justyna Wesołowska. Były to kolekcje bardzo różnorodne: awangardowe, projekty budzące zachwyt i zaskoczenie, ale także bardziej stonowane, ciekawe ubrania. Pomysłodawczyni całego wydarzenia Justyna Wesołowska zaprezentowała swoją najnowszą kolekcję inspirowaną wzorami i krojami lasowiackimi. Na bazie tradycyjnej męskiej „kamizeli” stworzyła nieprzeciętne kreacje, kimona, w które przekornie ubrała kobiety. W programie wieczoru znalazły się także dwa koncerty: akordeonistki Weroniki Sury oraz wokalistki Daggi – Dagmary Czechury. Widzowie obejrzeni również show taneczne w wykonaniu Julii Gołębiowskiej oraz Weroniki Maruszak. Podczas pokazów zaprezentowane zostały także sylwetki kobiet – aktywnych mieszkanek regionu, artystek, działaczek i społecznic. Projekt spotkał się z bardzo dobrym odbiorem i przysłużył się zacieśnieniu relacji pomiędzy wyszczególnionymi miastami oraz gminami. Został on podsumowany podczas debaty w Tarnobrzeskim Domu Kultury 19 sierpnia br. Wówczas przedstawiciele samorządów rozmawiali na temat: „Łączy nas kultura – debata o współpracy regionalnej. Bariery szanse i dobre praktyki”.

Stale udoskonalamy nasze wydarzenia i koncerty lecz epidemia koronawirusa spowodowała znaczne ograniczenie wydarzeń kulturalnych w 2020 roku. Większość z nich ze względu na reżim sanitarny została przeniesiona do formuły online.

- **zbudowanie kompleksowej oferty organizacji ogólnopolskich konferencji z wykorzystaniem Zamku, w ścisłej współpracy z lokalnymi hotelami,**

22.11.2019 r. Konferencja i warsztaty The Crown of Rivers. Konferencja była organizowana wspólnie z partnerami Belgrade Fortress – Twierdza w Belgradzie, Buda Royal Castle - Zamek Królewski w Budapeszcie, Slovak National Museum - Słowackie Muzeum Narodowe Zamek Królewski w Bratysławie oraz Hungarian Association of Settlements' and Regions' Developers głównego wykonawcę w projekcie.

Tematem konferencji i warsztatów było wspólne dziedzictwo dotyczące zamków i twierdz nad Dunajem i Wisłą, a także promocja tego dziedzictwa oraz kultury ze Środkowej Europy na rynkach Rosyjskim i Chińskim. Jako grupa robocza rozmawiali o wykorzystaniu nowych technologii w zamkach, twierdzach i muzeach dla celów edukacyjnych i promocyjnych.

13.02.2020 r. – Wykład otwarty Małgorzaty Makowskiej (UJK) „Biomechanika miłości”.

06.03.2020 r. – III spotkanie naukowe „Styki Kultury – Kultury Styki” – Wilczyce stan. 10. Norma i precedens w rytuale pogrzebowym małopolskiej kultury ceramiki sznurowej.

25.08.2020 r. – spotkanie muzealne – Guziki, kule, groby. Archeologiczne badania pola bitwy pod Wagram.

22-23.09.2020 r. – spotkania muzealne „Twórczość Witolda Gombrowicza. Spotkanie z prof. Anną Spólną”.

03.10.2020 r. – IV spotkanie z cyklu „Pamięci Sandomierskich Kolumbów”.

19.11.2020 r. – debata historyczna online „Rezydencje Królewskie. Oficjalne i letnie” – Darmowy Listopad.

**Muzeum Okręgowe w Sandomierzu** oferuje wynajem Sali Rycerskiej na rzecz ogólnopolskich konferencji (konferencja Zarządu Województwa Świętokrzyskiego i Zarządu Województwa Podkarpackiego (2019), Konferencja Polskiego Towarzystwa Urologicznego (2019), Konferencja dotycząca powstania Polsko-Chińskiego Centrum Wymiany Kultury (2019). W ofercie znajduje się możliwość wynajmu sali o pow. 240 m<sup>2</sup> z wyposażeniem standardowym (240 krzeseł) oraz sceną o pow. 40 m<sup>2</sup>, dodatkowo zaplecze sali - baszta południowa; toalety na tym samym poziomie, szatnia, możliwy access point Wi-Fi, możliwość umieszczania stoisk/reklam w przestrzeni najmu. Dodatkowe opłaty przewidziane za użytkowanie foyer przed salą rycerską, użyczenie stołów, obrusów, użyczenie sprzętu z obsługą (rzutnik, ekran, laptop, nagłośnienie, oświetlenie sceniczne), korzystanie z fortepianu, zaplecza kuchennego, za reklamę na terenie MOS poza miejscem najmu, na czas najmu (konferencji).

Muzeum nie współpracuje na tym polu z lokalnym zapleczem hotelarskim.

#### II.1.4. Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych

- zagospodarowanie bulwaru nad Wisłą,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- pozyskanie i zagospodarowanie nowych terenów rekreacyjnych nad Wisłą,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- budowa wioski historycznej w Parku Piszczele,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- utrzymanie szlaku pieszego i rowerowego oraz zagospodarowanie Gór Pieprzowych we współpracy z Gminą Dwikozy,

W zawiązku z zagospodarowaniem rekreacyjno-turystycznym obszaru Gór Pieprzowych w porozumieniu z Gminą Dwikozy, w 2019 roku, w Sandomierzu odbyło się wydarzenie pod hasłem „Święto Gór Pieprzowych”. Podczas wydarzenia odbył się bieg wokół Gór Pieprzowych, a na scenie miały miejsce prezentacje dotyczące historii Gór Pieprzowych – dr Dominik Kacper Płaza, a także prelekcje dotyczące Gór Pieprzowych, jako atrakcji turystycznych zaprezentowane przez PTTK Sandomierz oraz LOT Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej.

#### II.1.5. Utrzymanie obiektów zabytkowych

- wykorzystanie nowoczesnych technologii w obiektach zabytkowych (np. wizualizacja sandomierskich legend, audio przewodniki, „ożywienie” trasy podziemnej),

**Sandomierskie Centrum Kultury** zrealizowało zadanie poprzez poniższe działania:

- a) uruchomienie „Komnaty Królewskiej” w Podziemnej Trasie Turystycznej, gdzie powstała sala kinowa, w której wyświetlane były projekcje animowanego filmu pt. „Sandomierz – Królewska Opowieść”
- b) wykonanie nagrania fragmentu legendy o Halinie Krępiance i możliwość odsłuchania jej
- c) w czasie zwiedzania półkilometrowego labiryntu pod Starym Miastem

d) zastosowanie gry świateł poprzez montaż dodatkowego, dostosowanego do charakteru miejsca oświetlenia podkreślającego oryginalne fragmenty obudowy

- wykorzystanie możliwości jakie daje „światło i dźwięk”,

Okazjonalne iluminacje świetlne zabytkowych obiektów architektonicznych takich jak Zamek Królewski, Ratusz. Opowieść o legendzie Haliny Krępianki w formie dźwiękowej ilustracji w Podziemnej Trasie Turystycznej.

- modernizacja obiektów zabytkowych,

W ramach Umowy nr RPSW.06.05.00-26-0008/16-00 o dofinansowanie projektu RPSW.06.05.00-26-0008/16 pn. „Rewitalizacja Sandomierza – miasta dziedzictwa kulturowego i rozwoju” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 6.5 „Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich” Osi VI „Rozwój miast „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, zostały odnowione zabytkowe kamienice na Starymi Mieście w Sandomierzu.

W dniu 25.07.2019 r. zostały zawarte umowy na wykonanie robót budowlanych dotyczących zadania pn.: „Odnowienie elewacji dachów zabytkowych kamienic na Starym Rynku” w tym:

- Remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Zamkowej 6 w Sandomierzu
- Remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Zamkowej 8 w Sandomierzu

W dniach 08-14.11.2019 r. zostały pozytywnie przeprowadzone odbiory końcowe obu zadań inwestycyjnych.

W dniu 09.03.2020 r. zostały zawarte umowy na wykonanie robót budowlanych dotyczących zadania pn. „Odnowienie elewacji i dachów zabytkowych kamienic na starym rynku” w tym:

- Wymiana pokrycia dachu i remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Zamkowej 10 w Sandomierzu
- Wymiana pokrycia dachu i remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Rynek 6 w Sandomierzu
- Remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Rynek 7 w Sandomierzu
- Remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Rynek 8 w Sandomierzu
- Remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Rynek 9 w Sandomierzu
- Remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Rynek 28 w Sandomierzu
- Wymiana pokrycia dachu i remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Rynek 30 w Sandomierzu
- Remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Opatowska 17 w Sandomierzu

W dniu 13.10.2020 r. został pozytywnie przeprowadzony ostatni odbiór robót, który jednocześnie stanowił ostateczne zakończenie wszystkich robót zgodnie z umową z dnia 09.03.2020 r.

- rewitalizacja zabytkowych cmentarzy,

W 2019 roku na podstawie uchwały nr X/126/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 21 sierpnia 2019 r. w sprawie przyznania dotacji celowej SKOCK w Sandomierzu oraz na podstawie umowy z dnia 30 sierpnia 2019 roku, została przyznana dotacja Społecznemu Komitetowi Odnowy Cmentarza Katedralnego w wysokości 20 000,00 zł na zadanie:

„Wykonanie prac konserwatorskich zabytkowych nagrobków na Cmentarzu Katedralnym w Sandomierzu”

- Nagrobek Dobrowolskaja w sektorze V,
- Nagrobek Genowefy Bodura/Magdaleny Burek w sektorze IX,
- Nagrobek Antoniego Prylińskiego w sektorze III.

W 2020 roku na podstawie uchwały nr XIVX/287/2020 Rady Miasta Sandomierza z dnia 23 września 2020 r. w sprawie przyznania dotacji celowej SKOCK w Sandomierzu oraz na podstawie umowy z dnia 24 września 2020 roku, została przyznana dotacja Społecznemu Komitetowi Odnowy Cmentarza Katedralnego wysokości 17 800,00 zł na zadanie:

„Wykonanie prac konserwatorskich zabytkowych nagrobków na Cmentarzu Katedralnym w Sandomierzu”

- Nagrobek w formie anioła z krucyfiksem bez inskrypcji w sektorze III,
- Nagrobek Dimitrija Daniłowa w sektorze V,
- Nagrobek rodziny Kamockich.

W ramach przyznanych dotacji remontowane były ww. obiekty, według zaproponowanych przez wykonawcę programów prac konserwatorskich. Programy te zostały zatwierdzone przez konserwatora zabytków. Wykonane prace konserwatorskie przywracają pierwotne walory artystyczne pomników oraz wpływają korzystnie na poprawę wizerunku zabytkowej nekropoli Cmentarza Katedralnego.

- niezbędne remonty i utrzymanie obiektów sakralnych,

W 2020 roku w ramach dotacji podmiotowej została przeprowadzona renowacja trzech zabytkowych dzwonów w dzwonnicy przy kościele św. Jakuba w Sandomierzu, w tym najstarszego dzwonu w Polsce – dzwon Piotr datowany na 1314 rok. Reinauguracja zabytkowych dzwonów miała miejsce 15 sierpnia 2020 roku w kościele Św. Jakuba w Sandomierzu.

- zaproszenie do współpracy na rzecz wspólnej promocji miasta przedstawicieli podmiotów niezwiązanych bezpośrednio z turystyką,

W ramach pisania strategii marki Sandomierza w 2020 roku przedstawiciele urzędu organizowali spotkania z przedstawicielami branży turystycznej, ale również i najważniejszymi osobami z otoczenia biznesu w mieście. W ramach spotkań powstało kilka pomysłów na uatrakcyjnienie turystyczne miasta, które do realizacji zostały przeznaczona na rok 2021, w tym podkreślenie roli szkła w przestrzeni miasta poprzez umieszczenie szklanych tablic z historycznym wizerunkiem danego, zabytkowego obiektu.

**Muzeum Okręgowe w Sandomierzu** w latach 2019-2020, we współpracy z firmą NSG Group w Polsce (Pilkington Polska) realizowało konkurs plastyczny dla młodzieży pn. „Sandomierz – miasto na szkle malowane”, przygotowało również interaktywną wystawę edukacyjną „Od piasku do szkła. Historia – technologia – zastosowanie”. Ekspozycja jest wynikiem kooperacji sandomierskiej instytucji kultury z jedną z największych firm produkcyjnych w regionie sandomierskim. Treść wystawy w dużej mierze opowiada o lokalnej historii – produkcja szkła w Sandomierzu ma bogatą, sięgającą lat 30. XX wieku historię, a jej wpływ na rozwój gospodarczy miasta w znacznej mierze odpowiada za jego obecny kształt. Wystawa będzie udostępniana na terenie całego kraju do połowy 2023 roku, m. in. w Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie i Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach.

**Sandomierskie Centrum Kultury** zaprosiło podmioty prowadzące działalność usługową z Sandomierza i okolicy do włączenia się w akcję „Voucher Optymizmu” proponując im rolę Partnerów akcji. Partnerem mógł zostać podmiot z Sandomierza lub okolicy, który zaoferował minimum 10% zniżki na produkty i usługi świadczone w ramach swojej działalności.

- stworzenie stałej ekspozycji dot. mieszczaństwa sandomierskiego (w jednej z kamienic lub w Ratuszu),

W latach 2019-2020 Muzeum Okręgowe nie podejmowało działań w tym zakresie.

#### II.1.6. Wykorzystanie potencjału Muzeum Okręgowego

- termomodernizacja i unowocześnienie Muzeum Okręgowego w Sandomierzu z uwzględnieniem niezbędnej infrastruktury i wyposażenia,

W latach 2019-2020 Muzeum Okręgowe w Sandomierzu zostało doposażone w:

- sprzęt konserwatorski (2 osuszacze, nawilżacz powietrza)
  - sprzęt audiowizualny – kamera 4K, mikrofon, zestaw mikroportów, statyw, stabilizator, oświetlenie studyjne, kabina akustyczna (dofinansowanie z dotacji celowej MKDNIŚ w 2020 roku na potrzeby działalności promocyjno-edukacyjnej)
  - telewizory (3 szt.) na potrzeby ekspozycyjne
  - tablety (12 szt.) na potrzeby ekspozycyjne
  - rzutnik (1 szt.) na potrzeby ekspozycyjne
  - audioprzewodniki ( 5 szt.)
  - komputery na potrzeby prac biurowych (2 szt.)
  - kasa fiskalna
  - reflektory (oświetlenie Dziedzińca Zamkowego)
- dokumentowanie historycznej wielokulturowości i tradycji tolerancji Kulturowej Rzeczypospolitej,

Muzeum Okręgowe w Sandomierzu w latach 2019-2020 realizowało 2-letni projekt pt. „Ne'edár/ נְעִדָר /Nieobecni – wystawa oraz katalog judaików sandomierskich” w ramach programu Wspieranie działań muzealnych 2019, ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wystawa zrealizowana w 2020 roku przedstawiała losy społeczności żydowskiej w Sandomierzu i ziemi sandomierskiej. Ukazała Sandomierz jako ważny ośrodek żydowski – już w średniowieczu gmina ta należała do najstarszych i najważniejszych w Polsce. Wystawie towarzyszył katalog judaików sandomierskich znajdujących się w zbiorach Muzeum, innych instytucji i osób prywatnych. Publikacja została wydana w języku polskim i angielskim.

Wśród działań podkreślających lokalną wielokulturowość znalazły się wydarzenia realizowane w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa:

- ❖ 08.09.2019 – wykład „Splot polsko-żydowski. Wspólna droga ku niepodległości” na temat historii stosunków polsko-żydowskich w ziemi sandomierskiej, budowania struktur niepodległego państwa, a także formowanie żydowskich partii politycznych w latach 20. XX wieku.
- ❖ 20.09.2020 – spotkanie „Na wspólnej drodze – Szlak Kultury Żydowskiej w Sandomierzu” – spacer śladami zabytków i cmentarzy żydowskich w Sandomierzu oraz miejsc, których nie ma już na mapie miasta, tj. mykwy czy budynku chederu.
- ❖ W 2020 roku – w 450. rocznicę podpisania Zgody Sandomierskiej – Muzeum było współorganizatorem wystawy „Zgoda Sandomierska. Zgoda Panów - Zgoda Braci”, znajdującej się w sali ekspozycyjnej sandomierskiego Ratusza. Na muzealnej stronie internetowej opublikowane zostało kalendarium wydarzeń związanych z podpisaniem Zgody

Sandomierskiej – porozumienia między trzema wyznaniem protestanckimi – luteranami, kalwinami i braćmi czeskimi, które miało miejsce 14 kwietnia 1570 r.

<http://www.zamek-sandomierz.pl/home/archiwum-artykulow/419-450-lat-zgody-sandomierskiej>

- zabezpieczenie wzgórza zamkowego przed osuwaniem,

W listopadzie 2020 roku Muzeum przeprowadziło prace zabezpieczające skarpe przy baszcie południowej (naprawa opaski odpływowej).

- uatrakcyjnienie oferty Zamku aranżacją wewnątrz (np. z zastosowaniem figur woskowych i nowych technologii audiowizualnych),

Wystawy stałe: „Dawna wieś sandomierska”, „Krzemień pasiasty w biżuterii i małych formach złotniczych” oraz czasowe: „Szachy Sandomierskie” zostały wyposażone w ekrany telewizyjne do projekcji towarzyszących im materiałów audiowizualnych.

Rok 2020 – Wystawa „Od piasku do szkła. Historia – technologia – zastosowanie” – ekspozycja zrealizowana z wykorzystaniem materiałów multimedialnych prezentowanych na tabletach i ekranach, sali kinowej, interaktywnych i doświadczalnych stanowisk, konstrukcji szklanej podłogi oraz stref przeznaczonych do relaksu i gier towarzyskich.

Rok 2020 – Wystawa „Ne'edár/ נְעִידָר /Nieobecni – z dziejów społeczności żydowskiej w Sandomierzu” – prezentacja multimedialna, tablet, wirtualny model 3D rekonstruowanej synagogi sandomierskiej, ekran telewizyjny do projekcji materiałów dokumentalnych.

## II.2. Promocja Sandomierza

### II.2.1. Współpraca różnych podmiotów na rzecz promocji miasta

- wypracowanie zasad współpracy pomiędzy partnerami reprezentującymi różne sektory,

W ramach wypracowania zasad współpracy w 2020 roku odbył się szereg spotkań z branżą prywatną, z organizacjami pożytku publicznego. Spotkania te poprzedziły proces wspólnego pisania dokumentu jakim jest Strategia Marki Sandomierza. Niebawem po tych spotkaniach odbyło się pięć 5-godzinnych spotkań zorganizowanych w ramach pracy nad powstaniem dokumentu strategii marki Sandomierza.

- tworzenie wspólnego kalendarza imprez kulturalnych i turystycznych,

Aby wydarzenia nie nakładały się na siebie, co roku organizowane są spotkania z najważniejszymi podmiotami organizującymi wydarzenia w mieście, z Sandomierskim Centrum Kultury, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Muzeum Okręgowym w Sandomierzu, Lokalną Organizacją Turystyczną PZS oraz wysyłane są powiadomienia do Kurii Diecezjalnej, Stowarzyszenia Winiarzy i innych podmiotów, które w ciągu roku mogą organizować wydarzenia w celu sprawdzenia ich planów na nadchodzący rok działań kulturalno-rozrywkowych.

- organizacja cyklicznych spotkań podmiotów działających w branży turystycznej (np. utworzenie stałej grupy roboczej ds. promocji miasta),

W ramach strategii marki Sandomierza utworzona została w 2020 roku grupa osób, które w roku 2021 będą wdrażały ten dokument. Dzięki tym spotkaniom samorząd jest w stałym kontakcie z interesariuszami z branży prywatnej oraz ze stowarzyszeniami zajmującymi się turystyką.

## II.2.2. Prowadzenie działań informacyjno – promocyjnych

- wykorzystanie krzemienia pasiastego jako wiodącego elementu promocji miasta,

Krzemień pasiasty stał się produktem marki miasta Sandomierza. Na tym produkcie będzie opierać się w dużej mierze realizacja strategii. Grupa wdrożeniowa w 2021 roku utworzy listę koncepcji związanych z krzemieniem pasiastym. Na bieżąco realizowana jest promocja krzemienia pasiastego poprzez przypominanie np. o pierścieniu z krzemienia na pl. Poniatowskiego, o łańcuchu burmistrza – insygnium władzy miejskiej, o artykułach w czasopismach branżowych przygotowanych przez Cezarego Łutowicza, o samym Cezarym Łutowiczu jako prekursorze użycia krzemienia pasiastego w biżuternictwie.

- prowadzenie działań informacyjno – promocyjnych poprzez strony internetowe, aplikacje i media społecznościowe,

Na bieżąco prowadzone są działania informacyjno-promocyjne związane z wykorzystaniem strony internetowej i mediów społecznościowych. Relacje dodawane są na bieżąco na stronę. W mediach społecznościowych ukazują się codziennie posty dotyczące atrakcji turystycznych miasta, lub zapowiedzi wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, sportowych i rekreacyjnych.

- prezentacja oferty miasta na targach turystycznych,

Rok 2019 - W trzeci weekend maja Sandomierz prezentował się na targach turystycznych „Atrakcje Regionów” w Parku Kultury i Wypoczynku Chorzowie. Targi zorganizowane w Parku Śląskim promowały wyjątkowe miejsca i obiekty w Polsce. Na 27. edycji Targów Turystycznych TT Warsaw Sandomierz był promowany przez Lokalną Organizację Turystyczną PZS, która brała udział w wydarzeniu. Poprzez LOT przekazane zostały materiały promocyjne oraz ulotki promocyjne Sandomierza.

Rok 2020 – Pandemia COVID-19 uniemożliwiła organizowanie targów turystycznych.

- estetyczne i ujednoczone oznakowanie obiektów zabytkowych i tras turystycznych,

W ostatnich latach z racji zmniejszenia budżetu na cele promocyjne, nie udało się zrealizować tego zadania. Planowane jest opracowanie spójnego oznakowania w kolejnych latach.

- wspólna promocja Sandomierza i sąsiednich gmin i powiatów (z ich obiektami zabytkowymi),

W ramach wspólnej promocji Sandomierskie Centrum Kultury prowadzi wymianę plakatów na najważniejsze, sandomierskie wydarzenia. Na słupach w ramach obszaru miast Stalowej Woli i Tarnobrzega pojawiają się sandomierskie plakaty. W ramach wspólnych akcji kulturalnych na stronach miast i w mediach społecznościowych pojawiają się informacje o współorganizacji poszczególnych wydarzeń – np. Sandomierz Fashion Street – imprezie organizowanej w 2020 r.

- współpraca z miastami Tarnobrzeg i Stalowa Wola, Baranów Sandomierski, Ujazd, Bałtów i inne w celu wypracowania wspólnych przedsięwzięć uzupełniających się wzajemnie w formie szerokiej oferty turystycznej w kraju i za granicą,

W ramach szerokiej oferty Czwórmiasta i okolic powstało duże wydarzenie modowe pod hasłem „Sandomierz Fashion Street”, w ramach tego wydarzenia 6 gmin i 2 powiaty prezentowało się na scenie modowej usytuowanej na Rynku Starego Miasta. W ramach prezentacji pokazana została działalność kobiet z ww. regionu. Wydarzenie miało swoje odśrody również w Tarnobrzegu gdzie miała miejsce debata samorządowa o kulturze oraz w Stalowej Woli, gdzie poruszany był temat kultury lasowiackiej- czyli kultury ludowej obszaru Puszczy Sandomierskiej.

- wykorzystanie zasobów przemysłu do stworzenia oferty turystyki przemysłowej we współpracy z przedsiębiorcami z regionu,

W ramach oferty przemysłowej rozpoczęła się współpraca z firmą Pilkington, która chciałaby w najbliższych latach uwydatnić swoją obecność w Sandomierzu. Ten największy zakład przemysłowy produkujący szkło poprzez pokazanie swojego produktu w przestrzeni miasta chce nawiązać do jego ważnej funkcji w mieście, ale także pokazać szerokie zastosowanie. W 2020 roku w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu miała miejsce wystawa „od piasku do szkła”.

- współpraca z lokalnymi mediami w zakresie promocji wydarzeń kulturalnych,

W ramach realizacji wydarzeń kulturalnych realizowane były wydarzenia pod patronatem lokalnych mediów. Dzięki stałemu kontaktowi rzecznika prasowego media były informowane o wszystkich wydarzeniach z wyprzedzeniem, aby ich przedstawiciele mogli w nich uczestniczyć.

### II.2.3. Zbudowanie wizerunku Sandomierza jako miasta przyjaznego ludziom.

- praca nad życzliwością, pomocniczością,
- pozytywny PR władz, mediów, instytucji,
- pokazywanie pozytywnych zdarzeń, promowanie pozytywnych ludzi,
- organizacja konkursów w tym zakresie.

Referat Kultury Promocji Sportu i Turystyki w latach 2019-2020 dbał aby życzliwość oraz wsparcie mieszkańców stało na jak najwyższym poziomie. Swoją rolę odegrał tu również profil społecznościowy Burmistrza Sandomierza, który ma charakter informacyjny, służy do bezpośredniego kontaktu z mieszkańcami. Referat w tych latach wspierał mieszkańców miasta w ich własnych inicjatywach. Odbywało się to poprzez promocję danych wydarzeń, przekazywanie materiałów promocyjnych itp. Działalność Referatu obejmowała również pokazanie wyjątkowych osób, czy to z miasta czy z poza niego. Przykładem może być pan Jacek Balcerak, który 6 sierpnia 2020 r. zawitał do Sandomierza, promując tym samym akcję charytatywną dla potrzebującej Kingi, cierpiącej z powodu choroby. Referat w latach 2019-2020 zajmował się również ukazaniem działalności Pana Cezarego Łutowicza - sandomierskiego złotnika, pierwszej osoby, która wykorzystwała krzemień pasiasty w jubilerstwie.

Referat również zajmuje się promowaniem szeregu prospołecznych oraz prozdrowotnych akcji, w tym organizowanych przez Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia. Sztandarowym przykładem może być Festiwal Organizacji Pozarządowych czy też Marsz Amazonek.

### CEL STRATEGICZNY III

## Tworzenie nowoczesnej infrastruktury zapewniającej przyspieszenie rozwoju gospodarczego

### III.1. Zapewnienie komfortu życia i poczucia bezpieczeństwa

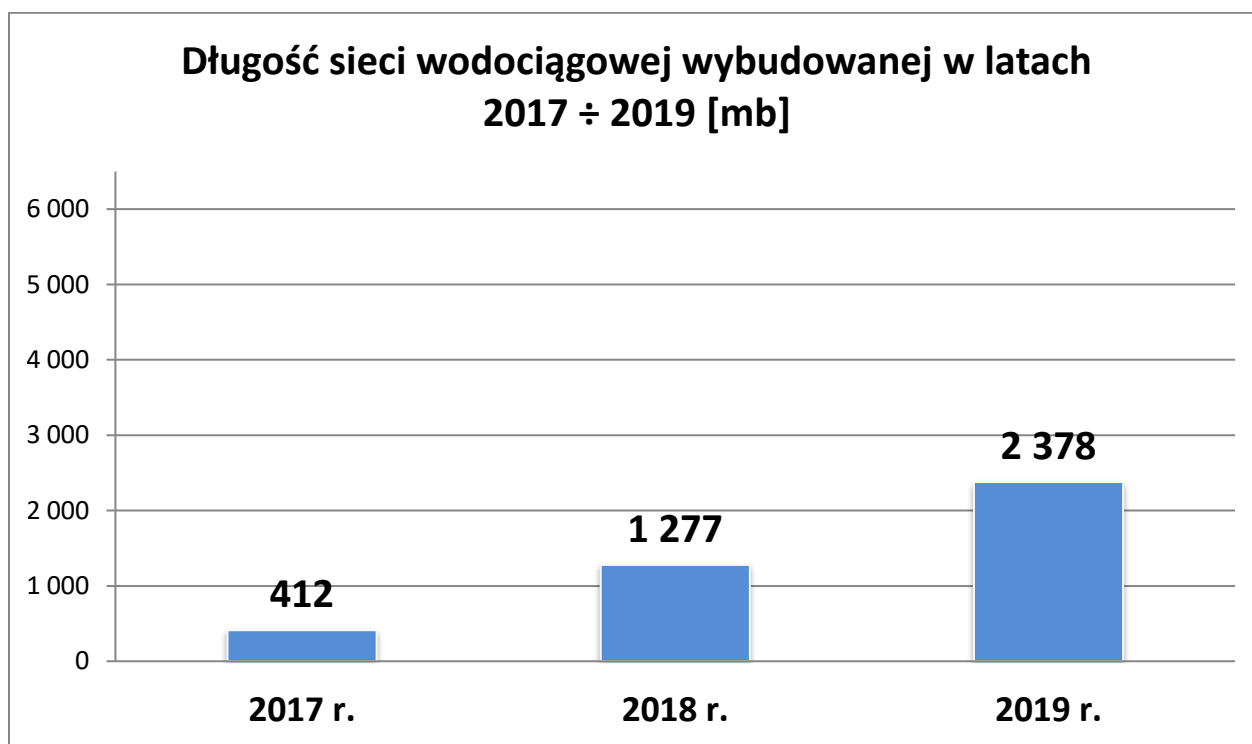
#### III.1.1 Utrzymanie niezbędnej infrastruktury technicznej.

- **przebudowa, rozbudowa i budowa infrastruktury wodociągowej,**
- 1) łączna długość wybudowanej sieci wodociągowej w 2019 roku - 2 102 mb
  - 2) Została również przebudowana sieć wodociągowa w rejonie ulicy Zawichojskiej (podczas realizacji prac związanych z wykonywaniem przez Gminę nowej nawierzchni w okolicach Bramy Opatowskiej) o łącznej długości 276 mb.
  - 3) łączna długość wybudowanej i przebudowanej sieci wodociągowej w 2019 roku - **2 378 mb**
  - 4) Większość zadań wykonano systemem gospodarczym przez PGKiM - Zakład Wodociągów i Kanalizacji, co pozwoliło zmniejszyć koszty ich realizacji. Tylko w przypadku jednego zadania wykonawca został wyłoniony w trybie przetargu nieograniczonego.
  - 5) Zgodnie z *Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PGKiM w Sandomierzu Sp. z o. o.* zatwierdzonym Uchwałą Nr X/125/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 21.08.2019 roku **wszystkie zadania z zakresu rozbudowy sieci wodociągowej zaplanowane do realizacji w 2019 roku zostały zrealizowane.**

#### Zestawienie zrealizowanych zadań z zakresu budowy sieci wodociągowej w 2019 roku

Lp.	nazwa zadania	wykaz ulic	długość sieci wybudowanej [m]	% ogółem wybudowanej sieci	% wybudowanej sieci z podziałem na system gospodarczy i zlecony
1	Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie ul. Ożarowskiej	ul. Ożarowska	120	5%	92%
2	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Panoramiczna-boczna	ul. Panoramiczna	171	7%	
3	Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie ul. Stara Prochownia	ul. Stara Prochownia	94	4%	
4	Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie ul. Klonowej	ul. Klonowa	395	17%	
5	Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie ul. Milberta-boczna	ul. Milberta	536	23%	
6	Budowa sieci wodociągowej w ul. Brzoskwiniowej	ul. Brzoskwiniowa	604	25%	
7	Przebudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Zawichojskiej i Placu Niepodległości	ul. Zawichojska	276	12%	
8	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Milberta	ul. Milberta	183	8%	8%
Łączna długość wybudowanej sieci wodociągowej w 2019 r.			2 378	100%	100%

Zadania z zakresu budowy sieci wodociągowej zrealizowane w 2019 roku					
Lp.	Sposób realizacji	Nazwa zadania zgodnie z zapisami w Wieloletnim planie (...)	Zakres rzeczowy	Stan realizacji	Długość sieci zgodnie z dokumentacją
<b>SIEĆ WODOCIĄGOWA</b>					
1	System gospodarczy	Rozbudowa sieci wodociągowej umożliwiająca wykonawstwo przyłączy na podstawie składanych wniosków przez mieszkańców	1) Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie <b>ul. Ożarowskiej</b>	<b>Inwestycja zakończona</b>	119,8 mb
2			2) Budowa odcinka sieci wodociągowej w <b>ul. Panoramiczna – boczna</b>	<b>Inwestycja zakończona</b>	171,0 mb
3			3) Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie <b>ul. Stara Prochownia</b>	<b>Inwestycja zakończona</b>	94,0 mb
4			4) Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie <b>ul. Klonowej</b>	<b>Inwestycja zakończona</b>	395,0 mb
5	System gospodarczy	Budowa sieci wodociągowej w <b>ul. Milberta – boczna</b> ok. 0,7 km	Umożliwienie włączenia do sieci wodociągowej działek należących do Powiatu Sandomierskiego, częściowo sprzedanych osobom prywatnym	<b>ETAP I zakończony</b>	669,8 mb Etap I - 535,5 mb
6		Budowa sieci wodociągowej w <b>ul. Brzoskwiniovej</b> - ok. 0,6 km	Łączna długość – 604 m. Możliwość przyłączenia docelowo 30 budynków	<b>Inwestycja zakończona</b>	604,0 mb
7		Przebudowa sieci wodociągowej w rejonie <b>ul. Zawichojskiej i Placu Niepodległości</b>	Łączna długość - 470 m	<b>Inwestycja zakończona</b>	276,0 mb
8	System zlecony	Budowa sieci wodociągowej w <b>ul. Milberta</b>	Umożliwienie włączenia do sieci wodociągowej posesji <b>Milberta 7</b>	<b>Inwestycja zakończona</b>	182,7 mb
<b>Łączna długość sieci wodociągowej:</b>					<b>2378,0 mb</b>



#### 2020 rok

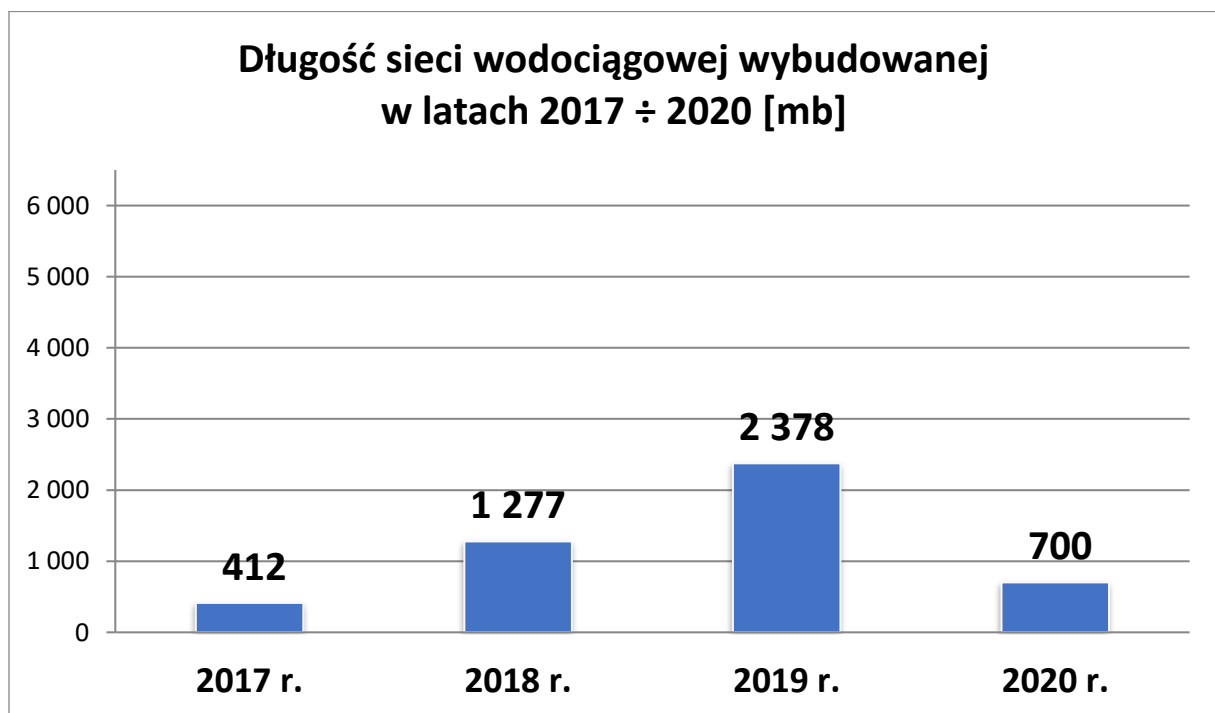
- 1) łączna długość wybudowanej sieci wodociągowej w 2020 roku – 700 mb
- 2) Wszystkie zadania z zakresu rozbudowy sieci wodociągowej zostały wykonane własnym sumptem przez pracowników Zakładu Wodociągów.

#### Zestawienie zrealizowanych zadań z zakresu budowy sieci wodociągowej w 2020 roku

rok realizacji	nazwa zadania	długość sieci wybudowanej [mb]
2020	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Długiej-boczna	167
	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Sadowniczej	92
	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Tulipanowej	142
	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Klonowej	200
	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Lipowej	99
	<b>Łączna długość sieci wodociągowej w 2020r.</b>	<b>700</b>

### Zadania z zakresu budowy sieci wodociągowej zrealizowane w 2020 roku

Lp.	Sposób realizacji	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy	Stan realizacji	Długość sieci zgodnie z dokumentacją
<b>SIEĆ WODOCIĄGOWA</b>					
1	System gospodarczy	Rozbudowa sieci wodociągowej umożliwiająca wykonawstwo przyłączy na podstawie składanych wniosków przez mieszkańców	1) Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie <b>ul. Długa-boczna</b>	inwestycja zakończona	167 mb
2			2) Budowa odcinka sieci wodociągowej w rejonie <b>ul. Sadowniczej</b>	inwestycja zakończona	92 mb
3			3) Budowa odcinka sieci wodociągowej w <b>ul. Tulipanowej</b>	inwestycja zakończona	142 mb
4			4) Budowa odcinka sieci wodociągowej ETAP II w rejonie <b>ul. Klonowej</b>	inwestycja zakończona	200 mb
5		Budowa sieci wodociągowej w <b>ul. Lipowej</b>	Rozbudowa sieci wodociągowej umożliwiająca wykonawstwo przyłączy na podstawie składanych wniosków przez mieszkańców	inwestycja zakończona	99 mb
<b>Łączna długość sieci wodociągowej:</b>					<b>700 mb</b>



- przebudowa, rozbudowa i budowa infrastruktury kanalizacyjnej,

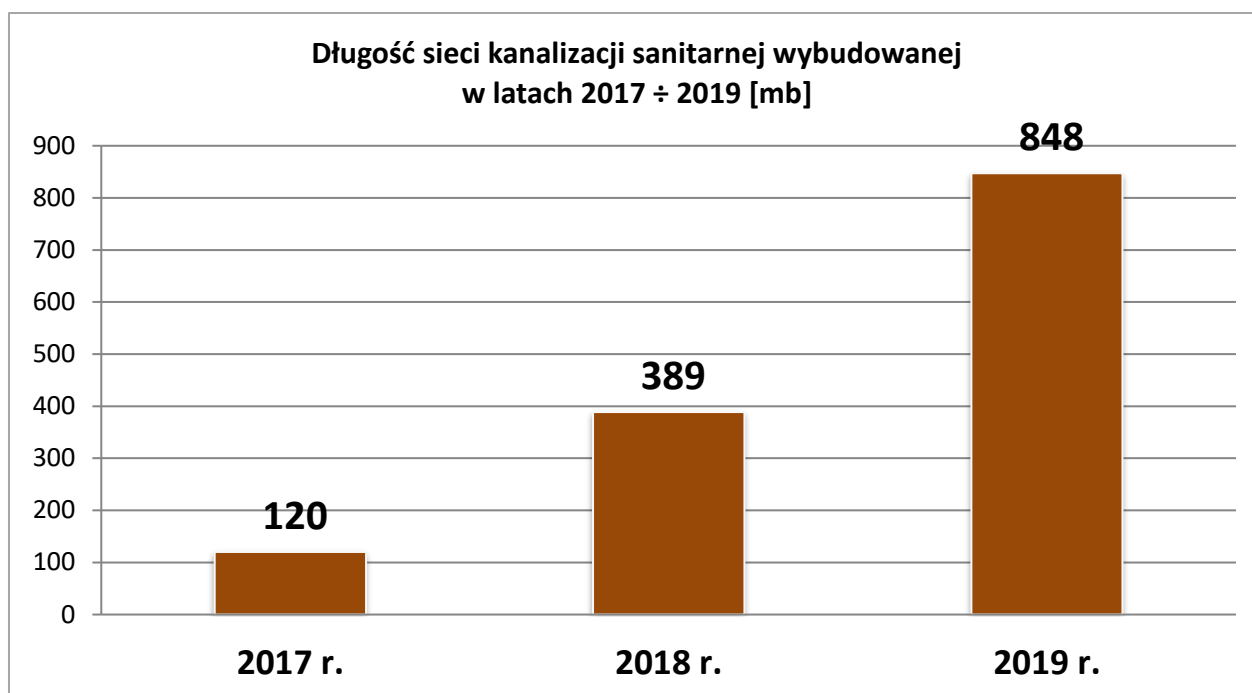
**2019 :**

- 1) łączna długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej w 2019 roku - **848 mb**
- 2) Większość zadań wykonano systemem gospodarczym przez PGKiM - Zakład Wodociągów i Kanalizacji, co pozwoliło zmniejszyć koszty ich realizacji. Tylko w przypadku jednego zadania wykonawca został wyłoniony w trybie przetargu nieograniczonego.
- 3) Zgodnie z *Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urzędzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PGKiM w Sandomierzu Sp. z o. o.* zatwierdzonym Uchwałą Nr X/125/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 21.08.2019 roku **wszystkie zadania z zakresu rozbudowy sieci kanalizacyjnej zaplanowane do realizacji w 2019 roku zostały zrealizowane.**

**Zestawienie zrealizowanych zadań z zakresu budowy sieci kanalizacji sanitarnej w 2019 roku**

Lp.	nazwa zadania	wykaz ulic	długość sieci wybudowanej [m]	% ogółem wybudowanej sieci	% wybudowanej sieci z podziałem na system gospodarczy i zlecony
1	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Ożarowskiej	ul. Ożarowska	97	11%	62%
2	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Dobkiewicza (DPS)	ul. Dobkiewicza	73	9%	
3	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Mściowskiej	ul. Mściowska	86	10%	
4	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Zawichojskiej	ul. Zawichojska	268	32%	
5	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Kwiatkowskiego i Milberta	część ul. Kwiatkowskiego ul. Milberta	325	38%	38%
<b>Łączna długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej w 2019 r.</b>			<b>848</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>

Zadania z zakresu budowy sieci kanalizacyjnej zrealizowane w 2019 roku					
Lp.	Sposób realizacji	Nazwa zadania zgodnie z zapisami w Wieloletnim planie (...)	Zakres rzeczowy	Stan realizacji	Długość sieci zgodnie z dokumentacją
<b>SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ</b>					
1	System gospodarczy	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej umożliwiająca wykonawstwo przyłączy na podstawie składanych wniosków przez mieszkańców	1) Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie <b>ul. Ożarowskiej</b>	<b>Inwestycja zakończona</b>	97,0 mb
2			2) Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej wraz z DPS w rejonie <b>ul. Dobkiewicza (Parafia)</b>		73,0 mb
3			3) Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w <b>ul. Mściowskiej</b>		85,6 mb
4			Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w <b>ul. Zawichojskiej</b> – ok. 0,3 km		Umożliwienie włączenia do sieci kanalizacji sanitarnej 7 posesji (za Alior Bank)
5	System zlecony	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie <b>ul. Milberta i części ul. Kwiatkowskiego</b> – ok. 0,4 km	Umożliwienie włączenia do sieci kanalizacji sanitarnej posesji znajdujących się w okolicy zbiegu ul. Milberta i ul. Kwiatkowskiego	<b>Inwestycja zakończona</b>	324,5 mb
<b>Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej:</b>					<b>848,0 mb</b>



**2020 rok:**

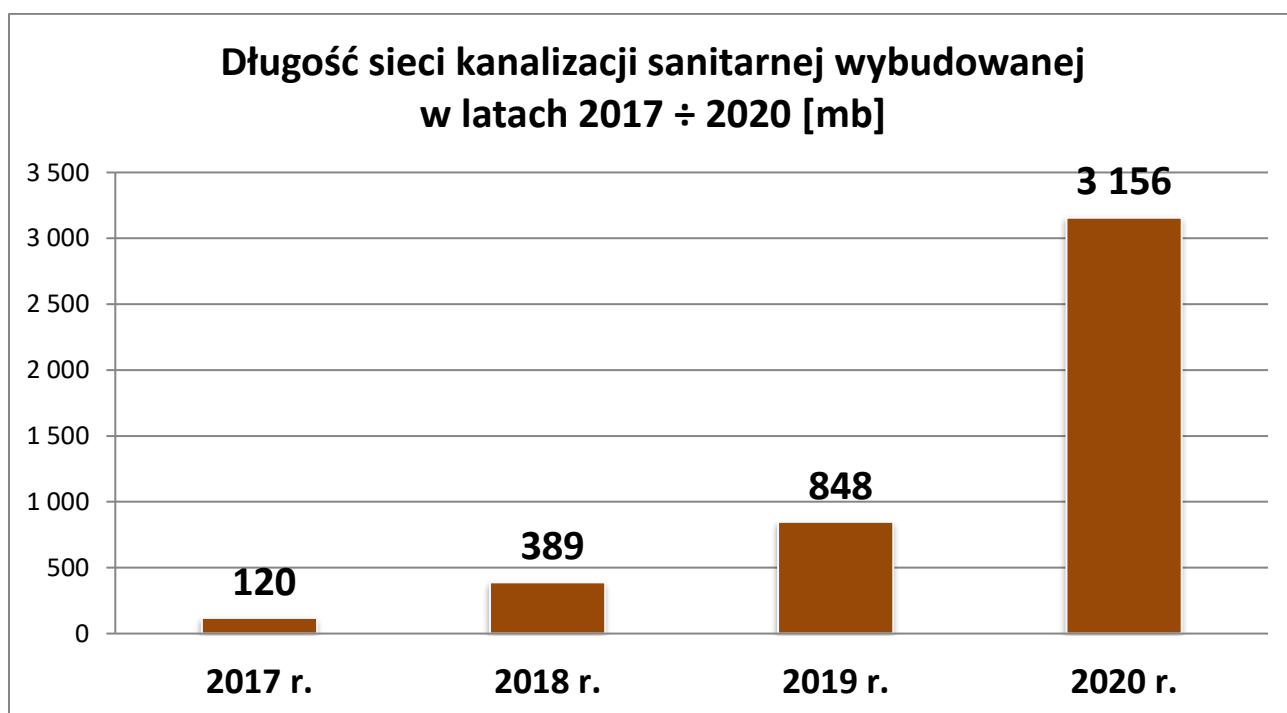
- 1) łączna długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej w **2020 roku** - 2604 mb
- 2) łączna długość wyremontowanej sieci kanalizacji sanitarnej w 2020 roku - 552 mb
- 3) łączna długość wybudowanej i wyremontowanej sieci kanalizacji sanitarnej w 2020 roku wynosi - 3 156 mb
- 4) Największym zrealizowanym zadaniem w 2020 roku była budowa ponad 2 km sieci kanalizacji sanitarnej wraz z nową nawierzchnią na **ulicy Polnej**. Inwestycja ta umożliwiła podłączenie ponad 40 budynków. Realizacja zadania współfinansowana była ze środków finansowych z WFOŚiGW w Kielcach.

**Zestawienie zrealizowanych zadań z zakresu budowy i remontu sieci kanalizacji sanitarnej w 2020 roku**

rok realizacji	nazwa zadania	długość sieci wybudowanej [mb]
2020	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. <b>Retmańskiej</b> (DPS)	220
	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. <b>Okrzei</b>	203
	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Polnej 22 (DPS)	46
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Polnej (DPS)	2 135
	<b>Renowacja</b> metodą bezwykopową odcinków sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic: <b>Słowackiego, Ogrodowej, Maciejowskiego</b>	452
	<b>Remont</b> odcinka sieci kanalizacji sanitarnej na osiedlu Vitrum przy <b>ul. Bosmańskiej</b>	100
	<b>Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej w 2020r.</b>	<b>3 156</b>

**Zadania z zakresu budowy sieci kanalizacyjnej zrealizowane w 2020 roku**

Lp.	Sposób realizacji	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy	Stan realizacji	Długość sieci zgodnie z dokumentacją
<b>SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ</b>					
1	System gospodarczy	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej umożliwiająca wykonawstwo przyłączy na podstawie składanych wniosków przez mieszkańców	1) Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej wraz z DPS w rejonie <b>ul. Retmańskiej</b>	inwestycja zakończona	220 mb
2			2) Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie <b>ul. Okrzei</b>	inwestycja zakończona	203 mb
3		Remont odcinka sieci kanalizacji sanitarnej na osiedlu Vitrum	Remont odcinka sieci DN 200 w rejonie ul. Bosmańskiej metodą bezwykopową tj. przewiertem sterowanym	inwestycja zakończona	100 mb
4		Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej wraz z DPS do budynku ul. Polna 22	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej umożliwiająca wykonawstwo przyłączy na podstawie składanych wniosków przez mieszkańców	inwestycja zakończona	46 mb
5	System zlecony	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w <b>ul. Polnej</b>	Umożliwienie włączenia do sieci kanalizacji sanitarnej posesji znajdujących się w rejonie ul. Polnej	inwestycja zakończona	2135 mb
6		Renowacja metodą bezwykopową odcinków sieci kanalizacji sanitarnej	Remont odcinków sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic: <b>Słowackiego, Ogrodowej i Maciejewskiego</b> metodą bezwykopową tj. metodą rękawa nasączonego żywicą epoksydową	inwestycja zakończona	452 mb
<b>Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej:</b>					<b>3156 mb</b>



- przebudowa, rozbudowa i budowa infrastruktury gazowej,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- przebudowa, rozbudowa i budowa infrastruktury energetycznej,

**W roku 2019** Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. zrealizowało następujące zadania:

- Budowa węzła cieplnego wraz z przyłączem dla Pawilonu Handlowego na Placu 3 Maja w Sandomierzu
- Budowa węzła cieplnego wraz z przyłączem do budynku przy ul. Brzozowskiego 2 w Sandomierzu

- Przebudowa sieci ciepłej wraz z przyłączami do budynków mieszkalnych przy ul. Ogrodowej 6,8 oraz ul. Słowackiego 1,3,5,7
- Budowa węzła ciepłego wraz z przyłączem do budynku przy ul. Słowackiego 35A w Sandomierzu

**W roku 2020** Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. zrealizowało następujące zadania:

- Instalacja fotowoltaiczna w kotłowni Stocznia w Sandomierzu
- Likwidacja kotłowni K-7 przy ul. Rynek 5 w Sandomierzu z przeniesieniem mocy do kotłowni K-8 przy ul. Rynek 28 w Sandomierzu połączona z rozbudową i budową sieci ciepłej wraz z przyłączami do budynków przy ul. Rynek od 2-10, Poniatowskiego 1 i 4 oraz ul. Żydowska 8
- **przebudowa, rozbudowa i budowa infrastruktury telekomunikacyjnej,**

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- **przebudowa, rozbudowa i budowa infrastruktury komunikacyjnej – drogowej,**

**Inwestycje drogowe w roku 2019:**

- Przebudowa ulicy Maciejowskiego i ulicy Cieśli w Sandomierzu  
Wykonano przebudowę w/w ulic na łącznym odcinku 690 metrów. Koszt inwestycji wyniósł 1mln 543 tys. zł. W ramach zadania ulice zyskały nową nawierzchnię asfaltową jezdni, nową nawierzchnię chodników z kostki betonowej, zatok parkingowych oraz nowe oświetlenie. Zadanie uzyskało dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych. Wysokość dofinansowania 50%.
- Przebudowa drogi do gruntów rolnych – ul. Brzozowa, odcinek o długości 485 m.  
Wykonano przebudowę ulicy Brzozowej za kwotę 133 tys. zł. Zadanie zostało dofinansowane ze środków budżetu Województwa Świętokrzyskiego.
- Budowa dwóch parkingów przy ul. Por. T. Króla 6 i 8  
Zadanie zostało zrealizowane w ramach umowy nr RPSW.06.05.00-26-008/16-00 o dofinansowanie projektu „Rewitalizacja Sandomierza – miasta dziedzictwa kulturowego i rozwoju” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 6.5 „Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich” Osi VI „Rozwój Miast” Regionalnego Programu Operacyjnego województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.  
W ramach zadania powstał: parking z płyt betonowych ażurowych gr. 10 cm - 830 m<sup>2</sup>, chodnik z kostki betonowej gr. 6cm- 550m<sup>2</sup>, nawierzchnia asfaltowa gr. 5 cm -750 m<sup>2</sup>, krawężnik betonowy - 515 m<sup>2</sup>, 3 szt. nowe słupy oświetleniowe.  
Dofinansowanie: 288 130,52 w tym EFRR 249 684,43 BP 38 446,09.
- Modernizacja ul. 11 Listopada  
W ramach zadania ułożono nawierzchnię jezdni z asfaltobetonu – 600 m<sup>2</sup>.
- Budowa parkingu przy ul. Okrzei.  
W ramach zadania wybudowano miejsca postojowe w pasie drogowym przy jezdni. Ułożono nawierzchnię z kostki betonowej - 115 m<sup>2</sup> oraz wbudowano 55 m krawężnika betonowego.
- **budowa parkingu typu „park&ride”,**

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

### III.1.2. Zapewnienie niezbędnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej

- budowa centrum sportu i rekreacji,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- budowa kompleksu boisk treningowych z zapleczem sanitarnym i socjalnym,

Zadanie nie realizowane w latach 2019-2020

- rewitalizacja Placu 3 Maja,

Zadanie realizowane w ramach Umowy nr RPSW.06.05.00-26-0008/16-00 o dofinansowanie projektu pn. „Rewitalizacja Sandomierza – miasta dziedzictwa kulturowego i rozwoju” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 6.5 „Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich” Osi VI „Rozwój miast” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020”.

W latach 2019 – 2020 było realizowane zadanie pn. „Modernizacja Placu 3 Maja” – etap III”, które finalizowało zakończenie całego przedsięwzięcia dotyczącego Placu 3 Maja.

W ramach ww. zadania wykonano:

1) w 2019 r.:

- roboty nawierzchniowe - chodniki z płyt betonowych,
- oświetlenie parkowe,
- strefę rekreacyjno-wypoczynkową z urządzeniami siłowni zewnętrznej,
- plac zabaw,
- zagospodarowano tereny zielone (nasadzenia drzew, krzewów i bylin oraz założono trawnik),
- remont parkingów poprzez położenie nowej nawierzchni bitumicznej.

2) w 2020 r.:

- nawierzchnię poliuretanową/bezpieczną na placu zabaw,
- montaż urządzeń małej architektury,
- monitoring.

- zagospodarowanie terenu po byłym MOW (II etap inwestycji Bulwar) oraz skierowanie części wód rzeki Koprzywianki przez starorzecze Wisły i Stary Port, TI

Zadanie nie realizowane w latach 2019-2020.

- modernizacja i budowa placów zabaw, boisk sportowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
  - wybudowano plac zabaw na Placu 3 Maja oraz przy Przedszkolu Samorządowym nr 6,
  - wymieniono nawierzchnię bezpieczną na placu zabaw przy Przedszkolu Samorządowym nr 5 oraz przy Szkole Podstawowej nr 1.
- modernizacja krytej pływalni „Błękitna Fala”,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- budowa otwartych siłowni na świeżym powietrzu z udogodnieniami dla niepełnosprawnych,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

### III.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom

- rozwój monitoringu miejskiego wraz z wprowadzeniem nowoczesnych form wsparcia typu stewarding miejski,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- współpraca służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo,
- realizacja działań prewencyjnych dla mieszkańców,

Miasto na bieżąco utrzymuje współpracę z Komendą Powiatową Policji i Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej. Gmina ma też podpisane porozumienie o współpracy z Grupą Ratownictwa Polskiego Czerwonego Krzyża i Ratownictwem Wodnym Sandomierz. W ramach tych porozumień obie grupy zobowiązują się do realizacji działań ratowniczych w sytuacjach kryzysowych, do zabezpieczenia przeprowadzanych na terenie miasta imprez, a miasto ze swojej strony – do wspierania materialnego ich działalności.

W 2019 roku - W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Sandomierzu Strażnicy Miejscy pełnili służbę w patrolach mieszanych z funkcjonariuszami Policji. Wspólnie wystawiono 145 patroli, które były kierowane głównie w rejon Starego Miasta, targowiska „Mój Rynek” przy Pl. 3-go Maja, targowiska miejskiego – giełdy przy ul. Przemysłowej, dworca PKS, parku miejskiego, parku „Piszczele”, tj. w miejsca, gdzie występuje najwięcej wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu, obyczajowości, bezpieczeństwu ruchu drogowego, zdrowiu.

Strażnicy uczestniczyli również w policyjnych akcjach „Zakończenie Wakacji”, „Niechronieni uczestnicy ruchu”, „Znicz”.

Straż Miejska wspólnie z Policją zabezpieczała również uroczystości i święta państwowe, kościelne oraz inne lokalne imprezy plenerowe, kulturalno-oświatowe w tym: imprezę sylwestrowo-noworoczną, „VI Sandomierski weekend kwitnących sadów”, procesję Bożego Ciała, „Dni Sandomierza”, „Jarmark Jagielloński”, „Pożegnanie Wakacji”, „Katolicki rajd rowerowy”, obchody Święta 15-go Sierpnia, „Odpust Św. Wincentego”, „Wszystkich Świętych”, obchody Święta 11-go Listopada.

W okresie zimowym strażnicy przy współudziale pracowników OPS systematycznie przeszukiwali miejsca, w których mogą przebywać osoby bezdomne. Przeprowadzono 28 kontroli, łącznie skontrolowano 186 miejsc, ujawniono 38 przypadków przebywania osób bezdomnych w takich miejscach, w 28 przypadkach osoby bezdomne odmówiły udzielenia im jakiegokolwiek pomocy (podpisały stosowne oświadczenia), w 8 przypadkach osoby przewieziono do noclegowni „Caritas” przy ul. Trześniowskiej w Sandomierzu, w 2 przypadkach do osób bezdomnych wezwano karetkę pogotowia w związku ze złym stanem zdrowia – osoby te zostały zabrane do szpitala.

W ramach prowadzonej edukacji dzieci strażnicy uczestniczyli w spotkaniu z dziećmi z Przedszkola Samorządowego Nr 7. W czasie spotkania z przedszkolakami poruszano tematy dotyczące m.in. zachowania się w kontakcie osobami obcymi, bezpieczeństwa w drodze z przedszkola/domu, w tym bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię.

Strażnicy przekazali dzieciom 130 elementów odblaskowych (opaski, zawieszki ) oraz 25 kamizelek odblaskowych na rzecz przedszkola.

W związku z ogłoszonym, od dnia 20.03.2020 r., na obszarze Polski stanem epidemii związanym z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2, poleceniem Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 31.03.2020 r., w okresie od dnia 02.04.2020 r. do 17.06.2020 r. Straż Miejska w Sandomierzu realizowała zadania wyłącznie w zakresie działań dotyczących przestrzegania nakazów, zakazów i obowiązków związanych z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19, poprzez:

- organizowanie wspólnych patroli z Policją zgodnie ze wskazaniami Komendanta Powiatowego Policji w Sandomierzu

- dyslokacji patroli SM zgodnie ze wskazaniami Komendanta Powiatowego Policji w Sandomierzu,  
- kontrolowaniem placówek handlowych, gastronomicznych, środków transportu publicznego pod kątem przestrzegania w/w przepisów.

Również na podstawie decyzji Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 29.10.2020 r. Straż Miejska została zobligowana do prowadzenia działań dotyczących przestrzegania nakazów, zakazów i obowiązków związanych z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19.

Łącznie zorganizowano 98 wspólnych służb z Policją, w tym wystawiono 161 patroli mieszanych.

W okresie zimowym strażnicy przy współudziale przedstawicieli OPS systematycznie przeszukiwali miejsca, w których mogą przebywać osoby bezdomne. Przeprowadzono 13 kontroli, łącznie skontrolowano 96 miejsc, ujawniono 12 przypadków przebywania osób bezdomnych w takich miejscach. We wszystkich przypadkach osoby bezdomne odmówiły udzielenia im jakiegokolwiek pomocy (podpisały stosowne oświadczenia).

#### III.1.4. *Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego*

- poprawa stanu i rozbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej,

Miasto nie jest gospodarzem znajdującej się na naszym terenie infrastruktury przeciwpowodziowej. Wały przeciwpowodziowe, śluzy i przepompownie są w gestii PGW Wody Polskie. W ramach realizowanego projektu „Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza” zrealizowano, bądź są w trakcie realizacji modernizacja wałów przeciwpowodziowych, budowa przepompowni Koćmierzów i gruntowna modernizacja przepompowni Nadbrzezie. W trakcie wykonywania jest też budowa zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenu huty szkła i osiedla mieszkaniowego oraz przeciwpowodziowych wrót portowych.

- doposażenie służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa,

W ramach doposażenia służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo przekazano dotacje na Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej i Policji, przeznaczone na dofinansowanie zakupu sprzętu niezbędnego dla funkcjonowania w/w instytucji.

- W dniu 23 maja 2019 roku zostało zawarte porozumienie między Gminą Sandomierz a Komendą Wojewódzką Policji w Kielcach o uczestnictwie w pokryciu kosztów zakupu samochodu osobowego w wersji oznakowanej dla potrzeb KPP w Sandomierzu,
- W grudniu 2020 roku Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Sandomierzu zakupiła nagrzewnicę olejową z osprzętem na wyposażenie JRG Sandomierz, do ogrzewania namiotów pneumatycznych podczas prowadzonych działań ratowniczo-gaśniczych – zakup współfinansowany z Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej.

- zapewnienie monitoringu w sytuacjach kryzysowych. ZKOC,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

#### III.1.5. *Likwidacja barier architektonicznych*

- rozbudowa lub przebudowa wejść do budynków użyteczności publicznej (urzędy, obiekty kultury, toalety miejskie i inne),

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- współpraca z podmiotami oferującymi usługi w celu zwiększania ich dostępności dla osób z niepełnosprawnością,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- wytyczenie i organizacja trasy turystycznej dla osób niepełnosprawnych,

Pracownicy **Centrum Informacji Turystycznej** przekazują propozycję trasy zwiedzania dostosowując ją do stopnia niepełnosprawności zainteresowanych. Udział w szkoleniach organizowanych przez ekspertów w dziedzinie turystyki (m.in. Polską Organizację Turystyczną) np. w zakresie obsługi turystów z niepełnosprawnościami umożliwia wysoką jakość obsługi takich turystów.

- działania edukacyjno – informacyjne w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych.

W 2019 oraz w 2020 roku ogłoszono i zrealizowano zadania z obszaru: „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych”. Zrealizowano zadania publiczne: „Rehabilitacja i integracja społeczna osób niewidomych i tracących wzrok”, „Prowadzenie programów integrujących dzieci i młodzież niepełnosprawną ze społeczeństwem”, „Prowadzenie warsztatów teatralnych integrujących dzieci i młodzież niepełnosprawną ze środowiskiem rówieśniczym”.

Zdrowie jest determinantą funkcjonowania jednostki w społeczeństwie. Z tego względu, niezwykle istotną kwestią jest podejmowanie przez władze publiczne działań zmierzających do tworzenia polityki zdrowotnej, skupiającej się na tworzeniu takich warunków społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, które przyczyniają się do poprawy stanu zdrowia osób niepełnosprawnych.

Jednym z najważniejszych zadań, które wynikają z ustawy o samorządzie gminnym, jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców, w tym również z zakresu ochrony zdrowia. Miasto Sandomierz nieprzerwanie realizuje zadania służące ochronie zdrowia, przyczyniając się tym samym do poprawy jakości życia mieszkańców miasta. Należy wskazać, że samorząd miasta ma tylko częściowy wpływ na zakres finansowania ochrony zdrowia w mieście. Dlatego też tak ważnym narzędziem regulacji w sferze ochrony zdrowia jest działalność informacyjno-edukacyjna. Sandomierski samorząd od wielu lat realizuje nowatorskie inicjatywy, projekty i inwestycje, które przyczyniają się do rozwoju i poprawy systemu ochrony zdrowia osób niepełnosprawnych i umożliwiają mieszkańcom dostęp do nowoczesnych świadczeń, jak również udział w rozmaitych programach profilaktycznych oraz wspiera rozwój aktywności fizycznej i postaw proekologicznych. Na terenie miasta Sandomierza realizowano szereg inicjatyw mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców, począwszy od stworzenia bardzo dobrego zaplecza sportowego, w skład którego wchodzi hala sportowa, boiska - w tym również te z nawierzchnią poliuretanową, kryta pływalnia, stadion piłkarski, ciągi pieszo-rowerowe, Bulwar im. Marszałka Piłsudskiego oraz Sandomierski Park Piszczele. Samorząd dba również o poprawę jakości powietrza w mieście poprzez dofinansowywanie wymiany kotłów grzewczych, montaż energooszczędnego oświetlenia, a także założenie czujników kontrolujących stan powietrza. Od lat gmina realizuje program usuwania azbestowych pokryć dachowych. Corocznie finansowane są również koszty szczepień na meningokoki i grypę. Gmina Sandomierz realizuje również Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Sandomierza na lata 2017-2022, który oparty jest na zasadzie integracji działań, na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego.

### III.1.6. *Poprawa stanu terenów zielonych i środowiska naturalnego*

- rewitalizacja parku miejskiego,

Zadanie realizowane w ramach projektu RPSW.06.05.00-26-008/16 pn. „Rewitalizacja Sandomierza – miasta dziedzictwa kulturowego i rozwoju”.

W 2020 roku rozpoczęto realizację zadania pn. „Rewaloryzacja Parku Miejskiego w Sandomierzu – etap II”.

W ramach ww. zadania w 2020 roku wykonano:

- rozbiórkę istniejących chodników,
- podbudowę pod nowe chodniki,
- roboty nawierzchniowe w zakresie ułożenia obrzeży z kostki granitowej.

- założenie ogrodu przy Wyższym Seminarium Duchownym,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

- utrzymanie skwerów, trawników, ogrodów i zakładanie nowych, sukcesywna rewitalizacja zieleni miejskiej,

Podsumowanie wyników za lata 2019-2020:

- Realizacja bieżącego utrzymania terenów zieleni miejskiej (2019 i 2020).
- Coroczne zaprojektowanie i wykonanie kompozycji kwiatowych w sezonie letnim (2019 i 2020).
- Zaprojektowanie i nadzór nad wykonaniem nasadzeń na skwerze przy ul. Żydowskiej (2020).
- Zakup nowych donic przeznaczonych na tereny miejskie (2019)
- Zaprojektowanie i realizacja nasadzeń przy Kozich Schodkach (2019)
- Zagospodarowanie rabaty przy ul. Krótkiej (2020)
- Posadzenie cebul krokusów w kilku miejscach w Sandomierzu (na skwerach: Solidarności, Niepodległości, przy ul. Mariackiej i w Parku Piszczele, 2019)
- Założenie łąk kwietnych na skwerze Solidarności i na rynku Starego Miasta – pierzeja (2019 i 2020).
- Pielęgnacja dwóch drzew będących pomnikami przyrody (2020)
- Przygotowanie uchwały o pomnikach przyrody (2020)
- Pielęgnacja (metodą arborystyczną) 24 szt. drzew oraz założenie wiązań elastycznych w koronie (2019 i 2020)
- Zlecenie wykonania rzeźby w pniu drzewa przeznaczonego do wycięcia przy ul. Mickiewicza (2019)
- Zlecenie wykonania ekspertyzy drzewa pomnikowego celem wyznaczenie koniecznych do wykonania prac zabezpieczających drzewo (2020)
- Coroczne oględziny drzew na skwerach i w parkach (2019 i 2020)
- Posadzenie 502 krzewy i 45 drzew (2019 i 2020)
- Założenie Winnicy Miejskiej na skwerze Niepodległości (2019)

- wprowadzenie systemu likwidacji/usuwania zanieczyszczeń po czworonogach,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

- rewitalizacja skwerów przed bramą Opatowską (Niepodległości i Solidarności),

W latach 2019-2020 dokonano nasadzeń nowych drzew, krzewów oraz bylin, posadzono cebule krokusów. Założona została Winnica Miejska (Skwer Niepodległości).

- zabezpieczenie wzgórz przed osuwaniem, dokończenie nasadzeń na skarpie przy ul. Podwale Górne,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- edukacja w zakresie poczucia odpowiedzialności za stan i ochronę środowiska,

Prowadzono działania w zakresie edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych takie jak: Sprzątanie świata, „Ratujmy Kasztanowce – sprzątanie liści kasztanowców”, „Działaj czysto – zbiórka zużytych baterii”.

- popularyzacja wykorzystania odnawialnych źródeł energii i budownictwa energooszczędnego,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- wdrożenie systemu racjonalnej gospodarki śmieciowej (odpadami),

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- ochrona przyrody i środowiska,

W latach 2019-2020:

- Udzielano dotacje z budżetu miasta do wymiany pieców.
  - Udzielano dotacje z budżetu miasta na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych.
  - Finansowano odbiór i przekazywano do utylizacji wyroby zawierające azbest.
  - Wykonywano cięcia pielęgnacyjne drzew na terenach miejskich.
- zachowanie zasobów ekologicznych oraz efektywne wykorzystanie warunków przyrodniczych na rzecz rozwoju miasta (np. Góry Pieprzowe),

Prowadzono działania mające na celu utożsamianie wśród mieszkańców oraz turystów wrażliwości ekologicznej, dbanie o środowisko naturalne poprzez edukację przedstawiającą m.in. atrakcje Gór Pieprzowych - zorganizowano bieg wokół Gór Pieprzowych - Tam gdzie rośnie pieprz.

- wspieranie inicjatyw wykorzystujących zasoby naturalne w celu rozwoju turystyki prozdrowotnej, KPSiT,

Gmina Sandomierz wspiera inicjatywy wykorzystujące zasoby naturalne w celu rozwoju turystyki prozdrowotnej poprzez promowanie spędzania wolnego czasu „na powietrzu”. Przykładem była organizacja koncertów w ramach „Letniego ogrodu muzycznego”, który odbył się w Tężni Solankowej w Parku Osiedlowym w Sandomierzu.

## III.2. Pobudzanie aktywności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorczości

### III.2.1. Wspieranie rozwoju lokalnych przedsiębiorstw

- wdrożenie systemu wsparcia dla działających firm,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- realizacja projektów wspierających osoby rozpoczynające działalność gospodarczą,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- wsparcie konferencji, szkoleń i debat, targów z udziałem przedsiębiorców,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

- utworzenie inkubatora/ wspieranie innowacyjności,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

### III.2.2. *Przyciąganie inwestorów zewnętrznych*

- pozyskanie terenów pod inwestycje przemysłowo – usługowe i mieszkaniowe,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- przygotowanie uzbrojonych terenów pod inwestycje,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

- zapewnienie inwestorom profesjonalnej obsługi,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- realizacja przedsięwzięć w formule partnerstwa publiczno-prywatnego,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

### III.2.3. *Wykorzystanie potencjału produkcji sadowniczo-ogrodniczej sąsiednich gmin*

- modernizacja infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonowania placu targowego przy ul. Przemysłowej,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

- tworzenie zintegrowanej oferty handlowej na bazie Sandomierskiego Ogrodniczego Rynku Hurtowego S.A.,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

- organizacja lub współorganizacja imprez o charakterze regionalnym lub krajowym związanych z produktami lokalnymi (truskawkowa Niedziela, Dni Sera i inne),

**W 2019 roku** zorganizowano następujące imprezy związane z produktami lokalnymi:  
09.06.2019 r. – Truskawkowa Niedziela

22-23.06.2019 r. – Festiwal Chleb Wino Ser  
06-07.07.2019 r. – Jarmark Jagielloński i Turniej Rycerski

**W 2020 roku** zorganizowano następujące imprezy związane z produktami lokalnymi:  
04-05.07.2019 r. – Jarmark Jagielloński i Turniej Rycerski

- **wspieranie rozwoju dystrybucji produktów lokalnych we współpracy z Centrum Produktu Lokalnego,**

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

### **III.3. Usprawnianie komunikacji wewnętrznej oraz połączeń drogowych, kolejowych i rozwój mieszkalnictwa**

#### *III.3.1. Poprawa infrastruktury drogowej i dbałość o bezpieczeństwo*

- **modernizacja i budowa sieci drogowej,**

Zrealizowane zadania opisane zostały przy wskaźniku: przebudowa, rozbudowa i budowa infrastruktury komunikacyjnej – drogowej.

- **budowa tzw. Lwowskiej – bis, TI,**

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

- **budowa drugiego mostu na Wiśle, TI,**

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

- **utrzymanie właściwego oznakowania dróg i oświetlenia, TI,**

Oznakowanie pionowe na drogach gminnych w Sandomierzu jest utrzymywane na bieżąco. W ramach utrzymania znaki są uzupełniane, sukcesywnie wymieniane na nowe oraz naprawiane jeśli jest to możliwe. Środki na ten cel przeznaczone w roku budżetowym 2019 jak i 2020 były na tym samym poziomie, co pozwoliło na utrzymanie na dobrym poziomie prawidłowego oznakowania pionowego. W latach 2019-2020 wymieniono w całości oznakowanie ul. Staromiejskiej oraz uzupełniono m. in. na ulicach - Wielowiejskiej, Sieleckiej, Słowackiego, Kochanowskiego, Reja, Portowej, Torowej, Flisaków, Zaleśnej, T. Króla, Baczyńskiego. Wszystkie montowane znaki mają wymagane certyfikaty i spełniają normy dopuszczające do stosowania na naszych drogach.

W latach 2019-2020 na bieżąco trwała konserwacja, utrzymanie, eksploatacja oraz naprawa obwodów oświetleniowych stanowiących własność Gminy Sandomierz oraz konserwacja i utrzymanie sprawności oświetlenia PGE S.A.

- **budowa i rozbudowa ciągów pieszych (chodników),**

W latach 2019-2020 nie realizowano inwestycji związanych z nowymi przebiegami ścieżek pieszych. W wymienionym okresie realizowano roboty związane z remontami ścieżek pieszych biegnącymi

wzdłuż remontowanych i przebudowywanych dróg gminnych. Ponadto wykonano prace remontowe i utrzymaniowe związane z utrzymaniem istniejących ścieżek pieszych w należyłym stanie technicznym.

- budowa i rozbudowa ciągów (ścieżek) rowerowych i połączenie z istniejącymi ścieżkami (na trasach: Tarnobrzeg, Stalowa Wola, Opatów, Ożarów, Zawichost – podjęcie rozmów z ościennymi gminami w celu stworzenia wspólnych planów rozbudowy ścieżek), TI,

W latach 2019-2020 nie realizowano inwestycji związanych z nowymi przebiegami dróg rowerowych. W wymienionym okresie realizowano prace remontowe i utrzymaniowe związane z utrzymaniem dróg rowerowych w należyłym stanie technicznym.

- dbałość o zimowe utrzymanie dróg,

W latach 2019-2020 zadanie było realizowane w miarę bieżących potrzeb.

### III.3.2. *Usprawnienie połączeń z innymi miastami*

- przebudowa/budowa dworca PKS,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- przebudowa/budowa dworca PKP,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

- prowadzenie rozmów z przewoźnikami nt. utrzymania połączeń z głównymi miastami kraju,

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

### III.3.3 *Usprawnienie komunikacji miejskiej*

- wymiana taboru oraz modernizacja i doposażenie istniejącego,

2019 rok - optymalizacja komunikacji miejskiej - zmiana linii komunikacyjnych, zmiana rozkładów jazdy,

2020 rok - optymalizacja komunikacji miejskiej - zmiana rozkładów jazdy.

- budowa oraz modernizacja infrastruktury przystankowej i dworcowej,

Zawarto Aneks nr RPSW.03.04.00-26-022/17-01 do Umowy nr RPSW.03.04.00-26-0022/17-00 o dofinansowanie projektu nr RPSW.03.04.00-26-0022/17 pn.: „Transport miejski przyjazny środowisku – zakup niskoemisyjnego taboru autobusowego”, w ramach którego przewiduje się modernizację obejmującą: budowę zatok, remont nawierzchni peronów oraz nawierzchni zatok, ustawienie nowych wiat, wykonanie oznakowania poziomego i pionowego oraz budowę kompleksowego przystanku.

- współpraca z ościennymi gminami w zakresie utrzymania połączeń,

W latach 2019-2020 zawierano porozumienie z Gminą Obrazów o wydłużenie linii nr 4 Kurs do Chwałek. Uruchomiono również dodatkowe kursy na trasie linii 3 dowożące turystów z Dworca PKP przyjeżdżających pociągami na trasie Kielce-Sandomierz oraz Rzeszów-Sandomierz.

- **współpraca z prywatnymi przewoźnikami,**

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020.

### III.3.4 *Rozwój mieszkalnictwa*

- **planistyczne przygotowanie terenów dla budownictwa mieszkaniowego stosownie do przewidywanej przyszłej jego wielkości i struktury,**

Miasto Sandomierz posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, którego ostatnia 5 zmiana została uchwalona w 2020 r.

Miasto i Gmina posiada 24 obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące powierzchnie łącznie około 12,1 km<sup>2</sup>, co stanowi około 42% powierzchni Gminy.

- **uzbrajanie terenów przeznaczonych dla budownictwa mieszkaniowego,**

Zadania nie realizowano w latach 2019-2020

- **zwiększanie komunalnego zasobu mieszkaniowego,**

Opracowano dokumentację techniczną zmieniającą dla budynku wielorodzinnego przy ul. Lubelskiej. Dokumentacja zakłada powstanie 27 lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy o łącznej powierzchni użytkowej 829,54 m<sup>2</sup>.

Zaprojektowana inwestycja obejmuje następujące obiekty:

- budynek mieszkalny wielorodzinny,
- miejsca gromadzenia odpadów – wiata śmietnikowa,
- infrastruktura techniczna, w tym dojazd i dojście do projektowanego budynku, instalacje zewnętrzne z przyłączami, w tym: kanalizacja sanitarna, inst. wodociągowa, inst. gazowa, inst. elektryczna, teletechniczna.

Zaprojektowany budynek mieszkalny jest dwukondygnacyjny, niepodpiwniczony z poddaszem nieużytkowym.

Komunikacja pionowa w budynku zapewniona jest przez dwie zewnętrzne klatki schodowe zlokalizowane na północnej i południowej elewacji. Zaprojektowano dach dwuspadowy o konstrukcji drewnianej. Budynek ma kształt prostokąta o wymiarach ok. 50 x 10 m.

Na parterze budynku będzie 8 lokali socjalnych o powierzchni 18,74 m<sup>2</sup> oraz 10 mieszkań o powierzchniach 25,23 m<sup>2</sup> i 34,46 m<sup>2</sup>. Lokale socjalne i mieszkania składają się z pokoju z aneksem kuchennym, łazienki.

Na piętrze budynku będzie 9 mieszkań, w tym: 4 o powierzchni 37,60 m<sup>2</sup>, 4 o powierzchni 49,70 m<sup>2</sup> i 1 o powierzchni 60,02 m<sup>2</sup>. Mieszkania o powierzchni 37,60 m<sup>2</sup> składają się z pokoju z aneksem kuchennym, pokoju, łazienki, przedpokoju i garderoby. Mieszkania o powierzchni 49,70 m<sup>2</sup> składają się z pokoju z aneksem kuchennym, 2 pokoi, łazienki, przedpokoju. Mieszkanie o powierzchni 60,02 m<sup>2</sup> składa się z pokoju z aneksem kuchennym, 2 pokoi, łazienki, przedpokoju i garderoby.

Jako źródło ciepła dla potrzeb centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej zaprojektowano indywidualnie dla każdego lokalu (mieszkania) kotły gazowe kondensacyjne dwufunkcyjne.

Zadanie realizowane jest z udziałem wsparcia finansowego z Funduszu Dopłat w Banku Gospodarstwa Krajowego zasilanego środkami z budżetu państwa w ramach rządowego programu bezzwrotnego wsparcia budownictwa mieszkaniowego.

- **modernizacja i termomodernizacja budynków,**

Wykonano dokumentację techniczną dla termomodernizacji budynków Szkoły Podstawowej Nr 4 przy ul. Mickiewicza 39 oraz przy ul. Cieśli 2. Zadanie realizowane w ramach na podstawie umowy nr RPSW.03.03.00-26-0065/17-00 o dofinansowanie Projektu pn.: „Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie Sandomierza” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.3 „Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym” Osi 3 „Efektywna i zielona energia” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

- **rewitalizacja zasobów mieszkaniowych i innych obiektów stanowiących własność gminy Sandomierz, TI, GN,**

Wykonano remont kamienic zabytkowych – szczegółowy opis zadania pod pozycją II.1.5. sprawozdania „modernizacja obiektów zabytkowych”.

- **zapewnienie lokali socjalnych,**

W ramach zadania własnego polegającego na tworzeniu warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej, Gmina zobowiązana jest do udzielenia pomocy fakultatywnej. Największe oczekiwania społeczne w przedmiocie pomocy Gminy w rozwiązaniu problemów mieszkaniowych dotyczą rodzin nieposiadających własnego mieszkania oraz osiągających niskie dochody. Gmina prowadzi postępowania związane ze złożonymi przez mieszkańców Sandomierza wnioskami mieszkaniowymi dotyczącymi m.in. przydziału lokali: komunalnego, socjalnego, zamiennego, z tytułu zamiany z urzędu, o potwierdzenie praw po zgonie najemcy, ponownego zawarcia umowy najmu po spłacie zadłużenia, o ile wcześniej nie zapadł wyrok z orzeczeniem o eksmisję.

Gmina na dzień 31.12.2020 r. ogółem posiada 766 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 32.137,00 m<sup>2</sup>, w tym 90 lokali socjalnych o powierzchni użytkowej 2.706,00 m<sup>2</sup> oraz 335 lokali o powierzchni 13.235,00 m<sup>2</sup> położonych w budynkach stanowiących współwłasność (wspólnoty mieszkaniowe). Wszystkie lokale zaopatrzone są w instalacje wodociągowo-kanalizacyjną i elektryczną. Natomiast 647 lokali zaopatrzonych jest w instalacje centralnego ogrzewania.

W 2019 roku wpłynęło 11 wniosków o przydział lokalu socjalnego – przydzielono 10 lokali.

W 2020 roku wpłynęło 53 wnioski o przydział lokalu socjalnego – przydzielono 13 lokali.

Na koniec 2020 roku było 28 zarejestrowanych wyroków eksmisyjnych z prawem do lokalu socjalnego.

### III.3.5. *Sprawne zarządzanie majątkiem miasta*

- **racjonalne zarządzanie majątkiem i zasobami miasta,**

Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2021.1372) gmina samodzielnie decyduje o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania składników majątkowych przy zachowaniu wymogów zawartych w odrębnych przepisach prawnych. Zarządzenie Nr 8/2019/SK Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 15 stycznia 2019 roku w sprawie zasad gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Urzędu Miejskiego w Sandomierzu i jednostek

organizacyjnych Gminy Sandomierz określa zasady gospodarowania mieniem, w tym również przeznaczenie (cel) poszczególnych składników majątku komunalnego.

- racjonalne i celowe zarządzanie lokalami użytkowymi w obrębie Starego Miasta,

W celu określenia przejrzystości wynajmu i użyczenia lokali użytkowych, Zarządzeniem Burmistrza zostały wprowadzone zasady gospodarowania lokalami użytkowymi oraz regulamin organizowania i przeprowadzenia przetargów na oddanie w najem wolnych lokali użytkowych, stanowiących własność Gminy Sandomierz.

- podejmowanie strategicznych decyzji w oparciu o wielowariantowe analizy kosztów i korzyści,

Podstawowym zadaniem Gminy jest znalezienie, a następnie wybór optymalnych – przy danych uwarunkowaniach wewnętrznych i zewnętrznych – działań realizacyjnych prowadzących do stałego zwiększenia atrakcyjności lokalizacyjnej (inwestycyjnej) i konkurencyjności gminy oraz zapewnienia warunków do zrównoważonego rozwoju, a w konsekwencji jak najlepszego zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców. Wszelkie strategiczne decyzje podejmowane przez gminę mają na celu tworzenie jak najlepszych warunków zamieszkania, pracy, obsługi i wypoczynku mieszkańców, prowadzenia działalności gospodarczej i pobytu turystów poprzez maksymalne wykorzystanie endogenicznych czynników rozwoju gminy (zasoby ludzkie, rzeczowe, finansowe, przestrzenne, przyrodnicze).

- prowadzenie konsultacji społecznych,

W roku 2019 przeprowadzane były konsultacje społeczne z mieszkańcami miasta w sprawie projektów w ramach Budżetu Obywatelskiego. Z uwagi na pandemię COVID-19 kolejne edycje budżetu partycypacyjnego zostały wstrzymane.

## WSKAŹNIKI REALIZACJI STRATEGII

### Cel strategiczny I

#### Stwarzanie godnych warunków życia i rozwoju dla mieszkańców miasta Sandomierza

Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	2019	2020	Źródło
<b>I.1 Rozwój edukacji szkolnej i przedszkolnej</b>				
Powierzchnia rozbudowanych/zmodernizowanych szkół i placówek edukacyjnych	m <sup>2</sup>	-	1496,56 m <sup>2</sup>	CUW
Powierzchnia rozbudowanej biblioteki miejskiej	m <sup>2</sup>	-	-	TI
Liczba doposażonych szkół i placówek edukacyjnych	szt.	10	11	CUW
Liczba wdrożonych nowoczesnych technologii ICT w procesie edukacji	szt.	-	4	CUW
Liczba uczniów objętych programem indywidualizacji nauczania	szt.	289	326	CUW
Średni wynik uczniów w egzaminie gimnazjalnym w stosunku do średniej krajowej w danym roku	%	Tabele w załączeniu		CUW
Średni wynik osiągnięty przez uczniów ze sprawdzianu po szkole podstawowej w danym roku	%	-		CUW
Liczba zrealizowanych projektów rozwijających kompetencje kluczowe uczniów	szt.	19	21	CUW
Liczba nowych ofert dot. doskonalenia zawodowego dla dorosłych	szt.	1	1	OPS
Liczba działań wspierających Uniwersytet Trzeciego Wieku	szt.	5 6	- -	KSPiT SCK
Liczba nowych inicjatyw na rzecz seniorów	szt.	1 3 6	1 2 -	SSIZ OPS KSPiT SCK
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w danym roku	%	92	86	CUW
Odsetek dzieci w wieku 0-3 lat objętych opieką w żłobku w danym roku	%	23	24	CUW
<b>I.2. Zapobieganie wykluczeniu</b>				
Liczba nowych inicjatyw na rzecz rozwoju edukacji i wspierania rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	szt.	-	-	CUW PŚZ
Powierzchnia nowoutworzonych mieszkań chronionych, wspomaganych, treningowych, aktywizujących	m <sup>2</sup>	-	-	SSIZ OPS
Liczba nowoutworzonych spółdzielni socjalnych	szt.	-	-	SSIZ

Liczba realizowanych projektów systemowych przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu	szt.	-	-	SSIZ
Liczba osób korzystających z poradnictwa Punktu Interwencji Kryzysowej	szt.	164	153	SSIZ OPS
Liczba organizowanych warsztatów kompetencji rodzicielskich w ramach Profilaktycznej Akademii Rodzinnej	szt.	4	-	SSIZ
Liczba miejsc w hospicjum na terenie miasta	szt.	-	-	SSIZ
Liczba osób starszych korzystających z dziennej opieki	szt.	106	90	SSIZ OPS
Liczba osób starszych korzystających z całodobowej opieki	szt.	41	41	SSIZ OPS
<b>I.3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców</b>				
Liczba wydarzeń promujących zdrowy i aktywny styl życia	szt.	2 107	1 83	SSIZ MOSIR
Liczba nowych inicjatyw, wynikających z nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami związanymi z ochroną zdrowia w zakresie organizacji otwartych imprez dot. profilaktyki zdrowotnej	szt.	1 3	- 3	SSIZ MOSIR
<b>I.4. Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców</b>				
Liczba nowych organizacji, z którymi podjęto współpracę w ramach corocznych programów współpracy	szt.	1	-	SSIZ
Liczba zadań przekazanych do realizacji podmiotom działającym w sferze pożytku publicznego	szt.	29	28	SSIZ
Liczba zgłoszonych oddolnych inicjatyw konkursach na środki w ramach budżetu obywatelskiego	szt.	10	-	PŚZ
Liczba inicjatyw sprzyjających wzmocnieniu poczucia tożsamości mieszkańców miasta	szt.	47 ok. 50 107 15	26 ok. 30 39 2	MOSIR KPSiT SCK MBP
<b>I.5. Zapewnienie wysokiej jakości usług administracyjnych</b>				
Wskaźnik dostępności usług e-administracji	%	-	-	INF
Liczba szkoleń i akcji informacyjnych przygotowujących pracowników i mieszkańców do korzystania z usług e-urzędów	szt.	-	-	INF PŚZ
Odsetek osób w wieku 16-74 lat korzystających w kontaktach z Urzędem Miejskim z Internetu	%	-	-	INF

## Cel strategiczny II

### Rozwijanie królewskiej oferty turystycznej

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	2019	2020	Źródło
<b>II.1. Udoskonalenie oferty opartej o walory miasta</b>				

Liczba nowo przygotowanych ofert dla różnych grup potencjalnych turystów	szt.	- 7 1	3 4 1	KPSiT SCK MBP
Liczba turystów korzystających rocznie z nowej wypożyczalni rowerów	szt.	146	-	SCK
Liczba połączonych ofert miasta Sandomierza z ofertą sąsiednich ośrodków	szt.	- 5 2	2 3	KPSiT SCK MBP
Liczba imprez promujących lokalne produkty, organizowanych we współpracy z producentami	szt.	5 2	4 1	KPSiT SCK
Liczba festiwali, konkursów, konferencji zorganizowanych w celu promocji miasta	szt.	22 107	14 39	KPSiT SCK
Powierzchnia zagospodarowania terenów rekreacyjnych	m <sup>2</sup>	136408,78 5973	136408,78 5973	MOSiR SCK
Liczba osób odwiedzających park ichtiologiczny na Bulwarze Koprzywianki w ciągu roku	szt.	-	-	KPSiT SCK
Liczba osób odwiedzających wioskę historyczną w Parku Piszczele w ciągu roku	szt.	-	-	KPSiT SCK MOSiR
Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	km	-	-	TI
Długość wybudowanych ścieżek pieszych	km	-	-	TI
Powierzchnia rozbudowanych/zmodernizowanych obiektów zabytkowych i sakralnych	m <sup>2</sup>	brak danych	brak danych	TI
Liczba nowoczesnych technologii zastosowanych w obiektach zabytkowych	szt.	4	4	TI
Liczba inwestycji związanych wykorzystaniem potencjału Muzeum Okręgowego	szt.	brak danych	brak danych	TI KPSiT Muzeum Okręgowo
<b>II.2. Promocja Sandomierza</b>				
Liczba nowych inicjatyw wynikająca ze współpracy różnych podmiotów na rzecz promocji miasta	szt.	- 8 1	2 7 1	KPSiT SCK MBP
Liczba nowych partnerów do współpracy wśród sąsiadujących gmin i miast	szt.	1	5	KPSiT
Liczba działań informacyjno-promocyjnych przeprowadzonych w ciągu roku	szt.	ok. 500 320 401	ok. 600 150 124	KPSiT SCK MBP
Liczba działań informacyjno-promocyjnych przeprowadzonych za pośrednictwem strony Internetowej miasta przy użyciu mediów społecznościowych	szt.	453	512	KPSiT
Liczba wspólnych inicjatyw przeprowadzona wspólnie z lokalnymi mediami w zakresie promocji wydarzeń kulturalnych	szt.	22 107 12	14 39 2	KPSiT SCK MBP
Liczba nowych oznakowani obiektów zabytkowych i tras turystycznych	szt.	-	-	TI

Liczba inicjatyw na rzecz budowania wizerunku Sandomierza jako miasta przyjaznego ludziom	Szt.	7 2	6 -	KPSiT, SCK, SSiZ
---	------	--------	--------	------------------------

### Cel strategiczny III

#### Tworzenie nowoczesnej infrastruktury zapewniającej przyspieszenie rozwoju gospodarczego

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	2019	2020	Źródło
<b>III.1. Zapewnienie komfortu życia i poczucia bezpieczeństwa</b>				
Długość wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury wodociągowej	km	2102 mb	700 mb	TI
Długość wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury kanalizacyjnej	km	848 mb	3152 mb	TI
Długość wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury gazowej	km	brak statystyk	brak statystyk	TI
Długość wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury energetycznej	km	brak statystyk	brak statystyk	TI
Długość wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury telekomunikacyjnej	km	brak statystyk	brak statystyk	TI
Powierzchnia nowo wybudowanego centrum sportu i rekreacji	m <sup>2</sup>	-	-	MOSiR
Powierzchnia nowo wybudowanego kompleksu boisk treningowych z zapleczem sanitarnym i socjalnym	m <sup>2</sup>	-	-	MOSiR TI
Powierzchnia nowo wybudowanej hali widowiskowo – sportowej	m <sup>2</sup>	-	-	MOSiR
Liczba nowych placów zabaw dla dzieci	szt.	-	-	TI
Liczba nowych boisk sportowych	szt.	-	-	MOSiR
Liczba nowych otwartych siłowni na świeżym powietrzu z udogodnieniami dla niepełnosprawnych	szt.	2	-	TI
Liczba zdarzeń zaobserwowanych przy pomocy miejskiego systemu monitoringu wizyjnego	szt.	brak statystyk	brak statystyk	SM
Liczba działań prewencyjnych dla mieszkańców	szt.	brak statystyk	brak statystyk	SM
Liczba inicjatyw wynikających ze współpracy służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	szt.	brak statystyk	brak statystyk	SM ZK
Długość wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury przeciwpowodziowej	Km	-	-	TI ZK
Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.	-	-	TI

Długość trasy turystycznej dla osób niepełnosprawnych	Km	-	-	TI
Liczba działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.	2	-	SSiZ
Powierzchnia nowo utworzonego ogrodu przy Wyższym Seminarium Duchownym	m <sup>2</sup>	-	-	TI
Powierzchnia zrewitalizowanego parku miejskiego	m <sup>2</sup>	-	40000	TI
Powierzchnia zrewitalizowanych skwerów przed Bramą Opatowską	m <sup>2</sup>	3277	0	NK
Liczba nasadzeń na skarpie przy ul. Podwale Górne	szt.	546	-	NK
<b>III.2. Pobudzanie aktywności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorczości</b>				
Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	ha	-	-	GN
Liczba nowych inwestorów na terenie miasta	szt.	brak statystyk	brak statystyk	GN SSiZ
Liczba podmiotów gospodarczych, które skorzystały ze wsparcia Urzędu Miejskiego	szt.	-	-	Fn, GN
Liczba osób korzystających z inkubatora innowacyjności	Osoby	-	-	PŚZ
Liczba wydarzeń promujących lokalną przedsiębiorczość	szt.	7 2	18 1	KPSiT SCK
<b>III.3. Usprawnienia komunikacji wewnętrznej oraz połączeń drogowych i kolejowych</b>				
Długość nowo wybudowanych dróg	km	-	-	TI
Długość zmodernizowanych dróg	km	1,455	-	TI
Liczba nowo wybudowanych mostów	szt.	-	-	TI
Długość wybudowanych chodników	km	-	-	TI
Liczba nowych punktów oświetlenia dróg	szt.	94	66	TI
Powierzchnia rozbudowanego/zmodernizowanego dworca PKP	m <sup>2</sup>	-	-	TI
Powierzchnia rozbudowanego/zmodernizowanego dworca PKS	m <sup>2</sup>	-	-	TI
Liczba inicjatyw na rzecz usprawnienia komunikacji miejskiej oraz połączeń między miastami	szt.	6	4	NK PGKiM
Powierzchnia terenów przygotowanych planistycznie dla budownictwa mieszkaniowego	m <sup>2</sup>	bez zmian	bez zmian	UA
Powierzchnia uzbrojonych terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe	m <sup>2</sup>	bez zmian	bez zmian	UA
Powierzchnia komunalnego zasobu mieszkaniowego oddanego do użytkowania	m <sup>2</sup>	-	-	GN
Powierzchnia lokali komunalnych oddanych do użytkowania	m <sup>2</sup>	-	-	GN

## Analiza wyników egzaminu ósmoklasisty

Zgodnie z wytycznymi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej interpretacji wyników egzaminów zewnętrznych (wyników uczniów i szkół) dokonuje się za pomocą znormalizowanej skali dziewięciostopniowej (staninowej) - wyznaczonej na podstawie średnich wyników wszystkich uczniów lub szkół w Polsce, która prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 11 – skala dziewięciostopniowa.

Stopień skali (stanin)	Opis wyniku
1	najniższy
2	bardzo niski
3	niski
4	niżej średni
5	średni
6	wyżej średni
7	wysoki
8	bardzo wysoki
9	najwyższy

### 1. Wyniki egzaminu ósmoklasisty

W roku 2020 skala staninowa dla wyników szkół z poszczególnych części egzaminu ósmoklasisty kształtowała się następująco:<sup>1</sup>

Tabela nr 12- skala staninowa średnich wyników szkół (w %) dla poszczególnych części egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku.

Stanin	Język polski	Matematyka	J. angielski
1	8-39	11-25	14-26
2	40-47	26-31	27-33
3	48-52	32-36	34-39
4	53-56	37-41	40-46
5	57-60	42-46	47-53
6	61-64	47-51	54-60
7	65-68	52-57	61-68
8	69-73	58-66	69-80
9	74-89	67-95	81-98

<sup>1</sup> Dane zaczerpnięte z raportu OKE Łódź – Sprawozdanie z egzaminu ósmoklasisty 2020 – woj. świętokrzyskie.

Tabele nr 13 - 15 obrazują wyniki testu egzaminu ósmoklasisty sandomierskich szkół podstawowych.

Tabela nr 13 - wyniki testu egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego.<sup>2</sup>

Lp.	Nazwa Placówki	J. polski	
		Stanin	Średni wynik szkoły
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	6	63
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2	6	61
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3	3	52
4.	Szkoła Podstawowa Nr 4	5	57

Biorąc pod uwagę średnie wyniki szkół z j. polskiego, najlepiej wypadły SP1 i SP2, plasując się ze swoim wynikiem na skali staninowej w grupie wyników wyżej średnich. SP4 z wynikiem 57% uplasowała się w grupie wyników średnich, natomiast SP3 osiągając średni wynik szkoły 52% znalazła się w grupie wyników niskich.

Tabela nr 14 - wyniki testu egzaminu ósmoklasisty z matematyki.

Lp.	Nazwa Placówki	Matematyka	
		Stanin	Średni wynik szkoły
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	6	50
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2	5	46
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3	4	39
4.	Szkoła Podstawowa Nr 4	6	49

Z kolei matematykę zdecydowanie najlepiej napisali uczniowie SP1 uzyskując wynik 50% i uczniowie SP4 z wynikiem 49% i z tymi wynikami uplasowały się na skali staninowej w grupie wyników wyżej średnich. Drugie miejsce zajęła SP2 plasując się z wynikiem 46% w grupie wyników średnich. Natomiast SP3 uzyskując wynik 39% uplasowała się w grupie wyników niżej średnich.

Tabela nr 15 - wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego.

Lp.	Nazwa Placówki	J. angielski	
		Stanin	Średni wynik szkoły
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	6	59

<sup>2</sup> Dane do tabel od nr 28 do nr 30 zaczerpnięte z raportu OKE Łódź – Wyniki szkół - egzamin ósmoklasisty 2020.

2.	Szkoła Podstawowa Nr 2	8	73
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3	5	51
4.	Szkoła Podstawowa Nr 4	6	60

Po raz kolejny test z języka angielskiego najlepiej napisali uczniowie SP2 otrzymując średni wynik 73% i plasując się tym samym na skali staninowej w grupie wyników bardzo wysokich. SP1 i SP4 uzyskując zbliżony wynik znalazły się w grupie wyników wyżej średnich. Natomiast SP3 z wynikiem 51% uplasowała się w grupie wyników średnich.

Jeden uczeń z SP 4 wybrał na egzaminie język niemiecki i otrzymał wynik 65% plasując się tym samym w grupie wyników wysokich. Średnia krajowa dla języka niemieckiego wyniosła 45%.

Poniższa tabela przedstawia porównanie wyników sandomierskich szkół podstawowych z wynikami krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi.

Zestawienie tych wyników przedstawia tabela nr 16.

Tabela nr 16 – porównanie wyników egzaminu ósmoklasisty z wynikami krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi (w %).

<b>Wynik</b>	<b>J. polski</b>	<b>Matematyka</b>	<b>J. angielski</b>
KRAJOWY	59	46	54
WOJEWÓDZKI	59	46	52
POWIATOWY	55	42	49
Szkoła Podstawowa Nr 1	63	50	59
Szkoła Podstawowa Nr 2	61	46	73
Szkoła Podstawowa Nr 3	52	39	51
Szkoła Podstawowa Nr 4	57	49	60

Po analizie tych wyników można stwierdzić, że większość sandomierskich szkół otrzymała wyniki lepsze od krajowych, wojewódzkich i powiatowych. Na uwagę zasługują tu wyniki Szkoły Podstawowej Nr 2 oraz Szkoły Podstawowej Nr 1, które zdecydowanie najlepiej napisały ten egzamin. Warto podkreślić, że Szkoła Podstawowa Nr 2 kolejny rok z rzędu osiągnęła tak wysoki wynik z j. angielskiego, znacznie przewyższający wynik krajowy.

